

Ediční plán 2020/2021

Nakladatelství Academia

Vážení a milí čtenáři,

jako knihkupec i jako nakladatel jsem se dlouho snažil přijít na to, co spojuje knihy, které lze směle a odpovědně doporučit k četbě. Setkal jsem se se čtenáři různých zájmů, vzdělání, různého věku i sociálního postavení, ale všechny něco spojovalo. Byla to snaha získat a ověřit informace, na kterých lze vystavět další patro vědění nebo získat solidní základy pro tuto budoucí stavbu. Čtenáře, ať už sáhnou po literatuře přírodovědné, uměnovědné, či historické, spojuje touha po vědění, po světě myšlenek a příběhů, které se opravdu staly.

Ale co spojuje knihy, které se knihkupec nezdráhá doporučit a nakladatel vydat? Ekonom by jistě odpověděl, že možný zisk, básník by jistě odpověděl, že alespoň letmý dotek krásna. Obojí je rozhodně žádoucí, ale není to na prvním místě. Dobré knihy totiž spojuje něco úplně jiného. Dobré knihy značkují čtenáři cestu k dalším knihám, dobré knihy vedou k dalšímu studiu. Pevně doufám, že vás knihy, které jsme pro roky příští s kolegyněmi a kolegy připravili, povedou k dalším knihám po cestách rozumu a že vám nabídnou pohled za horizont.

Jiří Padevět

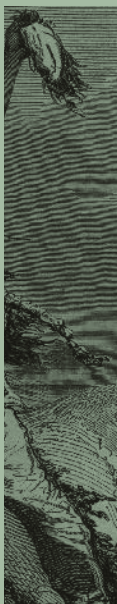
ISBN 978-80-200-3096-2

obsah

4	Mimo edice – humanitní vědy	101	Orient
19	Mimo edice – přírodní vědy	103	Paměť
23	1938–1953	110	Právo – etika – společnost
34	21. století	112	Průvodce
37	Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria	116	Spisy Jakuba Demla
39	Atlasy	118	Spisy Julia Fučíka
45	České kino	120	Spisy Stanislava Komárka
47	České moderní dějiny	122	Spisy Vladimíra Macury
51	Dějiny Akademie věd	124	Spisy Petra Pítharta
53	Dílo Jana Amose Komenského	126	Společnost
55	Drama	131	Strategie AV21
57	Europa	133	Studentské práce
67	Galileo	136	Šťastné zítřky
73	Gerstner	138	Theatrologica
75	Historie	140	Věda kolem nás
90	Judaica	142	Zoologické klíče
93	Knižní kultura	144	Živá příroda
95	Lingvistika	146	Živa
97	Literární řada	149	Jmenný rejstřík
99	m	152	Rejstřík titulů
		157	Kontakty

Mimo edice – humanitní vědy

Nakladatelství Academia vydává část své produkce i mimo edice, knihy z oblasti humanitních věd mají široký záběr, čtenář zde nalezne nejpestřejší témata, od jazykových příruček přes monografie významných osobností až po knihy věnované dílu a době Williama Shakespeara.

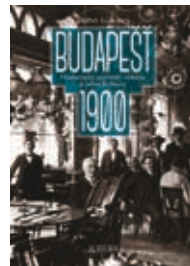
John Lukacs

John Lukacs (1924–2019) se narodil v Maďarsku a v roce 1946 emigroval do USA. Desítky let přednášel historii ve Filadelfii a je autorem řady odborných historických knih a studií.

Budapešť 1900

Historický portrét města a jeho kultury

Budapešť, stejně jako Paříž a Vídeň, zažila na konci 19. století dobu rozkvětu. Stala se jednou z předních metropolí Evropy, s rychle rostoucí populací, výstavbou a rozvíjející se kulturou, kolébkou, z níž vyšli světově proslulí hudební skladatelé B. Bartók a Z. Kodály, spisovatelé G. Krúdy, E. Ady, F. Molnár, A. Koestler a další. Uznávaný historik a budapeštský rodák J. Lukacs ve své knize předkládá barvitý obraz města v době jeho největší slávy. Nabízí kulturní a historický portrét Budapešti – vzhledu, zvuků a obyvatel, umělecké komunity, tehdejších sociálních a politických vztahů a významné role židovské populace – a rovněž historickou perspektivu, jež zachycuje vzestup města a jeho pády ve víru 20. století.

Přeložila Adéla Tošovská

György Lukács

György Lukács (1885–1971), maďarský filozof a estetik, je nejvýraznějším představitelem západního marxismu. Věnoval se teorii románu, německým intelektuálním dějinám, historickému materialismu, sociální ontologii či otázce realismu v literatuře.

Koedice

s **Filosofickým ústavem AV ČR**

Dějiny a třídní vědomí

Studie o marxistické dialektice

Kniha je souborem volně na sebe navazujících esejů, sepsaných Lukáčsem v letech 1919–1921, kdy byl po pádu Maďarské republiky rad nucen žít a působit v exilu. Jednotlivé eseje jsou nesený snahou objasnit metodologické jádro marxismu jako teorie společnosti a dějin. Je v nich také postřehnutelné Lukáčsovo úsilí rozvrhnout teorii kolektivní akce, jejíž krajní podobou bývá sociální revoluce. Český překlad Lukáčsovy knihy pořídil koncem šedesátých let minulého století Lubomír Sochor. Poprvé však vychází knižně až nyní. Svazek vychází ve spolupráci s nakladatelstvím Filosofia v rámci edice „Emancipace a kritika“.

Přeložil Lubomír Sochor

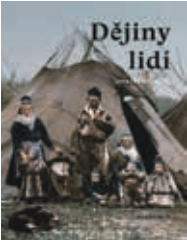
Edičně připravil a úvodní studii napsal Ivan Landa

Martin Rychlík

Dějiny lidí

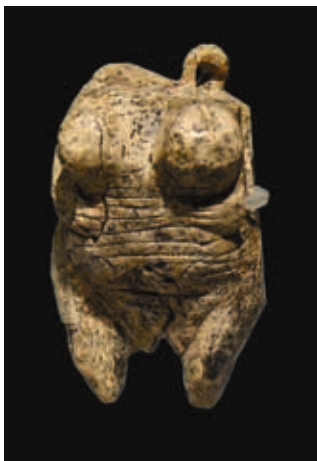
Pestrost lidstva v 73 kapitolách představujících tzv. kulturní univerzálie

Všichni lidé všech dob si dávají jména, mají vymezenou rodinu a příbuzné, dávají si dary, zdobí svá těla, pečují o vlasy, počítají, užívají gest, zhotovují nástroje, dělají práci, znají zákony, truchlí či tancují. Roku 1945 pořídil kulturní antropolog George P. Murdock na základě nasbíraných dat klasický soupis tzv. kulturních univerzálií čili jevů, jež jsou společné všem lidským seskupením v čase a prostoru. Bohatě ilustrovaná kniha z této evidence vychází a v 73 tematických kapitolách nastiňuje neuvěřitelnou pestrost – a zároveň základní stejnost – nás všech, tedy lidí. Základem práce, která též představuje stovky rozličných etnik (Inuity, Maory, Pygmeje aj.) či etnologické koncepty, bylo přes sedmdesát dílů seriálu *Antro*, který po dva roky vycházel v sobotních *Lidových novinách* (příloha *Orientace*).

PhDr. Mgr. Martin Rychlík, Ph.D. et Ph.D., (1977) vystudoval etnologii a dějiny a teorii kultury na Filozofické fakultě UK. V roce 2009 absolvoval stáž na Tokijské univerzitě (komunikace vědy). Od roku 2013 píše pro *Lidové noviny* (věda, výzkum, vysoké školství).

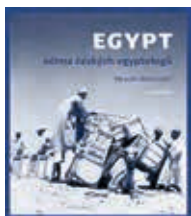

Dějiny skalpování Zakrvácené kštitce, trofeje a významy

Martin Rychlík

↑

Knižní studie pojednává o historii skalpování s důrazem na indiánské kultury Severní Ameriky. O skytském skalpování v Eurasii psal již antický Hérodotos před 2500 lety a jeho svědectví potvrzují osteologické doklady z Altaje (Pazyryk) či Sibiře (Ajmyrlyg). Stopy skalpování nese dětská lebka z dánského močálu (Dyrholmen), zprávy najdeme i ve středověkých kronikách. V Americe bylo odnětí vlasů významným činem z řady důvodů (trofeje, magie), a to jak v předkontaktním období, tak po příchodu Evropanů, kteří vyhlásili odměny za indiánské skalpy. Kniha osvětluje významy skalpování v původním prostředí, ale všímá si i dnešní etiky vystavování těchto „artefaktů“ či odrazů v kultuře. Od roku 1906, kdy Georg Friederici vydal disertaci na toto téma, jde o vůbec nejucelenější práci.

Egypt očima českých egyptologů

Miroslav Bárta
(ed.)

Reportážní snímky jsou jedním z pokladů archivu Českého egyptologického ústavu FF UK. Jejich prostřednictvím je možné nahlédnout nejen „pod pokličku“ práce egyptologů, ale také pozorovat každodennost jejich pobytu v Egyptě včetně měnícího se zázemí a podmínek v průběhu let. Proměna moderní krajiny a zejména společnosti je dalším fenoménem, který se v časové ose od roku 1960 do současnosti představuje čtenáři skrze fotografie. Svět zachycený fotografiemi a různými dokumenty ožívuje a více přibližuje vyprávění a jednotlivé vzpomínky členů ústavu. Kniha představuje českou egyptologii v trochu jiném světle, jež neopomíná vědeckou část, ale zároveň se zaměřuje na její lidskou stránku. Reportážní formou nastiňuje pozadí práce českých egyptologů v Egyptě od šedesátých let 20. století až po současnost.

Prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr.,
(1969) je egyptolog a archeolog,
vedoucí českých archeologických
expedic v Egyptě a Súdánu a ředitel
Českého egyptologického ústavu
FF UK.

William Taubman

William Taubman (1940) je americký politolog a odborník na moderní ruskou a sovětskou historii. Jeho životopis Nikity Chruščova byl v roce 2003 oceněn Pulitzerovou cenou a Americkou cenou literární kritiky. Je profesorem na Armherst College v Massachusetts.

Gorbačov – život a doba

Autor v rozsáhlém životopise jedné ze stěžejních postav závěru a rozuzlení éry studené války mezi Západem a Východem sleduje Michaila Gorbačova od nejtěplejšího dětství v zapadlé povolvské vsi. Zaznamenává jeho politický vzestup do samého centra sovětské politické moci, jeho postupné chápání neudržitelnosti sovětského systému, střet se starou bolševickou gardou i osudovým rivalem Borisem Jelcinem, způsob, jímž okouzloval západní politický svět i závěrečné fáze jeho éry, kulminující pučem a postupnou ztrátou moci. Gorbačovův putavý životní příběh, sahající do roku 2016, přináší nejen zasvěcenou analýzu převratné doby, ale je také plný živých detailů a postřehů nejbližších spolupracovníků i největších státníků té doby.

Přeložili Jaroslav Veis a Veronika Maxová

Max Küchler

Max Küchler (1944) je emeritním profesorem Nového zákona na univerzitě ve Freiburgu, věnuje se zejména vztahu archeologie a biblické literatury. Na svém životním díle spolupracoval s předními odborníky, mimo jiné s profesory O. Keelem a K. Biebersteinem.

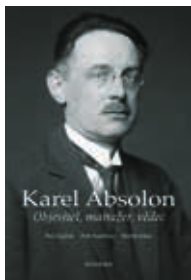
Jeruzalém

Příručka a kulturněhistorický průvodce Svatým městem

Kniha spojuje dva aspekty: je příručkou, v níž badatel nalezne velmi podrobné informace o Jeruzalému, a současně je průvodcem, který čtenáře spolehlivě povede při návštěvě Svatého města. Je konfesně korektní, byť autor, věrný své specializaci, přirozeně věnuje výraznou pozornost novozákonním tématům. Výklad jednotlivých oblastí a staveb umožňuje zachytit jejich složitý vývoj, který většinou zahrnuje příslušnost k více než jednomu náboženství a časovému období. Kniha je vedle cestovatelů do Svaté země určena i všem, kteří se z historického, teologického či uměleckého hlediska zabývají oblastí Předního východu. Informace, které podává, jsou nepostradatelné pro všechny, kdo se věnují židovské, křesťanské i muslimské kultuře.

Přeložili Pavel Čech a Vlastimil Drbal
Předmluvu napsal Filip Čapek

Karel Absolon Objevitel, manažer, vědec

Kniha přibližuje život Karla Absolona (1877–1960), významné a nepřehlédnutelné osobnosti, jejíž pracovní výsledky v několika oborech dalece překročily hranice naší republiky. Nejčastěji je jeho osoba spojována s objevováním jeskyní, zpřístupněním dna propasti Macochy, archeologickými výzkumy korunovanými nálezem Věstonické venuše či vybudováním pavilonu Anthropos v Brně. Spektrum jeho rozsáhlé činnosti doplňovaly hlavně v počátcích jeho aktivního života i úspěchy v oboru zoologie, zvláště při studiu, dokumentaci a výzkumu bezobratlých troglobiontních živočichů. Absolon za sebou zanechal nejen mnoho speleologických, archeologických a zoologických objevů, ale i obrovské množství publikací, fotografií, rukopisů a dalších dokumentů, které po celou dobu své působnosti schraňoval.

Petr Zajíček,
Petr Kostrhun,
Martin Oliva

RNDr. Petr Zajíček (1965) pracuje ve Správě jeskyní ČR. Jeho monografie *Moravský kras v ponorné řece času* (Academia 2017) získala prestižní cenu Josefa Hlávky.

Mgr. Petr Kostrhun, Ph.D., (1979) působí v Moravském zemském muzeu a podílí se na zpracování pozůstalosti K. Absolona.

Doc. PhDr. Martin Oliva, Ph.D., D.Sc., (1951) byl v letech 1994–2017 vedoucím Ústavu Anthropos MZM.

Majského deníky Rudý velvyslanec u královského dvora

Ivan Michajlovič Majskij byl v letech 1932–1943 sovětským velvyslancem ve Velké Británii. V dobách, kdy bylo (nejen) pro sovětské diplomaty krajně nebezpečné vést si osobní deník, představují jeho zápisky ojedinělou výjimku, i vzhledem k Majského menševické minulosti a také literárním kvalitám a určité míře upřímnosti, se kterou zaznamenává klíčové události této pohnuté doby: vývoj sovětsko-britských vztahů, appeasement, vyjednávání vedoucí k uzavření paktu Ribbentrop-Molotov, válku a přepadení Sovětského svazu nacistickým Německem. Majskij originálním stylem popisuje svoje osobní styky s britskými politiky (zejména s Churchilllem), intelektuály, spisovateli a členy královské rodiny. Autor výběru z Majského deníků Gabriel Gorodetsky vytvořil speciální českou verzi, v níž detailněji zohledňuje československou problematiku.

Gabriel Gorodetsky

Gabriel Gorodetsky (1945) je bývalý člen oxfordské All Souls College a emeritní profesor historie na Telavivské univerzitě.

Přeložil Jan Krist

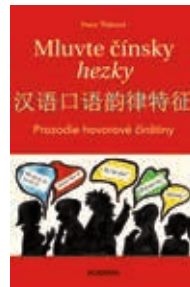
Hana Třísková

PhDr. Hana Třísková, Ph.D., (1958) je výzkumná pracovnice Orientálního ústavu AV ČR. Vystudovala obor sinologie na Univerzitě Karlově. Zabývá se fonetikou a fonologií současné čínštiny a také metodologií výuky zvukové stránky čínštiny. Vede kurzy čínské fonetiky (Univerzita Karlova, Masarykova univerzita).

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Mluvte čínsky hezky Prozodie hovorové čínštiny

Příručka osvětluje, co se zvukově děje s čínskými slovy, když vstupují do reality souvislé řeči. Představuje základní prozodické jevy mluvené hovorové čínštiny, což jsou především přízvuk a jeho souhra s tóny, oslabená výslovnost pomocných slov, frázování, větná intonace a vlivy informační struktury. Látku ilustruje zhruba sedmdesát větných příkladů, které jsou zapsány v prozodické transkripci založené na latinkovém přepisu pinyin. Zvukové podoby vět (namluvené rodilou mluvčí) jsou spolu s celým textem knihy nahrány na přiloženém USB. Příručka je odborně foneticky fundovaná, je však psaná přístupnou formou a je bohatě vybavena ilustracemi ak. mal. Zhang Dan Gajdošové, což usnadňuje vstřebání obtížné látky. Materiál je určen zejména studentům druhého semestru sinologických oborů, jakož i dalším hlubším zájemcům o mluvenou čínštinu.

Karel Havlíček

JUDr. Karel Havlíček (1950) vystudoval Právnickou fakultu UK, kde působil jako asistent a poté jako odborný asistent na Katedře správního práva. Pracoval rovněž v Československé televizi.

Osudné vynálezy lidstva Obtížná cesta k fragmentárnímu státu a osvětlenému právu

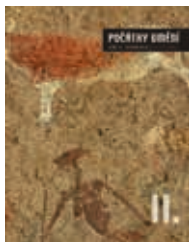
Kniha je úvahou o osudech dvou mimořádných vynálezů lidstva: státu a jeho právu. Zahrnuje zejména úvahy o některých příčinách závažné krize, v níž se nejdokonalější organizace lidské společnosti ocitla, a vizi dalšího vývoje. Kniha sestává ze tří částí: O státu a demokracii, kde se autor zamýšlí nad dělbou a destrukcí moci v euroatlantickém prostoru, O právu a rozumu, v níž předkládá svou představu o vzniku a vývoji práva jako nejdůležitější funkcionality státu, a O budoucnosti státu a práva, jež vychází z přehledného shrnutí a představ o stavu základních nosníků demokratického právního státu, jimiž jsou demokratická forma vlády, koncept základních práv a svobod, vláda práva a systém dělby moci.

Jiří A. Svoboda

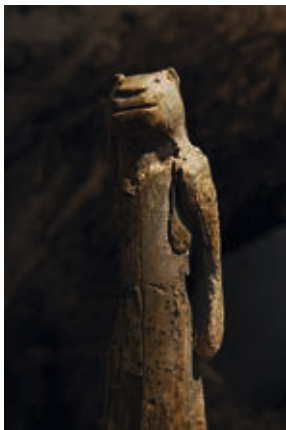
Počátky umění II.

První díl této knihy ukázal, že komunikační systém založený na obrazech vytvořil expandující moderní člověk (*Homo sapiens*) v paleolitu Evropy, a to poměrně rychle, v daném stadiu své evoluce a v kontextu převratných historických událostí. Druhý díl sleduje další vývoj umění na světových periferiích, s vědomím, že v centrálních civilizačních oblastech mezitím přerůstá v novou kvalitu – v komunikační systém písma. Prioritně kniha zkoumá fenomén skalního umění v Africe, Austrálii a Americe v projekci jeho vývoje, datování, obsahu a etnologického záznamu. Taková srovnání potvrdí jedinečnost a potenciál staré Evropy, nejen pro časovou hloubku tamního umění, ale i pro jeho obsahovou náplň.

Prof. PhDr. Jiří A. Svoboda, DrSc., (1953) je emeritní profesor Masarykovy univerzity, odborník na paleoantropologii, paleolit a geologii kvartéru. Působil v Ústavu Anthropos MZM a v Archeologickém ústavu AV ČR v Brně, kde založil Středisko pro paleolit a paleoantropologii a vedl výzkumnou základnu v Dolních Věstonicích. Byl rovněž ředitelem Ústavu antropologie PříF MU. Výsledky svých výzkumů publikoval ve 450 statích a 30 monografiích publikovaných v ČR (např. *Paleolit Moravy a Slezska*, 1994, 2002, 2009; *Čas lovců*, 1999, 2009; *Předkové. Evoluce člověka*, Academia 2014, 2017; *Dolní Věstonice – Pavlov*, Academia 2016).

Bohumil Samek,
Kateřina Dolejší
(eds.)

Umělecké památky Moravy a Slezska 3 (O–P)

Třetí svazek *Uměleckých památek Moravy a Slezska* organicky navazuje na předchozí díly (A–I, 1994; J–N, 1999) – formálně, metodikou výzkumu i zpracováním. Na vymezeném území se zabývá 270 sídelními celky, městy, městečky, vesnicemi a jejich částmi, v nichž se nacházejí díla umělecké povahy v rozsahu od slovan-
ské kultury po současnost. Zaměřuje se na historický urbanismus, výtvary z oblastí architektury, sochařství, malířství a uměleckého řemesla. Zmiňuje i depozitní instituce, archivy a muzea a souborně charakterizuje jejich umělecké sbírky. Významnou součástí svazku je rejstřík umělců se základními biografickými údaji, zahrnující na 3 000 jmen obsažených v dosud vydaných dílech, a dále obrazová složka reprezentující 2 010 fotografií a 356 výkresů.

PhDr. Bohumil Samek (1932), absolvent dějin umění a historie na Masarykově univerzitě, působil v Muzeu města Brna, v Ústavu dějin umění AV ČR či jako ředitel Památkového ústavu v Brně.

Mgr. Kateřina Dolejší, Ph.D., (1978), absolventka dějin umění, historie a latinského jazyka a literatury, pracuje v oddělení topografie Ústavu dějin umění AV ČR.

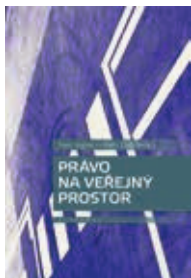

„Po desetiletí jsem usiloval, aby vybrané objekty byly pokud možno úplné. Jsem si přesto vědom, že jsem některé stavby opomněl. Platí to zvláště pro severní Moravu a Slezsko, nezmapované dosud v Samkových *Uměleckých památkách Moravy*. Již vydané dva svazky představují všestranně ideální dílo, naprosto vyčerpávající.“

doc. JUDr. PhDr. Dobroslav Líbal, DrSc.

Katalog gotické architektury v České republice do husitských válek
Praha 2001, s. 6

Právo na veřejný prostor

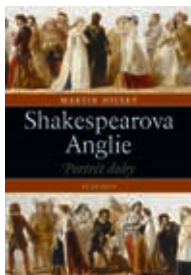
Publikace se zaměřuje na veřejný prostor ze dvou perspektiv, materiální a kulturně-společenské. Analyzuje strukturu městských prostor (architektura, urbánní plánování, užívání veřejných prostranství) jako materiálního vyjádření současného uspořádání společnosti, stejně jako se věnuje vzniku nových veřejných prostranství v mediálním prostoru. Kniha zkoumá jejich genezi, vzájemný vztah, vnitřní dynamiku a zejména to, jaké faktory přispívají k vymezování a formování tohoto pojmu. Monografie se ptá na význam veřejného prostoru pro zprostředkování vztahu mezi jednotlivcem a institucemi, které dominují současnému postpolitickému uspořádání společnosti. Zároveň mapuje proměnu veřejného prostoru především ve vztahu k jeho funkci substrátu fungujících demokratických procesů a prostředí pro jejich legitimizaci.

Petr Agha,
Petr Dub
(eds.)

Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D., (1977) je ředitel Centre for Law and Public Affairs při Ústavu státu a práva AV ČR a odborný asistent Katedry politologie a sociologie Právnické fakulty UK. Zabývá se otázkami střetu mezi právem a politikou.

MgA. Petr Dub, Ph.D., (1976) se věnuje zkoumání kapacity současné malby, objektu, instalace a jejich vzájemných přesahů v architektuře či veřejném prostoru.

**Kniha vychází v rámci
Strategie AV21**

Shakespeareova Anglie Portrét doby

Kniha nabízí celostní pohled na Shakespeareovu dobu a je rozdělena do čtyř částí. V té první (Lidé a společnost) je alžbětinská společnost nazírána v širokém záběru od králů a královského dvora až po lidi na okraji (žebráci, tuláci, čarodějnice, prostitutky). Druhá část (Každodenní život) se snaží čtenářům přiblížit, jak Shakespeareovi současníci žili, umírali, bydleli, jak se oblékali, jak a co jedli, jak se bavili, ženili a vdávali. Třetí část (Mentalita, řeč, imaginace) se zabývá dobovým myšlením a kulturou mluveného a tištěného slova, která formovala anglickou renesanci. Čtvrtá a poslední část publikace (Kdo byl kdo) přináší portrétní galerii lidí a osobností Shakespeareovy doby.

Martin Hilský

Prof. PhDr. Martin Hilský, CSc., dr. h. c., MBE, (1943), překladatel celého díla Williama Shakespeara, je emeritní profesor Filozofické fakulty UK. Za svou překladatelskou práci a šíření znalostí o anglické literatuře a kultuře u nás obdržel řadu prestižních tuzemských i zahraničních cen a vyznamenání.

Jože Pirjevec

Jože Pirjevec (1940) je slovinsko-italský profesor historie. Působil na univerzitách v Padově a v Terstu, dosud přednáší na univerzitě ve slovinském Koperu. Je řádným členem Slovinské akademie věd a dlouholetým spolupracovníkem řady slovinských, italských, rakouských i německých médií a periodik. Vydal deset historických monografií ve slovinštině a italštině.

Tito a jeho soudruzi

Kniha je vyvrcholením Pirjevceva řadu desetiletí trvajících výzkumu dějin bývalé Jugoslávie. Dočkala se velice příznivého ohlasu a v současnosti patří mezi nejvýdatnější historické monografie ve světě. Je velice čtivou, i pro laiky přístupnou syntézou jeho dosavadního bádání, již charakterizuje snaha o maximální objektivitu. Životní osudy Josipa Broze Tita a jeho nejbližších komunistických spolupracovníků a přátel (Rankoviće, Kardelje a Djilase) jsou zde pojaty jako osobitá kolektivní monografie, která je současně odrazem historie Jugoslávie od třicátých let 20. století až do Titovy smrti v roce 1980. Český překlad knihy je založen na jejím druhém slovinském vydání z roku 2015, zároveň přejímá řadu oprav a doplňků, které pro cizojazyčná vydání navrhl sám autor.

Přeložili Jiří a Milena Kudělovi
Úvodní studii napsal Jiří Kuděla

Joseph E. Stiglitz, Bruce C. Greenwald

Joseph E. Stiglitz (1943) je profesorem na Kolumbijské univerzitě. Působil ve Světové bance, v roce 2001 obdržel Nobelovu cenu za ekonomii.

Bruce C. Greenwald (1946) je profesorem v oboru financí a řízení aktiv na obchodní fakultě Kolumbijské univerzity.

Utváření učící se společnosti

Co je skutečným pramenem prudkého růstu životní úrovně v posledních dvou stoletích? Co odlišuje úspěšné firmy od neúspěšných? Proč se některým rozvojovým zemím daří dohánět náskok vyspělého světa, zatímco jiné setrvávají v chudobě navzdory tomu, jak důsledně se řídí radami uznávaných ekonomických expertů a světových institucí? Klíč k odpovědím na tyto otázky nespočívá v akumulaci kapitálu ani v množství zdrojů či výstupu, ale ve schopnosti učit se a získané znalosti efektivně sdílet. Autoři této knihy vysvětlují, v čem se produkce znalostí liší od produkce jiných statků a proč tržní ekonomika sama o sobě nedokáže zajistit jejich efektivní tvorbu ani šíření.

Přeložil Leo Hanuš

Velká akademická gramatika spisovné češtiny II. Morfologie

Druhý díl *Velké akademické gramatiky spisovné češtiny* (VAGSČ) je členěn do šesti oddílů: I. Morfologické kategorie, II. Morfematika, III. Morfologická homonymie, IV. Flexe (skloňování a časování), V. Jevy přechodné, VI. Reflexivní slovesa. Poprvé v dějinách českého gramatikopisectví je do VAGSČ zařazeno soustavné poučení o homonymii v oblasti morfologie a v samostatném oddílu je podán detailní popis a výklad reflexivních sloves. V rámci morfologických kategorií je rozsáhle představena široká oblast slovesného vidu. Stejně jako v prvním dílu je kladen důraz na rozsáhlou dokumentaci gramatických jevů autentickým dokladovým materiálem.

František Štícha a kol.

Doc. PhDr. František Štícha, CSc., (1950) je vědeckým pracovníkem Ústavu pro jazyk český AV ČR a vedoucím oddělení gramatiky tohoto ústavu.

Zrození lidu v české kultuře 19. století

Mýtus lidu jako základu národa tvořil páteř národního hnutí a obecné přijetí národní identity přímo určovalo úspěch budování moderní české společnosti. Venkovský lid byl většinou považován za uchovatele národního jazyka a odsud rostl kult lidu a venkova. Konstrukty lidu a lidové kultury hrály v dlouhém 19. století významnou úlohu. Autoři příspěvků v knize sledují toto téma z různých pohledů. Soustředí se přitom na způsoby akceptace a prezentace tradiční venkovské kultury, na přebírání jejích formálních i námětových motivů v rámci výtvarného umění, literatury či hudby, ale také na fázi zpochybování jejího významu.

Pavla Machalíková,
Taťána Petrasová,
Tomáš Winter

Mgr. Pavla Machalíková, Ph.D., (1972) se věnuje umění 19. století se zaměřením na malířství v českých zemích.

PhDr. Taťána Petrasová, CSc., (1961) se specializuje na architekturu a sochařství 19. století.

Doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D., (1974) se zaměřuje na dějiny českého a světového umění 19. a 20. století, na problematiku karikatury, lidového umění a „nízkých“ žánrů.

Mimo edice – přírodní vědy

**Celému spektru témat se věnují publikace
z oblasti přírodních věd vycházející mimo
tradiční edice Nakladatelství Academia.
Většina knih je vybavena bohatým obrazovým
materiálem a vyniká hloubkou a kvalitou
zpracování tématu.**

Endemické rostliny České republiky

První souhrnné zpracování nejcennějších zástupců naší květeny – českých endemitů. Jde o rostliny, které se mimo území České republiky přirozeně nevyskytují na žádném jiném místě na světě. Základ publikace tvoří podrobné zpracování (morfologie, rozšíření, ekologie, evoluce, biologie, ohrožení, ochrana, zajímavosti) 73 rostlinných endemitů, zmíněny jsou i sporné případy a druhy, které byly za české endemity nesprávně považovány v minulosti. Textová část je doplněna bohatou fotografickou přílohou jak vlastních rostlin, tak jejich stanovišť, součástí jsou též mapy rozšíření. Publikace je určena široké odborné i laické veřejnosti se zájmem o botaniku a ochranu přírody.

Zdeněk Kaplan,
Jan Suda
(eds.)

Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D., (1972) je vědeckým pracovníkem v Botanickém ústavu AV ČR v Průhoniciích a na Katedře botaniky PFF UK. Věnuje se taxonomii a evoluci rostlin, je hlavním editorem *Klíče ke květeně České republiky* (Academia 2019).

Prof. RNDr. Jan Suda, Ph.D., (1974–2017) působil na Katedře botaniky PFF UK a v Botanickém ústavu AV ČR v Průhoniciích. Zabýval se otázkami karyologické diverzity rostlin a jejího evolučního významu.

**Kniha vychází v rámci
Strategie AV21**

Krasové oblasti střední a severní Moravy a Slezska Pozoruhodné dějiny objevů podzemního světa

Publikace se soustředí na oblast střední a severní Moravy, která je bohatá na malá krasová území. Až na jednu výjimku vznikla souvrství vápenců a mramorů z mořských usazenin z období devonu, stejně jako tomu bylo v případě vápenců Moravského krasu. Jen v severovýchodní části Moravy se nacházejí polohy druhohorních vápenců, které jsou součástí Karpat a byly sem přesunuty v důsledku pozdějších horotvorných procesů na území střední Evropy. Krasové oblasti střední a severní Moravy se utvářely v průběhu dlouhých geologických procesů. Řada jeskyní, jež jsou prezentovány v knize, patří k významným archeologickým a paleontologickým lokalitám, podzemní prostory mají mnohdy bohatou krápníkovou výzdobu. Kniha je doplněna rozsáhlou obrazovou dokumentací.

Petr Zajíček

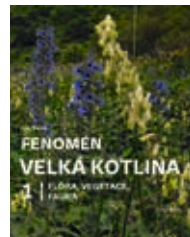
RNDr. Petr Zajíček (1965) pracuje ve Správě jeskyní České republiky a v rámci České speleologické společnosti se podílí zejména na výzkumech a dokumentaci jeskyní Moravského krasu a krasových oblastí Balkánu.

Leo Bureš

RNDr. Leo Bureš (1947) vystudoval geobotaniku na Katedře botaniky Přírodovědecké fakulty UK. Od roku 1972 žije v Jeseníkách, kde se dlouhodobě věnuje především výzkumům Velké kotliny.

Fenomén Velká kotlina 1 Flóra, vegetace, fauna

Ledovcový kar Velká kotlina v Hrubém Jeseníku je řazen mezi druhově nejbohatší botanické lokality České republiky. Na pestrost flóry a vegetace je vázáno také druhové bohatství fauny, především bezobratlých. První díl monografie o Velké kotlině obsahuje podrobné floristické, fytoecologické a faunistické údaje vycházející z téměř padesátiletých terénních výzkumů autora a z rešerší dosavadní odborné literatury, včetně prací z 19. století. Obsahuje podrobné mapy aktuální vegetace z roku 1974 a 2009 a jejich srovnání. Digitální mapy a souborné fytoecologické tabulky jsou na přiloženém CD. Soupisy druhů cévnatých rostlin, lišejníků, mechorostů, hub, bezobratlých živočichů a obratlovců, jakož i unikátních fytoecenóz a biotopů dokumentuje několik stovek barevných fotografií. Přílohou knihy je také tištěná mapa zavedené místní toponymie jednotlivých terénních útvarů a vodotečí.

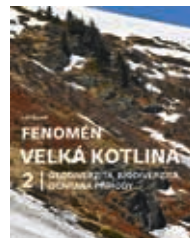

Leo Bureš

↑

Fenomén Velká kotlina 2 Geodiverzita, biodiverzita, ochrana přírody

Monografie navazuje na první díl, který podává přehled o druhové diverzitě. V druhé knize autor vysvětluje příčiny druhového bohatství rostlin a živočichů, které je dáno vysokou různorodostí stanovištních poměrů, změnami během postglaciálního vývoje i opakovanými antropickými vlivy. Na základě vlastních terénních výzkumů je zpracován geologický a pedologický přehled, hydrologické poměry a podrobně právě i antropické vlivy. V historii je popisována pastva ovcí a skotu, travení, lesní hospodaření i hornická činnost, včetně teprve nedávno objevených středověkých dolů. Poprvé je zde zpracován přehled všech sněhových lavin od konce 19. století po současnost. Kniha obsahuje několik různých starých map a velké množství fotografií, včetně snímků lavin, půdních profilů, potoků a vodopádů. V závěrečné části se zabývá problematikou ochrany přírody této unikátní lokality.

Násilí a válka mezi lovci a sběrači

Proč se u lidí objevila válka? Je zapsána do lidských genů? Může za ni soupeření v rámci společností, nebo náhlý vzrůst komplexity některých lidských societ? Kniha obsahující studie o naší lovecko-sběračské minulosti nás o krok přibližuje k odpovědím na tyto složité otázky. Jednotlivé kapitoly, jejichž autory jsou špičkoví světoví odborníci na tuto tematiku, nás provedou kulturními areály pěti kontinentů, v nichž nalezneme archeologické, etnografické i historické důkazy, že u lovců a sběračů docházelo ke konfliktům navzdory jejich vysoké mobilitě, malým populacím a poměrně rovnostářské společenské struktuře. Vyznění knihy, jakkoli kontroverzní, jistě zaujme antropology, archeology i všechny, koho zajímají historie válek a konfliktů a mechanismy jejich vzniku.

Přeložil Marco Stella

Ohrožení hmyzem?

Neobvyklá setkání po 40 letech

Záměrem autora je podat svědectví o pokrocích v poznávání života a chování hmyzu za posledních čtyřicet let od prvního vydání jeho úspěšné prvotiny *Neobvyklá setkání*. V důsledku prudkého technologického rozvoje výzkumných metod a nebývalého nárůstu počtu badatelských týmů se za tu dobu obraz našich šestinohých spoluobyvatel planety tak rozkošatěl a zpopularizoval, že neobvyklost setkávání s nimi se jaksí vytratila. Rozšířené vydání proto změnilo i titul tak, aby reflektovalo celoživotní zkušenosti a osobní pohled entomologa-veterána na předmět jeho zájmu, lásky i obdivu.

Mark W. Allen,
Terry L. Jones
(eds.)

Mark W. Allen je profesor antropologie na California State Polytechnic University v Pomoně.

Terry L. Jones je profesor antropologie a vedoucí katedry sociálních studií na California Polytechnic State University v San Luis Obispo.

Jan Žďárek

Prof. RNDr. Jan Žďárek, DrSc., (1938) vystudoval zoologii na Přírodovědecké fakultě UK. V Entomologickém ústavu a později v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR se zabýval fyziologií a etologií hmyzu. Veřejnosti je znám jako autor populárně naučných knih o hmyzu *Neobvyklá setkání* (1980), *Proč vosy, včely, čmeláci, mravenci a termiti?* (1997) či *Hmyzí rodiny a státy* (Academia 2013), které získaly několik literárních ocenění.

1938–1953

Doba mezi roky 1938 a 1953 byla pro český národ pohnutá. Autoři přibližují události odehrávající se v tomto období a snaží se zdůraznit, že většina těchto dějů nebyla ohraničena druhou republikou, protektorátem Čechy a Morava, třetí republikou a nástupem komunistické totality, ale probíhala kontinuálně.

Od kolaborace k vraždám Příběh sedminásobného vraha RNDr. Vladimíra Malého z Českých Budějovic

Příběh Vladimíra Malého je klasickou ukázkou zločince, který unikal spravedlnosti díky poválečným zmatkům a přizpůsobení poměrům po únoru 1948. Gymnaziální profesor a konfident SD Malý při poválečném zametání stop vlastních provinění zavraždil sedm lidských bytostí – dvě ženy a pět malých dětí –, a zařadil se tak mezi největší masové vrahy české kriminalistiky. K největším paradoxům jeho života patří fakt, že za tyto vraždy byl souzen až celých šest let po činu a díky spolupráci s StB si za ně odseděl pouhých jedenáct let. Kniha kromě Malého popisuje několik dalších velmi podobných jihočeských případů a přináší také dosud nepublikované prameny k poválečnému násilí v Českých Budějovicích.

Jan Ciglbauer

Mgr. Jan Ciglbauer, Ph.D., (1988) je soukromý jihočeský badatel zabývající se regionálními dějinami 20. století. Je autorem knih *Hrdelní případy Mimořádného lidového soudu České Budějovice 1945–1948* (Academia 2018), *Jednadvadesátníci a Vojáci Švejkova pluku*.

Domů, a za svobodou Role Československa v migracích obyvatel Polska v letech 1945–1948

Druhá světová válka způsobila nejen obrovské materiální a lidské ztráty, ale také rozsáhlé migrace obyvatelstva. Repatriace polských občanů představovala tehdy významný mezinárodní problém. Stovky tisíc se jich při tom vracely přes Československo, které se díky své poloze ve středu Evropy stalo důležitou tranzitní zemí. Ve stejnou dobu, kdy do vlasti směřovaly statisíce polských repatriantů, utíkali přes Československo na Západ lidé z Polska nespokojení s politickou či hospodářskou situací, před komunistickou či národnostní perzekucí. Zvláště významný byl počet židovských uprchlíků, nejčastěji mířících do Palestiny. Kniha na základě studia širokého spektra domácích i zahraničních pramenů a literatury představuje, jak se Československo s těmito migracemi vyrovnávalo.

Jiří Friedl

Doc. PhDr. Jiří Friedl, Ph.D., DSc., (1976) je vědecký pracovník Historického ústavu AV ČR (pobočka Brno). Zabývá se dějinami Polska a česko/československo-polských vztahů ve 20. století. Autorsky se podílel na syntéze *Dějiny Polska* (2017).

Matthias Gafke

Matthias Gafke (1984) vystudoval moderní a soudobé dějiny a germanistiku na Technické univerzitě Drážďany. V roce 2013 získal doktorát na Univerzitě Stuttgart.

Heydrichovi „Ostmärker“

Jako „Ostmärker“ se v nacistické terminologii označovali výhradně obyvatelé Rakouska, které bylo v roce 1938 násilně připojeno k německé říši. Autor vykresluje obrázek pachatelů na zodpovědných pozicích vraždicího aparátu, kteří se socializovali v Rakousku nebo v pohraničních oblastech bývalé c. a k. monarchie. Jádro knihy tvoří tři hlavní oddíly. První dva se věnují Bezpečnostní policii (Sicherheitspolizei), Bezpečnostní službě (Sicherheitsdienst) a Říšskému bezpečnostnímu úřadu (Reichssicherheitshauptamt). Třetí, nejdůležitější část pak popisuje kariéru šesti nejvýznamnějších rakouských pachatelů z ideologického přesvědčení. Typologizací „Heydrichových posluhovačů“ autor vyvrátil dříve vžitou a také cíleně propagovanou představu, že se v případě hlavních představitelů nacistického režimu jednalo o vesměs neschopné kriminálníky, kteří vrcholné posty zastávali jen díky režimu.

Přeložila Nina Fojtů

Hans Maršálek

Hans Maršálek (1914–2011) pocházel z české rodiny žijící ve Vídni. Vyučil se sazečem, byl levicovým aktivistou a po anšlusu Rakouska emigroval do Prahy. Jako člen odbojové organizace byl roku 1941 v Praze zatčen gestapem. Prošel řadou různých věznic, než byl v roce 1942 umístěn do Mauthausenu. Tam se dožil také osvobození. Po roce 1945 se podílel na pátrání po válečných zločincích a vybudování mauthausenského archivu, po odchodu do penze vedl Památník a muzeum Mauthausen. Celý poválečný život zasvětil odhalování válečných zločinců. Byl autorem řady vzpomínkových a odborných textů.

Historie koncentračního tábora Mauthausen

Publikace je historickou studií o největším koncentračním táboře na území Rakouska, který byl také jedním z nejkrutějších a nejobávanějších táborů v době třetí říše. Prošlo jím přes 200 000 lidí, z nichž přes 100 000 bylo zavražděno, udušeno v plynové komoře či podleho nelidskému zacházení. Kniha vychází z archivních pramenů, sekundární literatury a rovněž ze vzpomínek autora, který byl od roku 1942 až do osvobození v květnu 1945 mauthausenským vězňem. Jde o nejúplněji dokumentaci k dějinám koncentračního tábora Mauthausen.

Přeložila Barbara Köpplová

Kryslíčková „teroristická skupina“ Proces Talík a spol.

Poválečné pohraničí bylo tavicím kotle nadšenců a dobrodruhů, ale i lidí, kteří se chtěli „uklidit“ stranou. V Liberci dalo spolu s událostmi z února 1948 vzniknout skupině, která nesouhlasila s komunistickým převratem a rozhodla se proti němu bojovat se zbraní v ruce: vyhodit do povětrí prvomájovou tribunu, na které měli stát přední politici a představitelé města. Hlavou celé akce byl Josef Kryslíčka, četník a partyzán s pochybnou pověstí. Atentát se ale nekonal, nálož vybuchla dříve a zabila část členů skupiny. Na jejich chybu, ale i na pouhou známost s nimi doplatili jiní: v rámci vykonstruovaného politického procesu byla řada osob odsouzena k mnoha letům odnětí svobody. Mezi nimi i úřední lékař Jan Šolc, na kterého většina Liberečanů vzpomíná jako na člověka, jenž pomáhal nespravedlivě vězněným.

Markéta Těthalová

Mgr. Markéta Těthalová (1988) absolvovala Fakultu přírodovědně-humanitní a pedagogickou Technické univerzity v Liberci a v současnosti je posluchačkou doktorského programu na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. Zabývá se totalitními režimy, zejména dějinami komunistického Československa.

Lékárny s Davidovou hvězdou v čase šoa Osudy židovských farmaceutů v meziválečném Československu a během genocidy za druhé světové války

Kniha se zabývá osudy židovských majitelů lékáren a farmaceutů v Československu v letech 1938–1945. Vychází z jejich profesního, společenského a sociálního postavení před druhou světovou válkou a sleduje jejich životy během šoa s ohledem na odlišnou politickou situaci v různých částech zaniklého státu. Autor připomíná rovněž osudy vědců nebo podnikatelů ve farmaceutickém průmyslu. Životu některých obětí i přeživších je věnován podrobnější výklad, pokud to dovolují dochovaná svědectví. V závěru knihy se autor zabývá situací těch, kteří přežili.

Tomáš Arndt

PharmDr. Tomáš Arndt, Ph.D., (1966) pracuje jako lékárník. Historii farmacie se zabýval v postgraduálním studiu na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové, kde nyní působí jako externí vědecký pracovník Katedry sociální a klinické farmacie.

Kristýna Bernardová

Mgr. Kristýna Bernardová (1993) vystudovala Pedagogickou fakultu UK, obor český jazyk – dějepis. V současné době se věnuje učitelské profesi na pražském gymnáziu.

Nacismus versus okultismus v protektorátu Osudy Jiřího Arvéda Smíchovského a Jana Kefera

Kniha se primárně soustředí na velmi nevědní, ale dosud veskrze přehlížené životní osudy dvou pražských hermetiků, Jana Kefera a Jiřího Arvéda Smíchovského, na pozadí jejich vztahu k okultismu a nacismu. Kromě vylíčení těchto dvou osobností, jež spojovala vášeň pro okultní nauky a rozděloval vztah k nacistickému režimu, se autorka věnuje téměř neznámé nacistické akci proti okultistům, která proběhla na území protektorátu během druhé světové války. Ačkoli se jedná o literaturu faktu podloženou nejen mnoha dobovými prameny, mohou některé pasáže knihy znít čtenáři až neuvěřitelně. Přesto se vše, co se na stránkách této publikace lze dočíst, s nejvyšší pravděpodobností skutečně odehrálo.

Stefan Zwicker

Stefan Zwicker (1969) je německý historik, kulturolog, literární vědec a vysokoškolský pedagog zaměřující se na dějiny střední a východní Evropy, česko-německé vztahy, kulturu paměti a dějiny sportu.

Národní mučedníci Albert Leo Schlageter a Julius Fučík. Hrdinský kult, propaganda a kultura paměti

Julius Fučík v komunistickém Československu a Albert Leo Schlageter v nacistickém Německu: dva popravení, ze kterých režim učinil mučedníky a na jejich odkazu vybudoval skutečný kult. Oba byli ve své době oslavováni jako hrdinové, bojovníci proti „odvěkému“ nepříteli a jako jeho oběti. Po pádu systémů, který jejich jména využil, na ně čekal opět podobný osud: zapomnění. Tyto dvě postavy mají společné také to, že jejich skutečné osudy přikryly nejrůznější legendy a polopravdy. Kniha nabízí pohled na hrdinský kult a kulturu paměti dvou států a režimů, na základě práce s archivními a dobovými prameny hledá pravdu skrytou pod nánosy bájí a zároveň se zabývá obecnými mechanismy, jak vznikají národní postavy hrdinů a mučedníků a co je spojuje.

Přeložila Zuzana Schwarzová

Odboj, nebo provokace? Provokace StB prováděné proti třetímu odboji v rámci akce „Skaut“ na příkladu skupiny „Za svobodu“ v letech 1948–1951

Kniha se zabývá vznikem a činností odbojové skupiny „Za svobodu“ v letech 1948–1951, její infiltrací, postupnou kontrolou a likvidací ze strany bezpečnostního aparátu komunistického režimu. Činnost skupiny dokumentuje postoje a motivy účastníků protikomunistické rezistence, zároveň je však nezpochybnitelným důkazem o provokacích a nezákonných praktikách, které na přelomu čtyřicátých a padesátých let představovaly běžnou pracovní metodu StB. Dále dokládá, že na protikomunistickém odboji v poúnorovém Československu se aktivně podíleli též příslušníci ozbrojených sil v činné službě, v tomto případě příslušníci SNB. Případ Josef Vlasatý a spol. lze vzhledem k celkovému počtu čtyřiceti dvou odsouzených osob označit bezpochyby za jeden z největších politických procesů padesátých let.

Petr Svoboda

PhDr. Petr Svoboda, Ph.D., (1977) vystudoval obor geografie-historie na Přírodovědecké a Filozofické fakultě UK. Doktorský titul získal na Pedagogické fakultě UK. Zaměřuje se na československé dějiny po roce 1945, zejména na protikomunistickou rezistenci.

Tajné služby na cestě KSČ k moci 1945–1948 Únor 1948, výsledek nerovného zápasu

Publikace ukazuje zákulisí boje o politickou moc mezi KSČ a ostatními politickými stranami v letech 1945–1948. Přináší fakta o ovládnutí tajných služeb a ministerstva vnitra komunistickou stranou v roce 1945 a o důsledcích pro politický vývoj v poválečném Československu. Kniha je výsledkem dlouholetého autorova studia v domácích i zahraničních archivech. Na konkrétních faktech dokládá zneužívání tajných služeb a bezpečnostních složek ministerstva vnitra komunistickou stranou v zápase o uchopení moci v době únorových událostí roku 1948.

František Hanzlík

Prof. PhDr. František Hanzlík, CSc., (1954) přednáší historii na Univerzitě obrany v Brně. Dlouhodobě se věnuje problematice působení tajných služeb v zápase o politickou moc v Československu v poválečném období.

Martin Pulec

Mgr. Martin Pulec (1967), historik, archivář a pracovník Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV PČR, se dlouhodobě zabývá širokou problematikou historie ostrahy státních hranic v poválečném období a činností zahraničních československých skupin třetího odboje. Na tato témata publikoval řadu studií v odborném tisku.

Kontrašpionážní akce Terat Zapomenutý hrdina třetího odboje, „agent chodec“ Bedřich Lorenz

Kniha přibližuje výjimečný a dosud neznámý případ z dějin třetího odboje. Vznikla na základě kritického studia archiválií a vzpomínek pamětníků. V textu, stojícím na pomezí literatury faktu a odborné historické studie, se spojují dva příběhy. První popisuje osudy spolupracovníků zahraničního špionážního odboje proti tehdejšímu lidově demokratickému režimu v Československu a současně se zaměřuje na činnost bezpečnostního aparátu v první polovině padesátých let. Všímá si i řady lidských osudů poznamenaných dobou a dává tak nahlédnout do velice složitého a chmurného období československých moderních dějin. Příběh druhý líčí současná úskalí hledání pravdy při dokumentaci případu. Společný vrchol příběhů představuje vypátrání dcery hlavní postavy, která žije v Německu, a korespondence s ní. Významnou součástí textu je rozsáhlý obrazový materiál.

Lucie Antošíková,
Marie Brunová
(eds.)

PhDr. Lucie Antošíková, Ph.D., (1982) vystudovala bohemistiku na FF Ostravské univerzity. Působila jako zahraniční lektorka českého jazyka na univerzitách v Ratiboři, Bonnu a ve Vídni, je členkou Oddělení 20. století a literatury současné ÚČL AV ČR.

MMag. Marie Brunová (1975) vystudovala germanistiku a rusistiku na PdF Masarykovy univerzity a slavistiku, germanistiku a anglistiku na univerzitě v Bochumu. Působí v ÚČL AV ČR.

Všechny vody Čech tečou do Německa? Studie k literatuře a kultuře protektorátu

Kniha přináší soubor studií prezentovaných v ÚČL AV ČR v rámci Literárněvědného fóra 2019 Češi, Němci a protektorátní literatura. Jednotliví hosté se zde zabývali institucionalizací a ideologizací literatury ve sledovaném období (S. Höhne), obrazem protektorátu v dobové literatuře (P. Becher), protektorátní tvorbou čelního představitele německé literatury první republiky Hanse Watzlika (V. Maidl), osudem německojazyčných nakladatelství na území protektorátu (M. G. Hall) nebo řízením českého tisku pod nacistickou správou (J. Cebe). Svazek uvádějí dvě kontextualizační studie o německé literatuře v protektorátu z pera editorek, jedna věnovaná literárnímu životu v souvislostech a druhá představující dobovou tvorbu německojazyčných autorů v protektorátu, a rovněž studie k exilové tvorbě vybraných autorů německého jazyka (J. Budňák).

Jakub Šlouf,
Daniela Němečková
a kol.

Mimořádný lidový soud v Praze (1945–1948) Retribuce jako služební úkol na hraně možností i profesní cti zaměstnanců justice

Kniha popisuje činnost Mimořádného lidového soudu v Praze, který byl z hlediska rozsahu agendy zdaleka největší retribuční institucí v poválečném Československu. Díky své poloze v hlavním městě navíc soudil nejvyšší představitele bývalé německé okupační moci, včetně Karla Hermanna Franka, Kurta Daluegeho či osob zodpovědných za vyvraždění Lidic. Z perspektivy samotného soudu byla retribuce nesmírně náročným služebním úkolem, který stavěl celý justiční aparát před řadu obtížně řešitelných administrativních, logistických, personálních i morálních problémů. Přes vyhrocenou společenskou atmosféru a právní rámec definovaný na zásadách stanného práva se však zaměstnancům soudu dařilo dostát profesním standardům a udržet procesní stránku retribuční v mezích přijatelné právní kultury i za cenu četných konfliktů s resortem ministerstva vnitra.

PhDr. Jakub Šlouf, Ph.D., (1982) působí v Ústavu pro studium totalitních režimů a v Národním archivu.

JUDr. Daniela Němečková, Ph.D., (1989) je vědecká pracovnice Ústavu právních dějin PF UK.

Mimořádný lidový soud v Praze XIV.

č. j. LsI 2043/46

Kurt Daluege

Věc služební.
Poštovně kradě továno.
Geldovně přísl. příjemce.

V

Vyhnání v německém vzpomínání

Odborná kniha německé historičky českého původu Evy Hahnové a německého historika Hanse Henninga Hahna analyzuje „vyhnání Němců“ jako jedno z nejspornějších témat německých moderních dějin. Jeho významnou součástí tvořil i poválečný odsun Němců z Československa. Publikace se zabývá poválečnou historií, různorodými zkušenostmi „vyhnanců“, a především objasňuje různé formy německého vzpomínání na vyhnání. V mnoha případech opravuje četné, dodnes živé legendy z poválečné doby a vrhá nové světlo na některé konkrétní, dosud nevyjasněné události. Čtenářům poskytuje nový, detailní obraz dění souhrnně označovaného jako vyhnání, a tedy i historického kontextu, v němž probíhal odsun Němců z Československa.

Přeložila Šárka Stellnerová

Z Prahy po Mnichov Diplomatické listiny 1938–1940

Výběr z Kennanovy diplomatické i osobní korespondence od října 1938 do srpna 1939, kdy působil jako tajemník amerického vyslanectví v Praze. Depeše a zprávy určené většinou americkému ministerstvu zahraničních věcí rozebírají například události sudetské krize, Mnichova, okupace českých zemí a vznik Slovenského štátu. Analyzují česko-německé a česko-slovenské vztahy, sledují postupně se rozvíjející antisemitskou německou politiku, věnují se situaci na Podkarpatské Rusi a začlenění bývalého Československa do středoevropského prostoru i jeho vztahy s Polskem a Maďarskem. Popisují 15. březen 1939, příjezd říšského protektora do Prahy a celkovou atmosféru těchto ponurých dní. Soubor depeší doplňuje jedna souhrnná zpráva z října 1940.

Přeložila Jana Odehnalová
Úvodní studii napsali Jiří Ellinger a Vít Smetana

Eva Hahnová,
Hans Henning Hahn

Eva Hahnová (1946), česko-německá historička a bohemistka, se narodila v Praze a od roku 1968 žije v Německu. Specializuje se na sudetoněmecké dějiny a tematiku Židů po roce 1939.

Hans Henning Hahn (1947), manžel Evy Hahnové, profesor východoevropských dějin, se věnuje vztahům Německa s východními sousedy v 19.–20. století.

George F. Kennan

George F. Kennan (1904–2005) byl americký diplomat, historik, politolog a rusista specializující se na dějiny a politiku Sovětského svazu. Je nositelem dvou Pulitzerových cen a mnoha dalších ocenění.

Detlef Brandes,
Alena Míšková

Detlef Brandes (1941) je německý historik a vysokoškolský pedagog, odborník na česko-německé vztahy zejména v období protektorátu.

Doc. PhDr. Alena Míšková (1957–2015) byla česká historička a vysokoškolská pedagožka věnující se zejména moderním dějinám a vztahům Čechů a Němců v 19. a 20. století.

Z katedry dějin východní Evropy na pražskou radnici Josef Pfitzner 1901–1945

Vědecky fundovaný životopis významného nacistického funkcionáře Josefa Pfitznera, za války zástupce pražského primátora a nadšeného germanizátora Prahy, sleduje jeho životní pouť od narození ve slezských Petrovicích přes studia v Opavě a v Praze až po jeho vědeckou a politickou dráhu, která ho nakonec přivedla na popraviště. Autoři se nevyhýbají ani osobní charakteristice Josefa Pfitznera. Kniha zároveň čtivým způsobem přibližuje nacistickou politiku v protektorátu Čechy a Morava na základě bohatého pramenného materiálu.

Přeložil Vladimír Čadský

Michal Dudáš

Bohuslav Ečer Český lovec nacistů

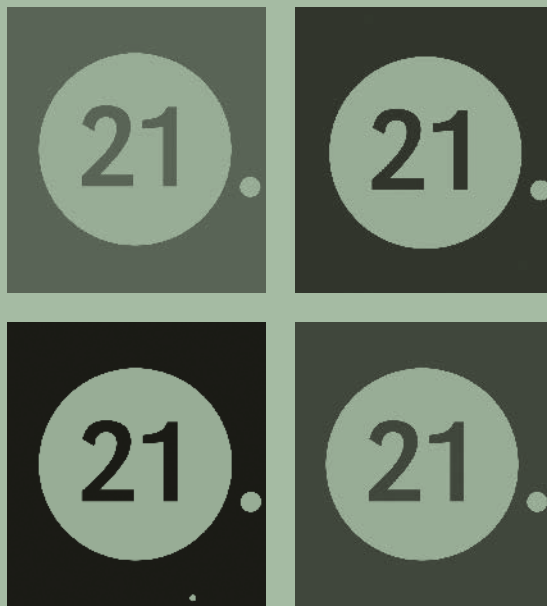
Životní příběh českého právníka a teoretika právní vědy Bohuslava Ečera je zatím takřka neznámý, přitom právě on reprezentoval Československo v průběhu poválečných norimberských procesů a svou prací významně přispěl k formování moderního mezinárodního trestního práva. Po skončení procesů s nacistickými zločinci se dostal do hledáčku StB a byl proti němu připravován vykonstruovaný politický proces.

již vyšlo

21. století

Jak bude vypadat budoucnost za několik let?
Bude svět stejný jako dnes, nebo úplně jiný?
Dojde ke konci dějin, nebo ke střetu civilizací,
nebo prostě dojde pitná voda? K hlavním
tématům edice patří politologie, sociologie,
ekologie, globalizace, ale bohužel také
náboženský, politický a státní terorismus.

Cennydd Bowles

Cennydd Bowles je londýnský designér a spisovatel. K jeho klientům patří společnosti Twitter, Ford, Cisco a BBC. V současnosti se zabývá etikou nových technologií. Na toto téma přednášel na Carnegie Mellon University, ve společnosti Google a na newyorské School of Visual Arts a jako vyhledávaný řečník vystupuje na akcích věnovaných technologiím a designu po celém světě.

Etika budoucnosti

Kniha vychází z dlouholetého výzkumu a poradenské činnosti autora i z moderní teorie etiky a přináší praktické rady pro designéry, produktové manažery i softwarové inženýry. Autor se zaměřuje na největší výzvy dnešního technologického průmyslu: nezamýšlené důsledky a algoritmickou předpojatost, znepokojivou moc takzvaných přesvědčivých technologií a dystopický svět sledování, autonomní války a automatizované práce. *Etika budoucnosti* je inteligentní, nenápadně provokativní kniha. Vyzývá technology, aby se odhodlali ke změně, a vysvětluje základní etické principy a postupy pro budování spravedlivější budoucnosti.

Přeložila Sylva Ficová

Tomáš Hříbek

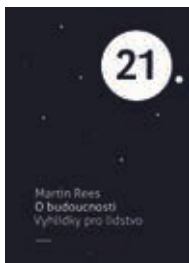
PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965) působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Zaměřuje se na filozofii myslí a jazyka, filozofii vědy (biologie) a na estetiku.

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Jak být dobrý i bez pánaboha a další eseje o náboženství, morálce a vědě ve svobodné společnosti

Autor v knize představuje jednak upravené verze několika kratších esejů, které během uplynulé dekády publikoval převážně v příloze *Lidových novin* Orientace a dalších periodikách, a jednak též dosud nepublikované stati. Jde o populárně zaměřené texty, jež spadají do čtyř tematických okruhů: obrana ateismu a sekularismu, aktuální morální témata nahlížená z čistě světské perspektivy, obhajoba principů egalitárního liberalismu a obrana vědy před jejími tradičními i postmoderními nepřáti. Díky svému přímému a přesto filozofickému přístupu k otázkám, jako jsou ateismus, eutanazie, stejnopohlavní manželství, etika kouření, imigrace, *hate speech*, feminismus, klimatická změna nebo scientismus, je kniha v českém kontextu výjimečná. Pátý oddíl tvoří rozhovory s několika předními světovými intelektuály (filozofy Danielem Dennettem, Peterem Singerem a dalšími) na témata předchozích částí knihy.

O budoucnosti Vyhledky pro lidstvo

Budoucnost lidstva na Zemi zásadně závisí na budoucnosti vědy a na tom, jak úspěšně k řešení svých problémů využijeme technologický pokrok. Musíme však myslet racionálně, globálně, kolektivně, optimisticky a daleko dopředu. Pokrok v biotechnologii, kybernetice, robotice a v rozvoji umělé inteligence – pokud se bude uplatňovat rozumně – nám umožní pomoci rozvojovým zemím a překonat hrozby, kterým lidstvo čelí – od klimatické změny po jadernou válku. Kniha přináší v přístupné a čtivé formě fascinující vhled do nejmodernější vědy a technologie každému, kdo chce porozumět stěžejním problémům, které budou definovat budoucnost lidstva na Zemi i ve vesmíru.

Přeložila Jana Krtková

Martin Rees

Martin Rees (1942) je britský astronom. Byl ředitelem Institutu astronomie na Univerzitě v Cambridgi. V češtině mu vyšly knihy *Náš neobyčejný vesmír*, *Pouhých šest čísel* a *Naše poslední hodina*.

Strany a vládnutí v digitální éře Vybraná témata výzkumu politického stranictví

Práce se zabývá novými trendy ve výzkumu politických stran, tedy proměnami stranických systémů a posuny v chápání a fungování politických stran a stranictví. Všímá si také nových komunikačních stylů dnešních politických lídrů a pokouší se zachytit některé zásadnější trendy a nové přístupy v současné politické komunikaci. Jednotlivé kapitoly aspirují na představení různých možností výzkumu nových stran a na prezentaci technik výzkumu, které se v těchto oblastech používají, zahrnuje konkrétní empirické příklady, prezentuje a ověřuje některé nové metodologické postupy v politologii a přináší i konkrétní empirické poznatky a závěry.

Pavel Maškarinec,
Lukáš Novotný

Mgr. Pavel Maškarinec, Ph.D., (1975) pracuje na katedře politologie a filozofie Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Doc. Mgr. Lukáš Novotný, M.A., Dr.phil., (1979) působí na katedře politologie Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria

Edice představuje překlady základních textů z filozofie, estetiky a teorie výtvarného umění.

Překládány jsou jak klasické tituly autorů vytvářejících základy dějin umění a příbuzných oborů, tak i úvahy současných autorů, kteří vyhraněné hranice myšlení o umění překračují a nově problematizují pro pozdní 20. a soudobé 21. století.

Základní pojmy dějin umění Problém vývoje stylu v novověkém umění

Knihy vyšla poprvé v Mnichově v roce 1915, německy byla dosud vydána devatenáctkrát. Přeložena byla do všech hlavních evropských jazyků. Jde o nejproslulejší a nejdůležitější autorův titul, který vznikl v době, kdy se duchovní vědy začaly vyrovnávat s konkurencí přírodních věd. Wölfflin se zde snažil nalézt objektivní kritéria pro zkoumání výtvarných děl postížením vlastního vidění coby aktu předcházejícímu stylové charakteristice pozorovaných děl. V knize srovnává renesanční a barokní výtvarná díla na základě pěti pojmových dvojic: lineární versus malířský, plošný versus hlubkový, uzavřený versus otevřený, mnohostní versus jednotný, jasný versus nejasný. Wölfflinovy *Grundbegriffe* zůstávají i po více než sto letech základní systematikou dějin umění.

Přeložili Tomáš Hlobil a Ingeborg Fialová-Fürst
Předmluvu napsal Jindřich Vybíral

Heinrich Wölfflin

Heinrich Wölfflin (1864–1945) byl švýcarský historik umění, nástupce Jacoba Burckhardta na stolici dějin umění v Basileji, posléze působil na univerzitách v Berlíně, Mnichově a Curychu.

Koedice
s Ústavem dějin umění AV ČR

Po konci umění Současné umění a oblast mimo dějiny

V knize, která vznikla na základě přednášek pronesených v rámci prestižního cyklu na počest A. W. Mellona, se americký filozof Arthur C. Danto vrátil k jedné z nejprovokativnějších tezí, které pronesl, totiž že umění dospělo ke konci. Tento konec v jeho pojetí neznamená, že se umění přestalo vytvářet, ale že v šedesátých letech 20. století opustilo tradiční, na pokroku založené dějiny. Pokud tomu tak je, vyvstává otázka, jak o současném umění přemýšlet jinak než v pojmech tradičního narativu. Tato publikace představuje v určitém smyslu odpověď: uvažuje o úloze muzea, roli estetiky, nutnosti změnit charakter kritiky a především o svobodě, kterou přinesl pluralismus umění.

Přeložila Šárka Lojdová
Předmluvu napsal Tomáš Murár

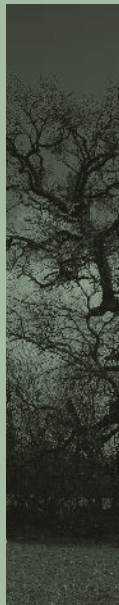
Arthur C. Danto

Arthur C. Danto (1924–2013) byl americký filozof, profesor na Kolumbijské univerzitě a od poloviny osmdesátých let také kritik umění v *The Nation*.

Koedice
s Ústavem dějin umění AV ČR

Atlasy

Znáte českou přírodu zblízka? Naše atlasy přehledným a srozumitelným, přesto vždy fundovaným způsobem představují nejrůznější témata především – ale nejen – z oblasti fauny a flóry. Publikace jsou vybaveny kvalitním, často unikátním obrazovým materiálem.

Luboš Úradníček,
Václav Bažant

Stromy I – jehličnany

Atlas obsahuje široké spektrum konifer pěstovatelných na našem území, včetně rodu *Ginkgo*. V hlavní části nalezneme 180 druhů jehličnatých dřevin odolných vůči klimatickým podmínkám ČR. Dřeviny jsou systematicky řazeny po čeledích. Dvostránka náležící jednotlivým druhům je rozdělena na textovou a fotografickou část. V textové části jsou uvedeny hlavní rozlišovací znaky, areál, ekologické nároky a nároky na pěstování v kultuře. V závěru jsou připojeny informace o způsobech využití jednotlivých druhů pro různé účely, dále zajímavosti a případně základní pěstované kultivary. Atlas umožňuje určování a rychlou orientaci v sortimentu jehličnatých stromů.

Doc. Ing. Luboš Úradníček, CSc., (1961) vyučuje na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně. Jeho specializací je dendrologie. Odborný vedoucí arboret Křtiny a Řícmanice na ŠLP ML Křtiny.

Ing. Václav Bažant, Ph.D., (1975) je pedagog na Fakultě lesnické a dřevařské ČZU v Praze se specializací dendrologie. Odborný vedoucí arboreta FLD v Kostelci nad Černými lesy.

Luboš Úradníček,
Václav Bažant

Stromy II – listnáče

Atlas obsahuje velké spektrum listnatých stromů pěstovatelných na našem území. Publikace v hlavní části zahrnuje 250 druhů listnatých stromů odolných vůči klimatickým podmínkám ČR. Řazení dřevin je systematické po čeledích. Dvojstránka náležící jednotlivým druhům je rozdělena na textovou a fotografickou část. V textové části jsou uvedeny hlavní rozlišovací znaky, areál, ekologické nároky a nároky na pěstování v kultuře. V závěru jsou připojeny informace o způsobech využití jednotlivých druhů pro různé účely, zajímavosti, případně základní pěstované kultivary. Atlas umožňuje určování a rychlou orientaci v sortimentu listnatých stromů.

Doc. Ing. Luboš Úradníček, CSc.
Ing. Václav Bažant, Ph.D.

↑

Atlas ptáků České a Slovenské republiky

Nové vydání celobarevné příručky pro určování ptáků hnízdících nebo častěji zastižených na území obou republik zohledňuje aktuální stav naší avifauny. Na barevných tabulkách je vyobrazeno přes 400 druhů ptáků. Informační text k jednotlivým druhům uvádí charakteristické určovací znaky, typické chování, transkripci hlasů, nejnovější údaje o výskytu, početnosti a stupni ohrožení. Na barevných mapkách je znázorněno hnízdní a zimní rozšíření v území, připojeny jsou i diagramy výskytu, hlasových projevů a hnízdění.

Karel Hudec,
Karel Šťastný,
Jan Dungel

Doc. RNDr. Karel Hudec, DrSc., (1927–2017) a prof. RNDr. Karel Šťastný, CSc., (1941) jsou čeští zoologové, ekologové a popularizátoři vědy se specializací na ornitologii. Jsou editory ediční řady Fauna ČR – Ptáci.

Jan Dungel (1951) je český malíř, ilustrátor a grafik. Napsal a ilustroval knihy ze svých cest po Jižní Americe.

Motýli a housenky střední Evropy Drobní motýli II.

Druhý svazek „Drobných motýlů“ uzavírá šestidílnou sérii *Motýli a housenky střední Evropy*, vydávanou Nakladatelstvím Academia od roku 2007. Do tohoto posledního dílu je zařazeno zbývajících jedenáct čeledí. Všechny druhy nalezené v Česku a na Slovensku jsou stručně charakterizovány a také vyobrazeny, celkem jde asi o 1200 druhů. Ke každému je uvedeno rozpětí křídel, případně důležité determinační znaky, hostitelská rostlina, doba výskytu housenek a dospělců, biotop, celkové rozšíření a poznatky o výskytu na našem území. Ostatní středoevropské druhy (celkem je ze střední Evropy známo asi 1500 druhů těchto čeledí) jsou alespoň zmíněny, případně krátce komentovány. Kompletní série atlasů *Motýli a housenky střední Evropy* tak poskytuje základní informace o všech čeledích a naprostě většině středoevropských druhů motýlů, čímž nemá u nás ani jinde ve střední Evropě obdoby.

Jan Šumpich,
Jan Liška,
Zdeněk Laštůvka,
Aleš Laštůvka

Ing. Jan Šumpich (1969) působí v Národním muzeu.

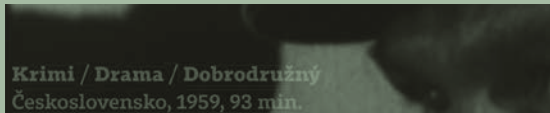
Ing. Jan Liška (1959) pracuje v útvaru Lesní ochranné služby lesnického výzkumného ústavu.

Prof. RNDr. Zdeněk Laštůvka, CSc., (1955) působí v Ústavu zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně.

Aleš Laštůvka (1957) se zabývá systematikou, faunistikou a bionimií druhů některých čeledí řádu Lepidoptera, zvláště drobných motýlů.

České kino

Jedná se o řadu publikací věnovaných konkrétním dílům české (československé) kinematografie, které se svou výjimečnou uměleckou stránkou, kulturním, sociálním či politickým dosahem zapsali do dějin českého filmu či kultury obecně. Jednotlivé svazky jsou koncipovány jako kolektivní monografie, které se snaží pojmout daný snímek z mnoha perspektiv a zachytit jeho nejrůznější stránky.

Krimi / Drama / Dobrodružný
Československo, 1959, 93 min.

Dobrodružný / Fantasy / Rodinný / Sci-Fi
Československo, 1955, 93 min.

Cesta do pravěku

Kolektivní publikace nabízí komplexní a rozmanitou reflexi slavného díla české kinematografie z roku 1955. Jednotlivé texty od odborníků nejen z oblasti filmových studií představují snímek ve vztahu ke Karlu Zemanovi jakožto průkopníkovi domácích science fiction či osobitěmu experimentátorovi. Detailně se zaměřují také na produkci a distribuci filmu, na jeho mezinárodní ohlas nebo na konkrétní umělecké zdroje, včetně inspirace obrazností Zdeňka Buriana. Publikace též začleňuje snímek do širších souvislostí žánru českého filmu pro děti, dobové pedagogiky či popularizace vědy.

Lukáš Skupa
a kol.

Mgr. Lukáš Skupa, Ph.D., (1983) je český filmový teoretik a historik, vysokoškolský pedagog v Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty MU. Zabývá se dějinami české kinematografie, zejména se zřetelem na dětský film a filmovou cenzuru. Je autorem knihy *Vadí - nevadí. Česká filmová cenzura v 60. letech* (2016) a editorem kolektivních monografií *Ostře sledované vlaky* (2014) a *Tři oříšky pro Popelku* (2016).

Král Šumavy Komunistický thriller

Film *Král Šumavy* (režie Karel Kachyňa, 1959) je jedním z nejpobulárnějších titulů české, potažmo československé kinematografie, jde o film „kultovní“ a esteticky působivý dodnes – bohužel však nejen esteticky. Byl realizován během „vzrušeného roku“ 1959 jako prototyp „ideálního filmu“ v éře „dovršení kulturní revoluce“, jako snímek vskutku propagandistický, tedy divácky atraktivní, usilující o funkční spojení ideologie a žánru („komunistický thriller“). Kniha se zabývá historií, produkcí a recepcí *Krále Šumavy*, kamerou, hudbou a dalšími složkami. Základem je přitom podrobná analýza ideologického, žánrového a stylového systému filmu. Nechybějí však ani historické kontexty (počátky pohraniční stráže, fenomén šumavských kurýřů a převaděčů, „králů Šumavy“).

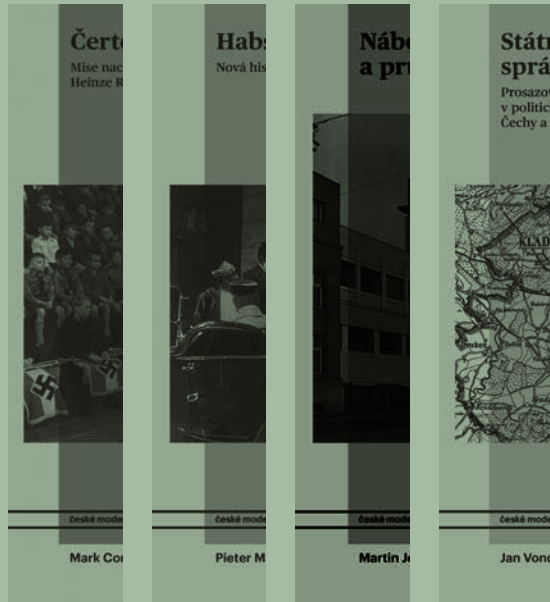
Petr Kopal a kol.

Koedice s Ústavem
pro studium totalitních režimů
a nakladatelstvím Casablanca

již vyšlo

České moderní dějiny

Jak vznikal svátkový kalendář první republiky a jak se státní svátky slavily? Jak se diskutovalo o manželství, zaměstnání a volném čase v poválečné generaci vysokoškolských studentů? Edice se zaměřuje na dosud neprobádané aspekty sociálních a kulturních dějin českých zemí od poloviny 19. století do šedesátých let 20. století.

Čertova zeď Mise nacionalistické mládeže Heinze Ruthy

Pověst z 19. století vypráví, že hřbet sopečných vyvěřelin vystupujících z krajiny severních Čech byl dílem ďábla, který rozdělil bojující Čechy a Němce tím, že mezi ně postavil zeď. Pověst se stala důkazem rostoucího etnického napětí. V meziválečném Československu sudetoněmečtí nacionalisté spustili radikální plán, kterým se pokoušeli obnovit německý vliv v regionu. Mark Cornwall vypráví příběh Heinze Ruthy, průkopníka mládežnického hnutí, jež kladlo ve svém úsilí znovu potvrdit německou nadvládu nad českým prostorem důraz na mužské přátelství. Autor vykresluje Ruthovu potlačenou sexualitu a ukazuje, jak české úřady dezinterpretovaly jeho úsilí jako projev sexuální úchylnosti a v roce 1937 ho obvinily ze zneužívání nezletilých. Následný skandál vedl k Ruthovu uvěznění, sebevraždě a vyloučení z nacionalistického hnutí.

Přeložil Jan Seidl

Fenomén Maffie Český protirakouský odboj v proměnách 20. století

Jako Maffie se dodnes obecně označuje ústřední organizace českého domácího protirakouského odboje z let 1914–1918. Je vnímána jako jeden z nejdůležitějších symbolů boje za vznik samostatného československého státu a postupem času se stávala běžně užívaným a v podstatě plně akceptovaným pojmem českých moderních dějin. Historiografické bádání ovšem dosud zcela ignorovalo, jakým způsobem se obraz Maffie konstruoval a vyvíjel v desetiletích po skončení první světové války. Přitom právě výzkum tohoto „druhého života“ se ukazuje jako klíčový. Umožňuje jednak zachytit proměny paměti české protirakouské rezistence, stejně jako analyzovat, jak se měnilo vnímání řady událostí let 1914–1918 v průběhu „krátkého“ 20. století.

Mark Cornwall

Mark Cornwall (1958) je profesor moderní evropské historie na Univerzitě v Southamptonu. Specializuje se na středověkou Evropu 19. a 20. století, zejména na regiony bývalého Československa a Jugoslávie.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Jan Hálek,
Boris Moskovič

PhDr. Jan Hálek, Ph.D., (1976) působí v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Zabývá se výzkumem dějin vědeckých institucí a kulturních a politických elit meziválečného Československa.

PhDr. Boris Moskovič (1990) pracuje v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Zaměřuje se na jugoslávské a československé dějiny 20. století, zejména na problematiku moderního nacionalismu a komunistického hnutí.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Pieter M. Judson

Pieter M. Judson (1956) je americký historik, který se dlouhodobě věnuje dějinám střední, východní a jihovýchodní Evropy, problematice nacionalismu a komparativnímu výzkumu říší. Vede katedru historie a civilizací na Evropském univerzitním institutu ve Florencii.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Habsburská říše Nová historie

Širokým záběrem a novým průkopnickým pohledem Pieter Judson ukazuje, proč si Habsburská říše po tak dlouhou dobu udržovala takový význam pro miliony Středoevropanů. Navzdory rozdílným jazykům, náboženstvím, historii i místním odlišnostem si řadová občané uchovávali úzký vztah ke „svě říši“, zatímco úředníci, vojáci, politici a vědci přicházeli s inovativními řešeními otázek, jimž čelil druhý největší stát Evropy. Judson se pouští do odvážné revize dosavadních pohledů, odmítá model roztržštěných dějin vzniku jednotlivých národů, zkoumá společné instituce, které dokázaly překlenout rozdíly a vzdálenosti, aby zajistily stabilitu a význam této rozlehlé říše.

Přeložila Kateřina Brabcová

Martin Jemelka,
Jakub Štofanič

Doc. PhDr. Martin Jemelka, Ph.D., (1979) je historik a publicista specializující se na sociální dějiny 19. a 20. století, dějiny dělnictva a každodennosti, historickou demografií, regionální a kulturní historii a náboženské dějiny.

PhDr. Jakub Štofanič, Ph.D., (1988) je historik, vědecký pracovník Masarykova ústavu a Archivu AV ČR. Ve svých výzkumech se zabývá sociálními a náboženskými dějinami první poloviny 20. století v komparativní perspektivě.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Náboženství a průmyslové město

Monografie mapuje vývoj a proměny náboženského života průmyslového dělnictva v českých zemích v meziválečném období na příkladu čtyř průmyslových měst různé dominantní výrobní orientace – Jablonce nad Nisou, Kladna, Ostravy a Zlína. Autoři usilují o objasnění role tradičních i nových náboženských aktérů v tomto specifickém prostředí i o analýzu různorodých podob dělnické religiozity. Stranou nezůstává ani formulování vlastních postojů k sociální otázce a tázání po ideálním společenském rozložení v prostředí náboženských komunit.

Státní moc, politická správa a každodennost Prosazování řízeného hospodářství v politickém okrese Kladno v protektorátu Čechy a Morava 1939–1945

Krátce po zřízení protektorátu Čechy a Morava byl zaveden nacistický systém řízeného hospodářství a na podzim roku 1939 pak systém přidělového hospodářství pro zásobování potravinami a spotřebním zbožím. Produkce, distribuce a konzum tak podléhaly státní správě a dohledu. Konkrétní provádění a prosazování řízeného hospodářství v protektorátu měla za úkol politická správa. V první řadě to byla úloha úředníků okresních úřadů, kteří měli prosazovat zákony a nařízení s ohledem na existující hospodářské zdroje. Okresní úřad byl tak v interakci mezi Úřadem říšského protektora a protektorátní vládou na jedné straně a místním obyvatelstvem na straně druhé. Tato kniha analyzuje právě interakce mezi protektorátními úřady a obyvatelstvem na příkladu politického okresu Kladno.

Jan Vondráček

Dr. phil. Jan Vondráček (1985) vystudoval historii a politologii v Darmstadtu v Mnichově a působil jako vědecký pracovník na historickém semináři Univerzity Wuppertal. Nyní pracuje jako postdoktorand v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Cesty z apokalypsy Fyzické násilí v pádu a obnově střední Evropy 1914–1922

Monografie se zabývá kulturními dějinami fyzického násilí během první světové války a následné poválečné obnovy v českých a rakouských zemích a jižním Tyrolsku. Kniha je rozdělena na tři části, které se věnují násilí kolektivnímu, individuálnímu a sexuálnímu. Kulturní dějiny násilí zde slouží jako prostředek porozumění proměňujícím se mentalitám širokých lidových vrstev, vývoji expertního vědění a mediálního diskursu proměňám lokálních komunit v důsledku ničivého válečného konfliktu. Kniha tak podává inovativní pohled na dějiny rozpadu a rekonstrukce středoevropského regionu v důsledku první světové války. Kniha byla nominovaná na cenu Magnesia Litera 2019 v kategorii naučné literatury.

Ota Konrád,
Rudolf Kučera

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

již vyšlo

Dějiny Akademie věd

V edici jsou publikována díla věnovaná dějinám mimouniverzitních institucí vědy v českých zemích v 18.–21. století, zejména Akademie věd a jejích předchůdců. Edice vzniká ve spolupráci s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR.

Stálé vojsko vědecké Česká akademie věd a umění 1890–1952

Kniha postihuje vývoj, členskou základnu a jednotlivé oblasti činnosti přední vědecké instituce v českých zemích a předchůdkyně dnešní AV ČR České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění (od roku 1918 České akademie věd a umění) od jejího založení roku 1890 až do zániku v roce 1952. Dějiny instituce současně zasazují do kontextu vývoje vědy v českých zemích na konci 19. a v první polovině 20. století. Publikace je doprovázena bohatým obrazovým materiálem.

Vlasta Mádlová

Mgr. Vlasta Mádlová (1977) působí v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Odborně se zaměřuje především na dějiny československých vědeckých institucí a osobností v 19. a 20. století a na ediční činnost.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Dějiny Československé akademie věd I. 1952–1962

První svazek čtyřdílné kolektivní publikace věnované dějinám Československé akademie věd (ČSAV) zpracovává první dekádu její existence, kdy v jejím čele stál Zdeněk Nejedlý. Zároveň líčí okolnosti založení této klíčové instituce vědy druhé poloviny 20. století. Publikace zkoumá vývoj celé instituce, stejně jako proměny sboru členů a vedení ČSAV v širokém politickém a společenském kontextu. Reflektuje i vývoj vybraných důležitých vědeckých pracovišť a některých společných pracovišť a zařízení. Velká pozornost je věnována otázce mezinárodních kontaktů, která je pro vědu vždy mimořádně důležitá, a nechybí ani medailony nejvýznamnějších osobností ve vedení tehdejší ČSAV. Knihu doprovází množství ilustrací a rozsáhlé přílohy, především seznam všech členů a vědeckých pracovišť ČSAV v letech 1952–1962.

Martin Franc a kol.

Doc. PhDr. Martin Franc, Ph.D., (1973) působí v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Věnuje se dějinám vědeckých osobností a institucí, sociálním dějinám vědy ve 20. století, dějinám životního stylu po roce 1945 a dějinám stravování v 18.–20. století. Je mj. spoluautorem knihy *Mezi pionýrským štátkem a mopodem* (Academia 2018).

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Dílo Jana Amose Komenského

Dílo Jana Amose Komenského – Johannis Amos
Comenii opera omnia – vychází od roku 1969.
Komenského spisy připravují k vydání pracovníci
Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny
raného novověku Filosofického ústavu Akademie
věd České republiky; do roku 1990 editorská
příprava probíhala v Pedagogickém ústavu Jana
Amose Komenského ČSAV.

[19^{II}] Jan
Amos
Komenský

[26^{II}] Jan
Amos
Komenský

Dílo Jana Amose Komenského

Opera omnia 19/II

Druhý svazek kritické edice Komenského zásadního díla *De rerum humanarum emendatione consultatio catholica* (Obecná porada o nápravě věcí lidských) obsahuje první polovinu nejrozsáhlejší a ústřední části Obecné porady nazvané *Pansophia, hoc est Universalis sapientia* (Pansofie, to jest Všeobecná moudrost). Komenský tu podává systematický výklad o podstatě a struktuře světa ve formě gradů (světů). Svazek zahrnuje vedle předmluv čtyři z celkových osmi gradů, a to svět možný a tři světy božského stvoření: pravzorový, andělský a materiální. Součástí edice je textově kritický aparát, věcné komentáře, ediční úvod k celé Pansofii, bibliografický soupis, rozpisy zkratek, obrazové přílohy a rejstříky.

Jan Amos Komenský

Svazek připravili pracovníci Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu AV ČR Vojtěch Balík, Markéta Klosová, Lenka Řezníková, Věra Schifferová, Martin Steiner a externí spolupracovník Martin Žemla.

Opera omnia 26/II

Druhý svazek kritické edice Komenského korespondence zahrnuje relativně krátké období od začátku roku 1639 do první poloviny roku 1641, tedy do odjezdu do Londýna (září 1641). Komenský tehdy korespondenčně komunikoval mj. se svými přáteli S. Hartlibem a J. Hübnerem (Londýn), významným slezským básníkem M. Opitzem (Gdaňsk), francouzským filozofem a matematikem M. Mersennem (Paříž), významná je i korespondence s B. Leszczyńským nebo D. Stolciem (Štolcem). Svazek obsahuje kromě vlastní edice dopisů také textově kritický aparát a věcné komentáře, registry jednotlivých dopisů, bibliografický soupis, obrazové přílohy a rejstříky osob, prací a geografických názvů.

Jan Amos Komenský

Svazek připravili pracovníci Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu AV ČR Vojtěch Balík, Markéta Klosová, Marcela Slavíková, Martin Steiner, Lenka Řezníková, Lucie Storchová, Kateřina Šolcová, Vladimír Urbánek a externí spolupracovník Václav Bok.

Drama

Dramatická tvorba vždy spoluurčovala tvář nejen českého divadla, ale i literatury a rozhlasového vysílání. Edice čtenářům představuje a do historických souvislostí zasazuje výrazná dramatická díla, která vznikla v rozmezí posledních sto padesáti let a která i přes svou uměleckou kvalitu jsou dnes známa pouze odborníkům.

DRAMA

DRAMA

Drama

Expresionistické drama z českých zemí

Publikace komentuje dnes již většinou pozapomenuté divadelní hry, které vznikly na českém území mezi lety 1910 a 1925 v duchu expresionistické poetiky. V antologii jsou přetištěny téměř sto let nevydané divadelní hry českých autorů, které patří do kánonu českého moderního dramatu a které spoluutvářely podobu českého meziválečného divadla. K nim jsou přidruženy nové překlady původních německy psaných her od autorů spojených s českými zeměmi. Knihu uvádí kontextualizační studie věnované expresionismu jakožto uměleckému směru a německy a česky psané dramatické tvorbě z Čech, Moravy a Slezska.

Zuzana Augustová,
Lenka Jungmannová,
Aleš Merenus
(eds.)

Doc. PhDr. Zuzana Augustová, Ph.D., (1963) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a na Katedře germanistiky a slavistiky FF ZČU v Plzni.

PhDr. Lenka Jungmannová, Ph.D., (1967) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Mgr. Aleš Merenus, Ph.D., (1979) pracuje v Oddělení 20. století a literatury současné Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Zakázané drama z období komunistické totality

Antologie nepředstavuje terén české, takzvané zakázané dramatiky, která se formovala mezi lety 1948 a 1989 prostřednictvím již kanonizovaných děl nejvýznamnějších autorů politické opozice, jako byli V. Havel, P. Kohout či I. Klíma a další, nýbrž pokouší se čtenářsky zpřístupnit méně známou oblast této literatury. V knize jsou přetištěny hry, které se dosud nedostaly na jeviště či nebyly vydány, a přesto jsou významnými reprezentanty divadelní literatury daného období (jako tomu je u dramatu např. P. Tigrida, N. Terleckého, J. Šafaříka, J. Nováka či L. Moníkové). Knihu doprovází odborná studie zaměřená na problematiku fenoménu zakázané drama.

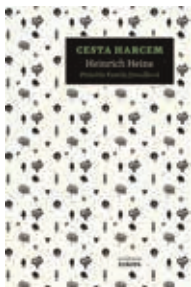
Lenka Jungmannová

PhDr. Lenka Jungmannová, Ph.D., (1967) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zabývá se českou dramatikou po roce 1948 a je editorkou divadelních her.

Europa

V evropské literatuře najdeme řadu děl, která ovlivnila evropské a světové myšlení nejen v době svého vzniku, ale i do dnešních dní. A právě těmto dílům, ať již filozofickým, literárním, nebo politickým, je určena edice Europa. Vycházejí zde knihy, ke kterým se budeme stále vracet.

Cesta Harcem

Na podzim 1824 se student práv Heinrich Heine vymanil z nezáživného univerzitního provozu v Gotinkách a podnikl pěší putování po středoněmeckém pohoří Harz. Z něj později vzešla první Heinova publikovaná próza a jeden z nejslavnějších cestopisných textů německé literatury, *Cesta Harcem*. Nadšení z pěší cesty divokou přírodou, společenská kritika a objevování radosti ze „skutečného“ života v ní číší dodnes. Nevelké dílo mladého básníka v mnohém předznamenává jeho pozdější tvorbu, vyznačuje se takřka impresionistickou bezprostředností a subjektivitou, je moderní v propojení polohy osobní a politické, romantické i realistické, ironické i poetické. Text, v němž se snoubí styl novinářský se svrchovaně literárním, významně ovlivnil podobu moderního fejetonu.

Přeložila Kamila Jiroudková

Verše přeložil František Hrubín

Předmluvu napsal Štěpán Zbytovský

Futuristické manifesty

Publikace přináší 36 nejvýznamnějších futuristických manifestů, které usilují o radikální proměnu řady uměleckých druhů: nejen literatury, ale i divadla, filmu a fotografie, malířství a sochařství, architektury a hudby. Hlavním autorem těchto programových projevů je zakladatel futuristického hnutí Filippo Tommaso Marinetti, ale podíleli se na nich i další umělci, například sochař Boccioni, malíři Carrà, Severini, Russolo, Depero, hudebník Balilla Pratella či architekt Sant'Elia. Futurismus, hlásající program osvobozených slov a nastolující „bezdrátovou imaginaci“, patřil k nejvlivnějším avantgardním směrům a jeho myšlenky dodnes rezonují v řadě moderních i postmoderních experimentů.

Přeložili Zora Obstová a Jiří Pelán

Heinrich Heine

Heinrich Heine (1797–1856) je jednou z nejvýraznějších i nejrozporuplnějších postav německé literatury. S romantismem mnohé sdílel, a současně jej odsuzoval, propagoval politické reformy, ale odmítal jim podřídit poezii. Raná série *Obrazů z cest* (1831), jejíž je *Cesta Harcem* součástí, ukazuje jeho hluboký i ambivalentní vztah k Německu a k německví.

Filippo Tommaso Marinetti

Filippo Tommaso Marinetti (1876–1944) byl rodák z egyptské Alexandrie, básník, prozaik a dramatik. K jeho nejprovokativnějším a nejinspirativnějším myšlenkám patří zrušení syntaxe, odstranění individuální psychologie, princip simultánního vědomí či aeropoezie.

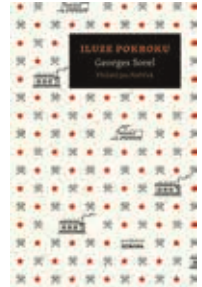
Georges Sorel

Georges Sorel (1847–1922) byl francouzský politický myslitel, vnímaný hlavně jako teoretik revolučního syndikalismu. Proslul knihou *Úvahy o násilí*, v níž předložil svou obhajobu revolučního násilí.

Iluze pokroku

Dílo z roku 1908 představuje pokus zkoumat myšlenku pokroku pomocí Marxových historických metod, podle nichž je výklad idejí nutné založit na porozumění třídním vztahům. Sorel sleduje dějiny pojmu pokroku a kritizuje jej coby buržoazní ideologii, od níž se proletariát má oprostit. Vůbec ovšem nezavrhne technický pokrok jako takový, ani nepopírá jeho existenci; staví se však proti ideologii, která svádí ke kvietismu tím, že považuje pokrok za zaručený, a která jej chápe primárně jako hromadění intelektuálních poznatků. Proti této klamné buržoazní představě o pokroku staví „reálný pokrok“ moderního průmyslu, který je plodem technických dovedností proletariátu.

Přeložil Jan Petříček
Úvodní studii napsal Ondřej Slačálek

Georges Sorel

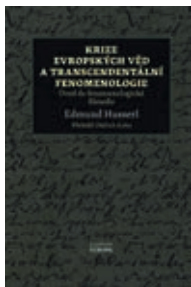
↑

Rozklad marxismu

V krátkém spisku z roku 1908 chce Sorel zbavit marxistickou doktrínu strnulosti a dogmatismu, do nichž v jeho době upadla. Za tím účelem se snaží odhalit skutečné jádro Marxova myšlení a očistit je od cizorodých složek, zděděných po starších socialistických naukách. Vymezuje marxismus jednak vůči utopismu, jednak vůči blanquismu. Zatímco první se pokouší radit vůdcům společnosti, marxismus se zajímá výhradně o organizaci proletariátu; a zatímco druhý chce prostřednictvím politické strany dobýt státní moc, marxismus zůstává oddaný myšlence třídního boje a absolutní revoluce. Za nejvěrnější uskutečnění Marxových idejí proto Sorel považuje soudobý revoluční syndikalismus.

Přeložil Jan Petříček
Úvodní studii napsal Ondřej Slačálek

Krise evropských věd a transcendentální fenomenologie Úvod do fenomenologické filozofie

Kniha představuje Husserlův program radikálně historické kritiky vědy a filozofie. Projekt transcendentální fenomenologie je zapracován do dějinných souvislostí konstituce, sedimentace a rozkrývání smyslu vědeckého či filozofického postoje ke světu. Fenomenologie je pak sama nahlédnutá jako určité historické vyústění tendencí a nároků filozofie jako takové. Kniha vznikla na základě tří přednášek roku 1935 a zůstala nedokončená.

Přeložil Oldřich Kuba
Předmluvu napsal Jan Patočka
Ediční poznámku napsal Ivan Chvatík

Edmund Husserl

Edmund Husserl (1859–1938) byl německý filozof moravského původu a zakladatel moderní fenomenologie.

3., doplněné vydání

Memoriál ze Svaté Heleny

Když byl Napoleon I. po bitvě u Waterloo internován na vzdáleném ostrově Svatá Helena, doprovázel ho mimo jiné věrný hrabě de Las Cases. Po celou dobu svého pobytu na ostrově zaznamenával do deníku Napoleonovy vzpomínky, úvahy a myšlenky. Padlý císař se hodně soustředil na „poslední dějství“ svého životního dramatu – útěk z Elby, závěrečných „sto dnů“ svého panování a osudnou bitvu –, ale věnoval se i šťastnějším dobám své dráhy, literatuře, dějinám a dalším tématům. A protože je kniha psána živým, kultivovaným jazykem, zdaleka není jen historickým dokumentem, ale patří do klasické francouzské literatury stejně jako další proslulé memoáry. Český překlad byl pořízen jako první s přihlédnutím k novému francouzskému vydání podle původního rukopisu, objeveného teprve v nedávné době.

Přeložil, úvodní studii
a poznámkami opatřil Aleš Pohorský

Napoleon I.,
Emmanuel de Las Cases

Napoleon I. Bonaparte (1769–1821) se po provedení státního převratu stal doživotním konzulem, pak francouzským císařem a postupně ovládl většinu evropských zemí. Jeho tažení ukončila porážka v bitvě u Waterloo roku 1815. Zemřel na ostrově Svatá Helena.

Emmanuel de Las Cases (1766–1842) byl důstojník, historik a komoří ve službách Napoleona I. Poté, co se pokusil tajně odeslat dopis Napoleonovu bratrovi, byl uvězněn. Po Napoleonově smrti mu byl povolen návrat do Francie.

John Maynard Keynes

John Maynard Keynes (1883–1946) byl profesor na Univerzitě v Cambridge a guvernér anglické centrální banky, byl zakladatelem keynesiánství, ekonomického směru, který ospravedlňuje zásahy státu do veřejné ekonomické sféry. Je považován za jednoho z nejvýznamnějších ekonomů 20. století.

Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz

Dnes již klasická Keynesova kniha, vydaná v roce 1936 pod vlivem Velké hospodářské krize, se stala základem moderní makroekonomie. Autor v ní popsal, jak je celkový stav ekonomiky ovlivněn provázaností hned tří trhů: zboží, práce a investic. Zároveň se ale snažil vysvětlit, proč tyto trhy nefungují zcela perfektně a jak se jejich nedokonalosti navzájem ovlivňují. Podle Keynese kapitalistický systém nereaguje na poruchy v ekonomice adaptací cen a mezd, ale přizpůsobováním produktu a zaměstnanosti a celková úroveň zaměstnanosti, výroby a národního důchodu nezávisí na výrobních možnostech společnosti, ale na koupěschopné poptávce.

Přeložil Miloš Stádník
Předmluvu napsal Filip Zelenka

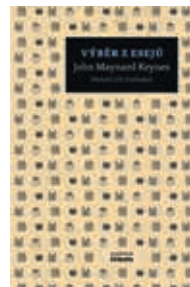
John Maynard Keynes

↑

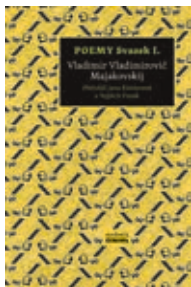
Výběr z esejů

Výbor obsahuje politické, ekonomické a biografické eseje Johna Maynarda Keynesa. V pozoruhodných statích o Versailleské smlouvě, Velké hospodářské krizi či úvahách o budoucnosti kapitalismu se skrývají zárodky *Obecné teorie zaměstnanosti, úroku a peněz*, základního díla dějin ekonomie. Zastoupen je však i Keynesův neoblíbenější žánr: psychologický portrét a biografická skica. Svazek obsahuje osobní portréty evropských státníků, například Georgese Clemenceaua, Woodrowa Wilsona či Lloyda George, ale i vědců jako Alberta Einsteina či Isaaca Newtona a ekonomů Roberta Malthuse či Williama Stanleyho Jevonse.

Přeložil a předmluvu napsal Jiří Zatloukal

Europa

Poemy Svazek I.

Majakovskij, autor glorifikovaný i zatracovaný, protežovaný i takřka pozapomenutý. Pod násosy ideologického balastu a předsudků se nachází jeden z neoriginálnějších světových básníků, jehož tvorba vždy budila pozornost a často i vášně. K českému čtenáři se nyní po více než půlstoletí dostává nový překlad Majakovského poem, které představují emblematickou část jeho tvorby a zastupují žánr, k němuž se autor opakovaně vrací po celou svou tvůrčí dráhu. Překlad je rozvržen do dvou svazků, přičemž je vědomě pozměněno tradiční členění Majakovského poem na tzv. předrevoluční a porevoluční: do prvního svazku je zařazeno šest poem „intimních“ (*Flétna páteř, Oblak v kalhotách, Člověk, O tom, Válka a svět a Miluji*), zatímco druhý svazek bude obsahovat poetry zbývající, v nichž už ruská revoluce skutečně promlouvá „plným hlasem“.

Přeložili Jana Kitzlerová a Vojtěch Frank

Pýthijské zpěvy

Pýthijské zpěvy jsou druhým ze čtyř Pindarových cyklů vítězných zpěvů (*epiníkií*), který obsahuje dvanáct ód oslavujících vítězství v pýthijských hrách: v tradičním panhelénském sportovním klání, které se konalo každé čtyři roky na počest Apollóna v Delfách. Pindarova epiníkiá, psaná zpravidla na zakázku bohatých aristokratů či tyranů, mísí chválu patrona s tradičními mýty a hádan-kovitými úvahami o vztahu člověka k osudu a k bohům. Výsledkem je jedinečná básnická perspektiva, v níž se aktuální světové dění stává součástí nadčasového božského řádu skutečnosti a mýtus jako by se odehrával tady a teď. *Olympijské zpěvy* přeložil do češtiny J. Šprincl (Praha 1968; 2002). *Nemejské a Isthmické zpěvy*, stejně jako *Pýthijské zpěvy*, dosud nikdy (s výjimkou krátkých ukávek) do češtiny přeloženy nebyly.

Přeložili Robert Roreitner a Sylva Fischerová
Předmluvu napsala Sylva Fischerová

Vladimir Vladimirovič Majakovskij

Vladimir Vladimirovič Majakovskij (1893–1930) byl světově proslulý ruský a sovětský básník, prozaik a dramatik, rovněž autor dětské literatury či filmových scénářů. Majakovského tvorba byla v raném období ovlivněna avantgardou, zejména futurismem, jehož byl čelným představitelem.

Pindaros

Pindaros (6.–5. stol. př. Kr.) byl vrcholný představitel starořecké sborové či chórové lyriky, básník mistrně aktualizující tradiční mýty, skladatel, choreograf.

Jan Potocki

Jan Potocki (1761–1815) byl francouzsky píšící prozaik pocházející ze slavného rodu polských magnátů, osvícenec a svobodný zednář, důstojník, politik, světoběžník a učenec.

Rukopis nalezený v Zaragoze

Na své cestě inkvizičním, ale i imaginárním Španělskem se mladý šlechtic a důstojník Alfons van Worden ocitne v pohoří Sierra Morena, kde je vtažen do podivného dobrodružství. V magické pustině, z níž po 66 dnů nedokáže odejít a kde se jakoby točí v kruhu, potkává řadu postav, které mu vyprávějí, den po dni, na způsob Boccacciova *Dekameronu*, příběh svého života. Do jejich vyprávění, jimž nechybějí vedle groteskních momentů a ironie ani filozofující pasáže, pak vstupují další osoby se svými životními, často fantastickými příběhy anebo s dávnými událostmi, o nichž slyšely. V mozaikovitě románové kompozici se však nevytrácejí hlavní souvislosti, zdánlivě samostatné děje a osudy se začnou splétat, vzájemně osvětlovat. Kniha je považována za mistrovské dílo fantastické literatury, spojující více druhů románu.

Přeložil Jaroslav Simonides
Úvodní studii napsal Zdeněk Hrbata

Petronius

Titus Petronius (asi 27–66 n. l.) byl osobním přítelem císaře Nerona. V roce 66 n. l. byl přinucen spáchat sebevraždu kvůli obvinění ze spiknutí.

Satyrikon

Satyrikon je dobrodružný román římského spisovatele Petronia. Hlavními hrdiny jsou mladíci Encolpius, který děj vypráví ze svého pohledu, a Ascyltus, přičemž oba soupeří o mladičkého Gitóna. Místy je doprovází básník Eumolpus. Spolu putují jižní Itálií a zažívají různá dobrodružství, často erotického rázu. V textu se střídá próza s veršem. Román byl původně mnohem rozsáhlejší. Do našich dnů se dochovaly jen zlomky, z nichž nejdelší je *Hostina u Trimalchiona*.

Přeložil Petr Šourek
Úvodní studii napsal Martin C. Putna

Strudlhofské schody

Významný román klasika moderní rakouské literatury 20. století. Součástí volné trilogie (*Osvětlená okna*, *Strudlhofské schody*, *Démoni*) zachycující na osudech několika vídeňských rodin proměny, jimiž rakouská společnost prošla od začátku minulého století až do konce dvacátých let. Spojením místy úmyslně triviálního děje, analytických společenských úvah a impresionistických líčení, podávaných „barokní“ formou složitě rozvětvených souvětí, vytvořil názorově spíše konzervativní umělec osobitě a překvapivě moderní dílo, v němž realizoval koncept „univerzálního“ románu, jež může být svým rozsahem vnímáno jako protějšek nedokončeného Musilova *Muže bez vlastností*, avšak liší se od něj tím, že je ucelené a zakončené.

Přeložil a doslov napsal Ondřej Sekal

Terst

„Terst je, možná více než jiná města, symbolizován svou literaturou, svou kulturou.“ Autoři se rozhodli bádát právě o zvláštích „terstského případu“, studovat jeho historii a literární svědectví. Zde je tedy – mnohdy často mytizovaná – jedinečnost křižovatky, která odráží evropské tendence a spojuje – mnohdy dramaticky – rozdílné kultury a etnika, a na které mohou spolu žít iredentismus a kult Františka Josefa, kosmopolitismus a uzavřenost obce. Svevo, Saba, Slataper a dále bratři Stuparichové, Michelstaedter a mnoho dalších jsou terstskými a zároveň mezinárodními osobnostmi, které ožívají na stránkách této knihy. Jsou to představitelé modernosti, kterou až dnes můžeme lépe pochopit.

Přeložila Lenka Kovaříková

Úvodní studii napsal David Fritsch

Heimito von Doderer

Heimito von Doderer (1896–1966), jeden z klasiků moderní rakouské literatury, se stal všeobecně známým až v poměrně pokročilém věku právě románem *Strudlhofské schody*, který poprvé vyšel roku 1951. Tento román se stal prostřední částí tzv. vídeňské trilogie (*Osvětlená okna*, *Strudlhofské schody*, *Démoni*), spojené některými postavami, ale především autorovou milovanou Vídní za časů dramatických změn rakouského státu a společnosti v prvních třiceti letech 20. století.

Angelo Ara, Claudio Magris

Angelo Ara (1942–2006) vyučoval moderní historii na univerzitách v Parmě a Pavii.

Claudio Magris (1939) přednášel německou literaturu na univerzitách v Turíně a Terstu. Z jeho knih byly do češtiny přeloženy například *Dunaj* či *Habsburský mýtus v moderní rakouské literatuře*.

Ernst Jünger

Ernst Jünger (1895–1998) byl německý spisovatel a entomolog. Je autorem řady deníků z první světové války, v nichž zachytil své frontové zážitky, a také románů, povídek či esejů.

V bouřích ocele

Kniha vyšla poprvé v roce 1920 s podtitulem *Z deníku velitele úderného oddílu*. Jde o deníkové zápisky z první světové války, ve kterých autor barvitě a bez příkras vy líčil své zážitky ze západní fronty, kde se zúčastnil různých bitev téměř od vypuknutí konfliktu až do srpna 1918. Vystupují před námi syrové obrazy kruté války, krvavých bojů, strašlivého strádání a utrpení vojáků jak na bojištích, tak i v zákopech a lazaretech, a všudypřítomné smrti, která na sebe brala mnoho drastických podob. Text svou autentičností a detailním popisem událostí představuje jedinečný dokument této doby.

Přeložil Michael Půček
Předmluvu napsal Aleš Urválek

Rimbert

Rimbert (830?–888) byl misionář germánského severu, nástupce prvního hambursko-brémského arcibiskupa Ansgara.

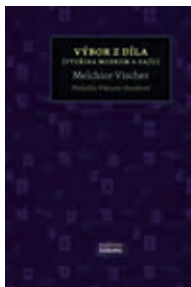
Vita Anskarii

Legenda *Vita Anskarii* je cenný historický pramen, který popisuje christianizaci severozápadu Evropy, konkrétně se zabývá územím dnešního Dánska a Švédska v 9. století. Přináší velmi cenné informace o chápání křesťanství skandinávskými polyteisty a o dobových misijních prostředcích, stejně tak jako o úloze raných králů, měst a obchodu ve Skandinávii nebo o činnosti vikingů. Doplnuje naše vědomosti o dění ve franské říši doby Karla Velikého a Ludvíka I. Pobožného, informuje o spolupráci nebo řevnivosti mezi říšskými biskupy a dotýká se i historie papežství. Cenné jsou pasáže líčící vzdělávání v klášterních školách. Legenda je zhruba o dvě století starší než kronika Adama z Brém, která se vztahuje k podobné geografické oblasti. Působení Rimberta a jeho učitele Ansgara spadá prakticky do téhož časového období jako misie Konstantina a Metoděje.

Přeložila a úvodním slovem a komentáři opatřila
Jarmila Bednaříková

Europa

Výbor z díla Vteřina mozkiem a Zajíc

S pojmem „dada v Čechách“ jsou spojeny především počátky skupiny Devětsil a jména Jan Werich, Jiří Voskovec, Jaroslav Hašek nebo Jiří Frejka. Český Němec Melchior Vischer je ovšem zcela zapomenut. Jeho celoživotní láskou byl Jan Hus, kterému věnoval osmisetstránkovou studii (1940). Z Vischerova díla ovšem přežilo něco jiného: dadaistický „hrozivě rotující román“ *Vteřina mozkiem* (poprvé vydaný roku 1920) a další, kratší dadaistické texty z přelomu desátých a dvacátých let minulého století. Náš výbor vrací tedy Vischerovo jméno do povědomí české kulturní veřejnosti právě v roce stého výročí vydání autorovy nejvýznamnější prózy.

Přeložila Viktorie Hanišová

Úvodní studii napsali Radim Kopáč a Viktorie Hanišová

Z mého života Báseň i pravda

J. W. Goethe, jedna z předních osobností světové literatury, byl nejenom dramatik, známý hlavně jako autor *Fausta*, ale i básník, romanopisec, přírodovědec a rovněž politik – poradce tehdejší vrchnosti. Jeho autobiografie proto daleko přesahuje hranice životopisného textu. Jejím jádrem je jakási osobitá interakce soukromé osoby J. W. Goetha a prostředí, situace a doby. Referování o tomto vzájemném působení je velice podrobné – proto je text tak rozsáhlý. Jeho poutavost spočívá hlavně v dramatičnosti všeho, co se tu děje jaksi pod hladinou zdánlivě neutrálního líčení. Má se všeobecně za to, že podobná „autobiografie“ ve světovém písemnictví vlastně neexistuje. Je zcela jedinečná, ať na ni pohlížíme z jakéhokoli úhlu.

Přeložila Věra Macháčková-Riegrová

Verše přebánila Michaela Jacobsenová

Předmluvu napsal Hanuš Karlach

Melchior Vischer

Melchior Vischer, vl. jm. Emil Walter Kurt Fischer, (1895–1975) byl rodák z Teplíc, publicista, spisovatel, divadelník, na počátku dvacátých let jedna z hvězd pražské německé literatury. Vystudoval Univerzitu Karlovu, psal do novin, po roce 1923 působil v Německu jako divadelní režisér a námezdní spisovatel brakového čtiva. Zemřel v Berlíně v chudobě a zapomnění.

Johann Wolfgang Goethe

Johann Wolfgang Goethe (1749–1832) vystudoval práva, s Johannem Gottfriedem Herderem stál u zrodu hnutí Sturm und Drang. Hodně cestoval, často navštěvoval také Čechy (Karlovy Vary, Mariánské Lázně). Od roku 1775 žil ve Výmaru.

Galileo

I zásadní problémy vědy a společnosti mohou být pojednány čtivým či netradičním způsobem. Edice přináší tituly renomovaných českých i zahraničních autorů, pohybujiících se svojí tvorbou na pomezí věd přírodních a společenských: od biologie a klimatologie přes matematiku a fyziku až po filozofii, ekologii a medicínu.

Co rostlina ví Průvodce smyslovým světem rostlin

Čtenář knihy je vtažen nejen do pozoruhodného a úplně jiného světa rostlin, ale také do světa vědy, která se rostlinami zabývá. Daniel Chamovitz, izraelský badatel světového formátu v oboru studia molekulárních mechanismů života rostlin, systematicky srovnává lidské a rostlinné smysly. Ukazuje, že rostliny jsou schopné vnímat a reagovat na všechny základní podněty z prostředí podobně jako my – tedy že jsou vlastně vybaveny analogickými smysly. Jen vnímání rostlin je evolučně optimalizováno na životní strategii organismu přisedlého, vystaveného mnoha stresům a založeného na fotosyntéze. Svět z perspektivy rostlin je ovšem jiný než svět člověka.

Přeložili Jana Krtková a Viktor Žárský

Česká a slovenská fyzika 1945–2005

Převratné objevy v nových vědních oborech – jaderné fyzice a fyzice pevných látek – našly v Československu počátkem padesátých let 20. století odezvu ve vysokoškolské přípravě fyziků i v organizaci fyzikálního výzkumu. Vědecká práce se postupně stala součástí aktivit fyziků na všech českých a slovenských vysokých školách přírodovědného nebo technického zaměření, fyzikové dostali možnost profesionálního uplatnění v nových specializovaných akademických i resortních výzkumných ústavech. Tato monografie je věnována úspěchům našich fyzikálních pracovišť ve druhé polovině 20. století a osobnostem, které se o ně zasloužily. Svým obsahem navazuje chronologicky na publikaci autorů *Fyzika za první republiky* (Academia 2017).

Daniel Chamovitz

Daniel Chamovitz (1963) byl děkanem Fakulty přírodních věd a ředitelem Centra rostlinných biologických věd Manna na Telavivské univerzitě. Působil jako hostující vědecký pracovník na Yaleově univerzitě a ve výzkumném centru pro rakovinu Freda Hutchinsona, přednášel v botanických zahradách po celém světě. V současné době je prezidentem Ben Gurionovy univerzity v Negevu (Beerševa).

Ivo Kraus, Štefan Zajac

Prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., FEng., dr. h. c., (1936) působí od roku 1959 jako vysokoškolský pedagog na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT se zaměřením na fyziku pevných látek a technické aplikace rentgenové difrakční analýzy.

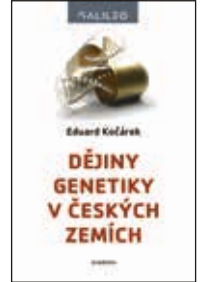
Doc. Ing. Štefan Zajac, CSc., (1940) přednáší teorii pevných látek na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT. Jeho specializací jsou magnetické vlastnosti materiálů.

Eduard Kočárek

RNDr. Eduard Kočárek, Ph.D., (1967) vystudoval odbornou biologii na Přírodovědecké fakultě UK. Nyní působí jako pedagog v Ústavu biologie a lékařské genetiky 2. lékařské fakulty UK.

Dějiny genetiky v českých zemích

Kniha mapuje vývoj genetiky v českých zemích od samých počátků až do druhé poloviny 20. století, upozorňuje však i na významné milníky historie světové vědy, které měly přímý vliv na výzkum dědičnosti u nás. Autor vychází ze studia velkého množství dobových pramenů. Zabývá se při tom nejen našimi významnými osobnostmi a jejich objevy, z nichž některé dosáhly světové publicity, ale věnuje se také mnoha málo známým faktům a nevyhýbá se ani kontroverzním tématům, jakými jsou např. složitá cesta české eugeniky anebo období prosazování tzv. mičurinské biologie v padesátých letech 20. století spojené s otevřenou či zastřenou perzekucí mnoha významných odborníků.

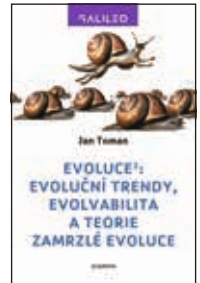

Jan Toman

Mgr. Jan Toman (1988) je začínající český evoluční a teoretický biolog. V rámci svého (post)doktorského studia na Přírodovědecké fakultě UK se věnuje hlavně makroevoluční problematice, teorii zamrzlé plasticity, zamrzlé evoluce a jejich širším souvislostem.

Evoluce³ Evoluční trendy, evolvabilita a teorie zamrzlé evoluce

Monografie přístupnou formou pojednává o několika zásadních otázkách moderní evoluční biologie. Soustředí se zejména na problematiku evolvability a dokládá, že evoluci podléhá i samotná schopnost se vyvíjet. Jak si přitom všímá „tuzemská“ teorie zamrzlé evoluce, evoluci evolvability ovlivňuje řada zajímavých procesů zahrnujících mimo jiné hromadění dále neproměnlivých prvků. Právě nejednoznačná povaha těchto procesů může být vysvětlením (ne)samozřejmého faktu, že se na Zemi setkáváme s tak různorodými produkty biologické evoluce.

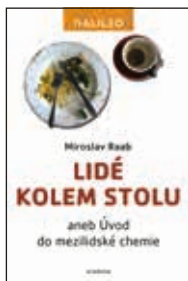

Historie čísla π

Pokusy o přesné určení poměru obvodu kruhu k jeho poloměru či o přesné stanovení plochy kruhu (kvadratura kruhu) provázely lidskou kulturu a civilizaci od samých počátků. Autor zasazuje jednotlivé etapy vývoje znalostí o tomto problému jak do kontextu vývoje celého matematického myšlení, tak do obecného kulturního a politického rámce příslušné doby. Vyslovuje na řadě míst velmi osobité názory na jednotlivé osobnosti i dobu, ve které žily. Čtenář s nimi nemusí vždy souhlasit, svou provokativností však přispívají k zajímavosti knihy a činí četbu ještě poutavější. Na problému čísla π demonstruje tato publikace fascinující cestu lidského pokolení za poznáním. Ukazuje, že matematika není nudná, že v sobě skrývá strhující dobrodružství ducha.

Přeložil Libor Pátý

Úvodní studii napsal Michael Kraus

Lidé kolem stolu aneb Úvod do mezilidské chemie

Knihu tvoří soubor esejů, které volně spojuje téma mezilidských vztahů v různých situacích: v kavárně, u svatebního stolu, u plápolajícího ohně, ve vinném sklepech nebo ve vlaku. Autor shrnuje původ a význam etikety při stolování, porovnává společenská pravidla v různých zemích a zamýšlí se nad zasedacím pořádkem apoštolů při poslední večeři. Termín „chemie“ přitom chápe v přeneseném a obecném smyslu, jako mezilidskou interakci. Uvádí však také reálné chemické látky, které jako signální chemikálie nebo feromony ovlivňují vzájemné vztahy a sympatie mezi lidmi. Jednotlivé kapitoly doplňují schémata, kresby a reprodukce významných obrazů.

Petr Beckmann

Petr Beckmann (1924–1993) v roce 1939 uprchl s rodiči z Prahy před nacisty. Po návratu se věnoval studiu elektrotechniky, působil v Praze na ČSAV. Po emigraci do USA v roce 1963 získal profesuru na Coloradské univerzitě. Byl plodným autorem řady knih i odborných článků.

2. vydání

Miroslav Raab

Prof. RNDr. Miroslav Raab, CSc., (1938), polymerní fyzik, vysokoškolský pedagog a popularizátor vědy, dlouholetý pracovník Ústavu makromolekulární chemie AV ČR. Je autorem mnoha odborných i populárních článků a dvou úspěšných knih: *Materiály a člověk* (1999) a *Molekulární kuchyně* (2013).

Petr Klusoň

Doc. Dr. Ing. Petr Klusoň, DSc., (1965) dlouhodobě působil na University of Wales v britském Bangoru a na Imperial College v Londýně. V Česku se věnuje výzkumu v Ústavu chemických procesů AV ČR a přednáší na Přírodovědecké fakultě UK.

Otrávené příběhy

Publikace tematicky navazuje na knihu *Jedová stopa* (Academia 2015). Čtenář se i zde vydá na klikatou cestu staletími, lemovanou otravami a travičskými příběhy. Neblahé události doprovázené jedovatými substancemi opět ukážou, že navzdory odlišnosti vnějších historických okolností se za staletí příliš neproměňovaly travičské pohnutky – touha po bohatství, po moci, nenávisť, žárlivost, pomsta, zloba, zaslepenost náboženská či národnostní. Občas však jedy „stály“ i na straně hrdinů a nezpochybnitelných autorit. S jinými jedovatými látkami se lidé setkávali ve svých profesích nebo každodenním životě a nedokázali se jejich účinků vyvarovat. *Otrávené příběhy*, odehrávající se od raného středověku až do současnosti, se na rozdíl od příběhů vyprávěných v *Jedové stopě* zabývají výhradně událostmi spjatými s historickými českými zeměmi.

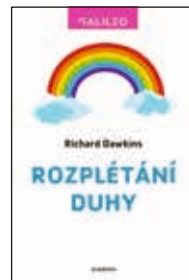
Richard Dawkins

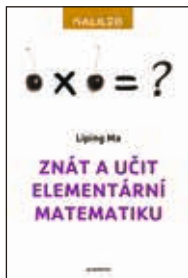
Richard Dawkins (1941) je britský zoolog, etolog a biolog. Mezinárodní uznání získal jako popularizátor evoluční teorie a sociobiologie. Před svým odchodem do penze působil jako profesor na Oxfordské univerzitě. Je autorem řady populárních knih: *Sobecký gen*, *Slepy hodinař*, *Příběh předka* aj.

Rozplétání duhy

Proč se básníci a umělci tak často vyjadřují o vědě s pohrdáním? Proč bývá tolik vědecké literatury nudnější než telefonní seznam? Opravdu Newton svým slavným experimentem se skleněným hranolem a lomem světla zbavil duhu poetického kouzla? Biolog Richard Dawkins si podobné otázky ohledně smyslu, krásy, záhad a lidské povahy kladl řadu let a své odpovědi na ně shrnul v hluboce humanistické knize *Rozplétání duhy*. Věčný skeptik provádí čtenáře světem přírodních věd i kultury s přesvědčením, že „v nejlepší vědě by mělo zbyť místo i pro poezii“.

Přeložil Petr Kovařík

Znát a učit elementární matematiku

Od začátku 20. století probíhají v mnoha zemích debaty o tom, co a jak učit v elementární matematice. Běžně se má za to, že elementární matematika je jednoduchá, všem srozumitelná a že učit ji je snadné. Autorka dokládá, že učit ji dobře snadné není. Na základě rozhovorů s čínskými a americkými učiteli rozebírá příklady dobrých a špatných postupů ve výuce, odhaluje systémové nedostatky v přípravě učitelů a navrhuje konkrétní kroky ke zlepšení. Dochází k jasným závěrům: učitel musí důkladně rozumět obsahu vyučovaného předmětu; má-li se zlepšit vzdělávání žáků v matematice, musí mít jejich učitelé lepší znalosti školské matematiky a dobré podmínky pro přípravu a celoživotní vzdělávání. Kniha je určena všem, kterým záleží na zlepšení výuky matematiky: učitelům, vysokoškolským pedagogům, studentům, rodičům a politikům.

Přeložil Jiří Rákosník

Znovuobjevená vědecká revoluce

Autor připomíná úžasný myšlenkový pohyb a události, které proměnily evropskou vědu a společnost 17. století. V šesti kapitolách, které staví na své celoživotní badatelské zkušenosti, prověřuje Teich způsoby zkoumání a porozumění přírodě, jež dozrávaly během pozdního středověku a renesance, sleduje jejich pokrok směrem k vědě, jak ji známe dnes, a předkládá zcela fundamentální interpretaci takového zkoumání s jeho změnami sociálního prostředí. Vědecká revoluce byla v jeho interpretaci poznamenána celosvětovou expanzí obchodu evropských mocností stejně jako rivalitou mezi státy o podíl na světovém obchodu, na kterém se – což je pozoruhodné – nepodílela středověká Čína.

Přeložila Antonie Doležalová

Liping Ma

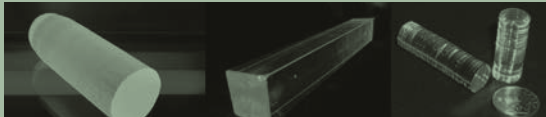
Liping Ma (1951) začínala jako učitelka na základní škole v Číně. Na Stanfordské univerzitě získala doktorát v oblasti didaktiky matematiky. Svým výzkumem a promyšlenými návrhy zásadně ovlivnila debaty o výuce matematiky na školách v USA a v dalších zemích.

Mikuláš Teich

Mikuláš Teich (1918–2018), spolueditor knih *Revolution in History* (1987), *The Renaissance in National Context* (1992), *The Scientific Revolution in National Context* (1992) a *Nature and Society in Historical Context* (1997), byl emeritní člen Robinson College na Univerzitě v Cambridgi a čestný profesor na Technické univerzitě ve Vídni.

Gerstner

**Edice Gerstner přináší nejnovější
práce českých i zahraničních vědců
z oboru matematiky, fyziky a techniky.
Hlavním kritériem textů vydávaných v edici
je vysoká odborná úroveň a nový přístup
k řešení tématu.**

Pancéřová ochrana

Kniha je zaměřena na prezentaci hlavních typů současné balistické ochrany, včetně základních postupů používaných při jejich realizaci. Ty zahrnují empirický přístup, tvorbu analytických modelů a v současnosti stále více se uplatňující metody numerické simulace. Aplikace tohoto přístupu vyžaduje tvorbu spolehlivých modelů chování materiálů v podmínkách extrémně rychlého zatěžování, které jsou použitelné v současných výpočetních kódech. Publikace vychází z výsledků dosažených v rámci řešení řady projektů národního a mezinárodního výzkumu v cca dvaceti pěti letech, během kterých se podařilo vytvořit základnu pro výzkum, vývoj, testování a expertní činnost v oblasti materiálů a technologií potřebných pro zabezpečení obrany a bezpečnosti České republiky.

Stanislav Rolc,
Jaroslav Buchar,
Jan Křestan, Josef Krátký,
Radek Řídký

Doc. Ing. Stanislav Rolc, CSc., (1954)
je vedoucí sekce materiálového
inženýrství VVÚ v Brně.

Prof. Ing. Jaroslav Buchar, DrSc.,
(1944) působí v Ústavu
termomechaniky AV ČR v Praze.

Ing. Jan Křestan, Ph.D., (1978)
je vedoucí oddělení speciálních
materiálů VVÚ v Brně.

Ing. Josef Krátký, Ph.D., (1978)
pracuje jako jednatel společnosti
BOGGES, spol. s r. o.

Ing. Radek Řídký (1975) je odborný
pracovník společnosti SVS FEM, s. r. o.

Scintilační materiály

V posledních letech raketově roste počet průmyslových, lékařských, bezpečnostních a vědeckých aplikací, při kterých je nutné detekovat neviditelné ionizující záření (např. gama, rentgenové záření). Předkládaná kniha se zabývá popisem scintilačních materiálů, které jsou pro tyto účely vhodné. Materiály přeměňují energii vysokoenergetického ionizujícího záření na fotony z oblasti ultrafialového nebo viditelného záření, které se pak dají běžnými fotodetektory převést na elektrický signál a dále zpracovat. Mezi nejnámější aplikace, kde se s těmito materiály můžeme potkat, patří výpočetní tomografie, detektory částic LHC v CERNu nebo monitorovací drony používané kolem Fukušimy v Japonsku.

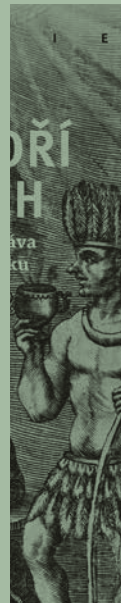
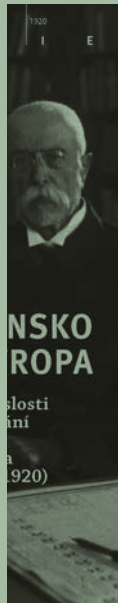
Vítězslav Jarý,
Jan Pejchal

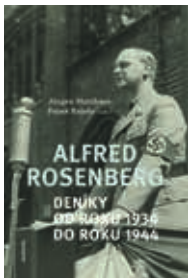
Ing. Vítězslav Jarý, Ph.D., (1985)
působí jako vedoucí laboratoře
luminiscenčních materiálů ve
FZÚ AV ČR, kde se věnuje studiu
scintilačních materiálů a materiálů
vhodných pro konstrukci
laditelných zdrojů bílého světla.

Ing. Jan Pejchal, Ph.D., (1979)
je vedoucím laboratoře přípravy
optických materiálů ve FZÚ AV ČR.
Kromě růstu krystalů se zabývá
studiem jejich luminiscenčních
a scintilačních vlastností.

Historie

Edice má široký záběr jako historie sama. Jednotlivé tituly se většinou věnují konkrétním historickým osobnostem nebo událostem, zároveň však hledají souvislosti mezi historií a současností.

Alfred Rosenberg Deníky od roku 1934 do roku 1944

Edice deníků ideologa nacistické strany a státu A. Rosenberga (1893–1946), který se již velmi záhy stal jedním z nejradikálnějších antisemitů a až do konce aktivně podporoval nacistickou vyhlazovací politiku, pokrývá období let 1934–1944. Rosenberg v denících věnuje pozornost aktuálnímu dění a otevřeně prezentuje své úvahy o nacionálněsocialistickém „světovém názoru“, o boji proti křesťanství, o nadřazenosti germánské rasy. V souvislosti se svým jmenováním „ministrem pro Východ“ se zabývá způsoby, jak ovládnout „východní národy“, dále „židobolševismem“ a „řešením židovské otázky“. Otevřeně píše o svých nedobrych vztazích s některými dalšími nacistickými veličinami (Goebbelsem, Himmlerem, Ribbentropem ad.), naopak až devótní úctou zahrnuje svého vůdce. Edici uvádí rozsáhlá studie, text deníků je opatřen poznámkami.

Přeložil Petr Dvořáček

Auschwitz a Spojenci

Autor na základě rozsáhlého výzkumu v archivech několika zemí a komunikace s očitými svědky holokaustu předkládá drtivou zprávu o spletité cestě informací o Osvětimi na Západ a o tom, jak na ně Západ reagoval, či přesněji řečeno nereagoval. Směs nezájmu, úřednického šlendriánu a alibismu nacistům umožnila realizovat plán na vyhlazení Židů prakticky nerušeně po několik let. Nakonec se Spojenci pro akci přece jen rozhodli; to však již bylo pozdě.

Přeložil Marek Pocestný

Jürgen Matthäus,
Frank Bajohr
(eds.)

Jürgen Matthäus (1959) je německý historik působící v US Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu.

Frank Bajohr (1961), německý historik, pracuje v Institut für Zeitgeschichte v Mnichově.

Martin John Gilbert

Martin John Gilbert (1936–2015) byl významný britský historik působící na Oxfordské univerzitě a oficiální životopisec Winstona Churchilla. Je autorem rozsáhlého díla, v němž dominují práce o první a druhé světové válce a o holokaustu.

Eric Kurlander

Eric Kurlander (1973) je profesorem na Stetsonske univerzitě, kde vyučuje soudobé německé, evropské a světové dějiny. Specializuje se na moderní německou historii, zvláště pak na nacistickou éru, o níž napsal další dvě knihy: *The Price of Exclusion* (2006), *Život s Hitlerem. Liberální demokraté ve třetí říši* (2009, česky 2020).

Cena vyloučení

Etnicita, národní identita a pád německého liberalismu 1898–1933

Němečtí liberálové vydláždili nacistům cestu k moci – tak lze ve zkratce přetlumočit tezi, kterou v hojně diskutované knize obhajuje americký historik Eric Kurlander. Německé liberální strany postupně akceptovaly rasistický *Weltanschauung* a konkurenční koncepci liberálně univerzalistického *Rechtsstaatu* v průběhu let odsouvaly do pozadí, aby ji nakonec odsunuly docela. Kurlander si všímá i výjimek, přičemž některé jsou obzvláště pozoruhodné a pro pochopení celkového kontextu cenné, jeho závěr je však přesto jasný i neúprosný: hlavní liberální proud ovládla obsese rasistickým společenstvím, krví, pūdou, ale i mnoha dalšími kategoriemi, kterými se měl později vyznačovat Hitlerův nacionální socialismus.

Přeložil Přemysl Houda

Eric Kurlander

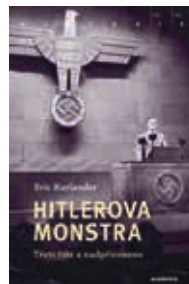
↑

Hitlerova monstra

Třetí říše a nadpřirozeno

Fascinace nacistů okultismem se stala legendou, přesto se dnes většinou považuje za přehnaně zdůrazňovaný fenomén. I když se to jeví jako absurdní, je neoddiskutovatelné, že víra v nadpřirozeno k nacistickému „projektu“ skutečně patřila. Režim využíval astrologii, paganismus, severskou mytologii, magii, představy o zázračných zbraních i o ztracené bájné říši Šambale k vytvoření, resp. přetvoření východisek a cílů německé politiky a společnosti, vědy a náboženství. Eric Kurlander ukazuje, že vztah třetí říše k nadpřirozeno nebyl zdaleka jednoznačný. Přestože nacisté na jedné straně opakovaně zakazovali a potírali lidový okultismus a projevy pověřeného myšlení, na druhé straně z nich ochotně čerpali, aby s jejich pomocí získali moc nad masami, použili je v propagandě a realizovali své sny o rasové „utopii“.

Přeložila Monika Kittová

Československé četnictvo ve sporu o Těšínsko

Kniha přibližuje úlohu četnictva v územním sporu mezi ČSR a Polskem, který se rozhořel záhy po skončení první světové války. Bezpečnostní sbor, jednajícím pod dohledem mezinárodních komisí, zde konal službu v národnostně i sociálně výbušném prostředí a kromě politických nepokojů se potýkal i s rozbujelou kriminalitou. Samotní četníci se stávali terčem útoků polovojenských organizací. Úvodní studie shrnuje strukturu a činnost četnictva v jednotlivých fázích těšínského konfliktu. Následuje komentovaná edice stěžejních pramenů k působení bezpečnostního sboru v předmětném období, konkrétně jde o vzpomínky zemského četnického velitele ve Slezsku Karla Vyčítala, zprávy četnických a policejních přidělců u mezinárodních plebiscitních orgánů, relace o případech úmrtí četníků ve službě a další.

Ivana Kolářová,
Ondřej Kolář

Mgr. Ivana Kolářová (1986) postgraduálně studuje na Slezské univerzitě v Opavě a pracuje ve Slezském zemském muzeu. Věnuje se historii Slezska v meziválečném období.

Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D., (1983) působí ve Slezském zemském muzeu. Zabývá se dějinami ozbrojených sborů v českých zemích v 19. a 20. století a politickými a sociálními dějinami Slezska.

Československo a nová Evropa Mezinárodní souvislosti vzniku a formování samostatného Československa (1914–1918/1919–1920)

Publikace se zabývá vznikem a prvními roky existence samostatného Československa v mezinárodních souvislostech. Výsledky první světové války a následný vývoj přinesly zásadní změny mocenských poměrů v Evropě. Především se jednalo o vojenské vítězství západních Spojenců nad Německem a Rakousko-Uherskem. S koncem první světové války byl svržen císařský režim v Německu a rozpadla se habsburská říše, romanovská říše carského Ruska a osmanská říše. Na všechny tyto skutečnosti musely reagovat tradiční i nové státy, mezi nimi také Československo, které ještě vojensky i diplomaticky zápasilo o mezinárodní uznání a zajištění své bezpečnosti i další existence.

Petr Prokš

PhDr. Petr Prokš, CSc., (1954) je vědeckým pracovníkem oddělení dějin 20. století v Historickém ústavu AV ČR. Odborně se zabývá příčinami, průběhem a výsledky první světové války, rozpadem Rakousko-Uherska a vznikem Československa.

Martin Bakeš

Mgr. Martin Bakeš, Ph.D., (1990)
pracuje v Ústavu dějin umění
AV ČR. Zabývá se dějinami
Skandinávie se zaměřením na
habsbursko-švédské vztahy
v raném novověku.

Diplomatem v půlnoční zemi Zástupci Habsburků ve Švédském království mezi lety 1650 a 1730

Kniha se odehrává v prostředí severní Evropy, kam v 17. a 18. století putovala více než desítka diplomatických zástupců rakouských Habsburků, kteří byli doprovázeni často početným služebnictvem, šlechtici, duchovenstvem, agenty i členy rodiny. Švédské království bylo v mnoha ohledech pro tyto Středoevropany specifické. Tradičně patřilo mezi nepřátele ve zbrani, vzájemný antagonismus pramenil rovněž z odlišné víry a mentální jinakosti. Praxe ovlivňující jednání členů císařské ambasády v zahraničí se měnila v průběhu doby a zkušenosti několika generací se často výrazně lišily. Dílo vytváří ucelený obraz Švédského království z pohledu těchto vždy kriticky naladěných zahraničních návštěvníků.

Christopher Duggan

Christopher Duggan (1957-2015)
byl profesorem moderních
italských dějin na Readingské
univerzitě v anglickém Berkshiru.
Napsal několik knih, mimo
jiné *Fascism and the Mafia*.
Roku 2008 získal Řád za zásluhy
Italské republiky.

Fašistické hlasy Důvěrné dějiny Mussoliniho Itálie

Kniha představuje neotřelý a zneklidňující pohled na zemi, jež se octla v područí charismatického vůdce. Autor se vydává po stopách fašismu od jeho vzniku až k dědictví, které po sobě zanechal. Detailně rozebírá příčiny, proč se hnutí těšilo tak velké podpoře většiny italských obyvatel. Zkoumá mimořádnou moc, již měl duce nad Itálií, i to, jak se osobně stal ztělesněním fašismu. Autor vychází z málo prostudovaných pramenů, například dopisů a deníků, novinových zpráv, tajných policejních složek, populárních písní a rozhlasového vysílání, a odhaluje čtenářům, jak lidé zažívali fašismus v každodenním životě a jak jeho ideologie ovlivnila politiku, náboženství a běžný život do té míry, že Mussoliniho odkaz přetrvává v Itálii do dnešních dnů.

Přeložila Monika Kittová

Hrad a katedrála v moderní Praze Touha po posvátnu ve věku skepse

Kniha představuje zásadní příspěvek k poznání českých duchovních dějin. Sleduje paralelně osudy a náboženské názory tří osobností, které je svým myšlením a jednáním podstatně ovlivnily: Tomáše Garrigua Masaryka, jeho dcery Alice Masarykové a slovinského architekta Jože Plečnika. Jejich působení se promítlo do současné podoby Pražského hradu – místa, které má už déle než tisíciletí klíčový význam pro český stát. Jakou roli hrála náboženská zkušenost a touha po posvátnu v jejich životech? A jak se jejich vztah k náboženství promítl do československých dějin? Právě na tyto otázky hledá odpověď předkládaná publikace.

Přeložil Matěj Fixl

Hranice v krajinách

Hranice provázejí člověka od jeho prvních krůčků na planetě Zemi. Jsou myšlené i skutečné, nalézají se v prostoru i v lidské mysli. Tvoří mantinely, jimiž se společnost vymezuje na základě různých idejí, ideologií a zájmových či ovládaných krajin a územních celků – regionů. Ty se v čase vyvíjely a měnily. Jejich polohu, rozsah a hranice formovaly geografické podmínky i prospěch jednotlivých skupin obyvatelstva, které sdílely společné mocenské, národní, hospodářské, kulturní a jiné, často velmi specifické cíle. Hranice se tak staly výraznou civilizační, historickou i geografickou hodnotou. Tato publikace nabízí různé, často neotřelé pohledy na středoevropské hranice a poskytuje srovnání počátků středověkých hranic s těmi moderními, především ve 20. století.

Bruce R. Berglund

Bruce R. Berglund (1968) je americký historik zabývající se dějinami 20. století ve střední a východní Evropě. Působí na Kansaské univerzitě.

Eva Semotanová
(ed.)

Prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc., (1952) je vědeckou pracovnící Historického ústavu AV ČR. Zabývá se historickou geografii, historickou krajinou a dějinami kartografie. Je mimo jiné spoluautorkou *Historického atlasu měst České republiky* (vychází od roku 1995) a *Akademického atlasu českých dějin* (Academia 2014 a 2016).

Koedice
s Historickým ústavem AV ČR

David Svoboda

David Svoboda, Ph.D., (1977) pracuje v Ústavu pro studium totalitních režimů a zabývá se moderními dějinami Ukrajiny, ukrajinsko-polskými vztahy a osudy Ukrajiny v Sovětském svazu.

Koedice s Ústavem pro studium totalitních režimů

Danuta Czechová

Danuta Czechová (1922–2004), polská historička a vědecká pracovnice Státního muzea v Osvětimi. Publikovala vědecké práce v Polsku i zahraničí, působila jako odborná znalkyně v procesech s esesmany působícími v koncentračním táboře Auschwitz.

Jablko z oceli

Zrod, vývoj a činnost ukrajinského radikálního nacionalismu v letech 1920–1939

Konfliktní téma spojené se jmény S. Bandery, R. Šucevyče, s Organizací ukrajinských nacionalistů a s Ukrajinskou povstaleckou armádou budí vášně daleko od hranic postsovětského prostoru. Události na Ukrajině roku 2014 ukázaly náchylnost této problematiky ke zneužití, ať již strůjci oživené ruské agrese, polskými nacionalisty, nebo ukrajinskými politickými technology postsovětské éry. Kniha je v českém akademickém prostředí prvním pokusem podat objektivní obraz zrodu a formativní etapy hnutí, jehož historická role dělí nejen historiky, ale i celé národy a jejich politické reprezentace. Publikace se zabývá polsko-ukrajinským nacionálním soupeřením na pozadí dějin meziválečné Evropy, svým záběrem ale zasahuje ještě do 19. století, jehož duch přefala první světová válka, a nezastavuje se ani před dramatickým děním na československé Podkarpatské Rusi pomnichovského období.

Kalendář událostí v koncentračním táboře Auschwitz

Kniha představuje základní pramen informující o dění v koncentračním táboře Auschwitz, dokument, který nemá ve světě obdoby. Autorka den po dni odhaluje historii koncentračního tábora, uvádí, kdy a odkud přijížděly jednotlivé transporty, kolik osob v nich bylo, kolik jich ihned po příjezdu poslali po selekci do plynových komor, kolik do tábora. Popisuje nejdůležitější události v táboře, popravu, útěky vězňů, budování, rozšiřování a konečně i likvidaci a evakuaci tábora, které jsou doloženy svědectvy i podloženy dochovanými dokumenty. Sama autorka nad knihou pracovala téměř do posledních let svého života a z jejího díla vycházejí či se na něj odvolávají všechny významné vědecké práce autorů z celého světa.

Přeložila Lenka Kuhar Daňhelová

Ladislav Štoll

Publikace se věnuje mapování vlivu novináře, literárního kritika, politika a komunistického ideologa Ladislava Štolla (1902–1981) na formování československé kultury ve 20. století. Život Ladislava Štolla zachycuje formou politické biografie, která ukazuje jeho činnost v kontextu diskusí, polemik a politického vývoje československé kulturní levice. Stěžejní kapitoly se věnují Štollovu politickému působení v kulturní politice padesátých let, včetně vlivu jeho nejznámějšího referátu *Tricet let bojů za českou socialistickou poezii*. V knize je zachycen Štollův politický vzestup i období kritického zhodnocení jeho politicko-estetických konceptů v období destalinizace druhé poloviny padesátých let, mocenského pádu v době pražského jara 1968 i jeho návratu a činnosti v letech sedmdesátých.

Vojtěch Čurda

Mgr. Vojtěch Čurda, Ph.D., (1985) vystudoval obor dějepis – základy společenských věd na Pedagogické fakultě UK. Působí jako pedagog na Pražské konzervatoři a je členem výkonné redakce odborného časopisu *Marginalia historica*.

Lepší andělé naší přirozenosti Proč ubývá násilí

„Kam ten svět spěje?“ ptají se mnozí, když sledují zvěrstva a zločiny kolem nás. Už se ale neptají, jak na tom byl svět v minulosti. Mnohem hůř, dokazuje psycholog a kognitivní vědec Steven Pinker. Kmenové boje byly devětkrát smrtelnější než války a genocidy 20. století. Míra vražd ve středověké Evropě byla třicetkrát vyšší než ta dnešní. Otročtví, sadistické tresty, popravy nevinných či týrání zvířat provázely lidský život po milénia. Vyspělé země už mezi sebou neválčí a ve třetím světě při válkách umírá zlomek lidí oproti dřívějšku. Díky rozšíření vlády a státu, gramotnosti, obchodu a kosmopolitismu jsme se naučili krotit své pudy, soucítit s ostatními, vyjednávat a vyvracet toxické ideologie. Násilí je, ač se to nezdá, na ústupu; nad našimi vnitřními démony převládli lepší andělé v nás.

Steven Pinker

Steven Pinker (1954), jeden z předních světových odborníků na jazyk, myšlení a lidskou přirozenost, je experimentální psycholog, lingvista a popularizátor vědy specializující se na vizuální vnímání a psycholingvistiku. V současnosti působí jako profesor psychologie na Harvardově univerzitě.

Přeložil Jan Krist

Zbyněk Zeman,
Rainer Karlsch

Zbyněk Zeman (1928–2011) byl český historik, který po celý profesní život působil na britských univerzitách včetně Oxfordu. V roce 1996 se vrátil do České republiky, kde mimo jiné vydal politický životopis Edvarda Beneše.

Rainer Karlsch (1957) je německý historik, známý zejména studií o vývoji německé jaderné bomby během druhé světové války.

Na uranu záleží! Středoevropský uran v mezinárodní politice 1900–1960

Kniha komplexně pojednává o problematice uranu od historie jeho těžby v Krušnohoří přes vznik atomové bomby až po sovětský monopol na československý a východoněmecký uran po druhé světové válce. Zvláštní pozornost autoři věnují organizaci těžby této suroviny v komunistickém Československu po roce 1948, na které se zásadním způsobem podílely tisíce politických vězňů v pracovních táborech. Pro českého čtenáře zcela neznámou kapitolou jsou okolnosti těžby uranu na saské straně Krušných hor, kde vznikl největší uranový podnik v sovětském táboře – Wismut AG. Mezi jeho zaměstnanci bylo kromě politických vězňů nemalé množství žen pracujících i pod zemí.

Přeložil Aleš Valenta

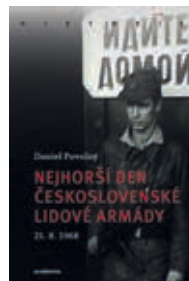

Daniel Povolný

PhDr. Daniel Povolný, Ph.D., (1972), historik zabývající se československými dějinami v období 1945–1989, zvláště problematikou ČSLA a StB v letech 1968–1969, ale také regionálními dějinami a osobou zakladatele značky Jawa Ing. Františka Janečka.

Nejhorší den Československé lidové armády 21. 8. 1968

Nejen milovníkům vojenské historie, ale i nejširší veřejnosti je určena publikace, která téměř hodinu po hodině a den po dni nově popisuje dramatické srpnové dny roku 1968 v Československé lidové armádě. Byla si armáda vědoma hrozícího nebezpečí a co mohla proti němu podniknout? Jak se vyvíjela situace během invaze v nejvyšších velitelských strukturách nebo na okruzích i u vybraných svazků a útvarů po celém Československu? Jak se k vpádu bratrských armád postavila vojenská rozvědka? Kolik si okupace vyžádala životů na československé straně? Na tyto a další otázky se kniha snaží dát vyčerpávající odpověď. Kromě málo známých i dosud nezveřejněných fotografií a dokumentů jsou v ní obsaženy také přílohy týkající se organizace a dislokace ČSLA i složení velitelského sboru a ztrát na životech československých občanů.

Politika odkazu Jan Palach a Oskar Brüsewitz jako političtí mučedníci

Jana Palacha a Oskara Brüsewitz, který je mimo Německo jen málo známý, spojuje podobný osud. Není tomu tak jenom proto, že se Brüsewitz, farář působící v Zeitzu v Německé demokratické republice, na protest proti komunistickému režimu v srpnu roku 1976 upálil, ale i z toho důvodu, že se z něj podobně jako z Palacha stal politický mučedník. Autorka v knize ukazuje, že pojetí Palacha a Brüsewitz v symbolické rovině osciluje mezi „obětí“ a „hrdinou“, a to v návaznosti na funkce, které mají jako diskurzivní postavy z pohledu různých (západních i východních) aktérů plnit.

Přeložil Zdeněk Hartmann

Prezident lidskosti Životní příběh Emila Háchy

Monografie o Emilu Háchovi se soustředí nejen na roli prezidenta druhé republiky a protektorátu Čechy a Morava, ale i na celý jeho životní příběh od jihočeského dětství přes působení mladého právníka a vlastence spojeného s českou samosprávou v habsburské monarchii až po roli nejvyššího soudce první republiky. Věnuje se historickému kontextu všech těchto období českých a československých dějin a v závěrečné části i proměňám hodnocení prezidenta Háchy od konce druhé světové války do současnosti. Důležitým aspektem knihy je však také přiblížení lidského rozměru osobnosti Emila Háchy, který nebyl politikem, ale zůstal i v politice především člověkem.

Sabine Stach

Sabine Stach (1982) je německá kulturoložka a bohemistka pracující v Německém historickém institutu ve Varšavě. Zabývá se obdobím reálného socialismu ve střední Evropě (především v Polsku a Československu) a historickou pamětí.

Vít Machálek

Doc. Vít Machálek, Th.D., Dr., (1969) je historik a religionista. Vystudoval historii a archivnictví na Filozofické fakultě MU, působí na Katedře religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. Věnuje se především dějinám křesťanství a novodobé české historii. Osobnosti Emila Háchy se zabývá po celou dobu svého odborného působení.

Eric Hobsbawm

Eric Hobsbawm (1917-2012) byl významný britský marxistický historik a intelektuál. Zabýval se především obdobím tzv. dlouhého 19. století, nástupem industriálního kapitalismu, nacionalismu, ale i dějinami 20. století.

Primitivní rebelové

Knihu tvoří studie věnované primitivním formám společenské agitace, jakými jsou například sociální zbojnictví, tajná vesnická sdružení, rolnická revoluční hnutí milenialistického typu, mafie, preindustriální městské gangy a dělnická náboženská bratrstva. Výklad se zaměřuje na oblast západní a jižní Evropy, především na jižní Itálii, Sicílii a Andalusii, v období od Francouzské revoluce. Publikace se pokouší nalézt odpověď na otázku, do jaké míry je tato hnutí možné pokládat za reformní či revoluční, v čem spočívá podstata jejich revolučnosti, jakou roli mohou sehrát v politickém životě zemí, v nichž se objeví, a zda a za jakých podmínek se mohou transformovat či začlenit do „moderních“ politických hnutí.

Přeložil Martin Štefl

Úvodní studii napsal Ondřej Slačálek

Vladimír Petrilák, Mauro Kraenski

Vladimír Petrilák (1965), publicista a překladatel, člen Syndikátu polských novinářů, publikoval v Polsku i Česku články hlavně s politickou tematikou.

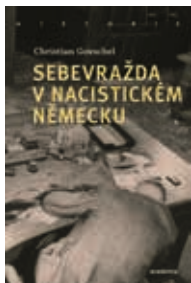
Mauro Kraenski (1968) je překladatel, turistický průvodce a nezávislý badatel, od konce osmdesátých let 20. století žije převážně v Polsku.

Rudá samba Činnost StB v Brazílii v 50. a 60. letech 20. století

Autoři se zabývají tématem, které nebylo v české (ani v brazilské) historiografii doposud zpracováno. Na základě důkladného studia značného množství archivních materiálů sestavili vyčerpávající přehled působení Státní bezpečnosti v největší jihoamerické zemi. Každé významnější akci důstojníků I. správy je věnována zvláštní kapitola, kniha se zaměřuje na podrobný rozbor aktivních opatření a poukazuje na rostoucí vliv komunistických rozvědek na brazilskou politiku a správu. Obzvláštní pozornost je věnována otázce spolupráce rozvědek východního bloku a jejich podřízenosti KGB. V mnoha kapitolách autoři sledují, jak je StB z Moskvy úkolována a jak plní úkoly, které nemají se zájmy Československa nic společného.

Přeložila Markéta Páralová Tardy

Sebevražda v nacistickém Německu

Konec třetí říše na jaře 1945 se vyznačoval nebývalým množstvím sebevražd. Hitler, Goebbels, Bormann, Himmler a později Göring – ti všichni spáchali sebevraždu. Konec jejich životů představuje jen vrchol epidemie dobrovolných smrtí a je rovněž dokladem zvláštní sebe-destruktivnosti třetí říše a hloubky nacistického fanatismu. Na základě studia dříve nevyužitých archivních pramenů kniha zkoumá sebevraždy nacistů i obyčejných lidí v letech 1918–1945 včetně hromadných sebevražd německých Židů v době holokaustu. Ukazuje, jak sebevraždy v různých skupinách obyvatel – ať stoupenců, či odpůrců nebo obětí režimu – reagovaly na kontext doby. Publikace rovněž rozebírá proměny individuálních a společenských reakcí na tento čin od Výmarské republiky až do období po druhé světové válce.

Přeložil Jiří Kasl

Ukrajinské 20. století Zatajované dějiny

Pokud se na vahách ocitnou láska a ideál, co si vybrat a jaká bude cena takového rozhodnutí? Je možné hrát dvojí hru s tajnými službami a vyjít z ní jako vítěz? Mění člověk válku, anebo válka člověka? Jak se spolu s „žalářem národů“ rozpadala nejstrašnější tajná policie světa? Odpovědi na tyto a mnohé další otázky lze nalézt v archivních úložištích. Historik Volodymyr Vjatrovyč vypráví o minulosti Ukrajiny mezi lety 1918 a 1991. Přináší neobyčejné peripetie obyčejných lidí, vůdců illegality a politických vězňů, jejich rodin, dále výzvy, kterým čelili vojáci a partyzáni, vypráví o fantastických obviněních nejnižších vyšetřovatelů proti největším spisovatelům své doby. Autor zpřístupňuje kdysi tajné a donedávna zatajované příběhy, jež čtivou a názornou formou odhalují zatajované a překrucované stránky dějin Ukrajiny 20. století.

Přeložila Rita Kindlerová

Christian Goeschel

Christian Goeschel (1978) působí na Manchesterské univerzitě ve Velké Británii, kde přednáší moderní evropské dějiny. Zajímal ho zvláště komparativní dějiny Evropy ve 20. století se zaměřením na Itálii a Německo. Je členem Královské historické společnosti (Royal Historical Society).

Volodymyr Vjatrovyč

Volodymyr Vjatrovyč (1977) je ukrajinský historik zabývající se osvobozeným hnutím na Ukrajině. Působil jako ředitel Archivu SBU, který byl jeho vedením otevřen všem zájemcům a badatelům ze zahraničí. Pracoval také v Harvard Ukrainian Research Institute. Do nedávné doby působil jako ředitel Ukrajinského ústavu národní paměti. Vystudoval historii na Lvovské univerzitě, publikuje studie i populárně vědní texty o dějinách Ukrajiny 20. století.

Robert Kuwałek

Robert Kuwałek (1966–2014), polský historik, muzejník a pedagog. Byl jedním ze zakladatelů památníku v místě bývalého vyhlazovacího tábora v Belžci a jeho prvním ředitelem. Napsal řadu vědeckých a populárně naučných článků a knih věnovaných problematice židovské komunity a holokaustu.

Vyhlazovací tábor v Belžci

První vědecká monografie věnovaná historii německého vyhlazovacího tábora v Belžci, zřízeného v rámci akce „Reinhardt“. Autor představuje v širším kontextu dějin pronásledování a vyhlazování Židů na území Generálního gouvornementu. Kniha se zabývá přípravami k realizaci holokaustu na tomto území, popisuje lokalizaci a výstavbu tábora, charakterizuje jeho personál, a především přibližuje samotný mechanismus vyhlazování. Pozornost věnuje rovněž následné likvidaci zařízení a poválečným osudům tohoto místa. Publikace je výsledkem zpracování velkého počtu pramenů včetně těch z německých archivů, které dosud nebyly polskými historiky využívány, a prezentuje nová zjištění týkající se počtu obětí tábora.

Přeložil Marek Poloncarz

Karel Černý

Doc. Mgr. Karel Černý, Ph.D., (1974) absolvoval studium kulturní historie na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, získal doktorát a habilitoval se v oboru dějiny lékařství na Univerzitě Karlově. Odborně se zabýval historií morových epidemií, problematikou uzdravujících zázraků v raném novověku a v poslední době dějinami výživy.

Ze zámoří do Čech Čokoláda, čaj a káva v raném novověku

V období zámořských objevů se ze zámoří do Evropy dostalo množství dosud nevídaných poživatin, jako byly například kukuřice, vanilka, brambory, paprika či rajčata. Mezi nápoji se jednalo o kávu, čaj a čokoládu, které postupně začaly konkurovat dosud převažujícímu pivu a vínu. Tyto tři nealkoholické novinky nejprve vzbudily pozornost mezi přírodovědci a lékaři, ale pak se dostávaly ke stále širším vrstvám konzumentů, až se z nich stala módní nezbytnost. Tato kniha se v první části zabývá postupným pronikáním kofeinových nápojů do Evropy a v druhé pak shrnuje, co víme o jejich dějinách ve středoevropském prostoru.

Zkoumání etiky kultury holokaustu

Kniha usiluje o přehodnocení debat a sporů, které formují studia o holokaustu za poslední čtvrtstoletí. V tomto zásadním díle se setkávají mezinárodní akademici ze zakládající generace studií o holokaustu s novou generací historiků, umělců a spisovatelů, kteří posouvají hranice debaty skrze své akademické či kulturní postupy. Publikace se zaměřuje na kulturu veřejných památníků, svědeckých vyprávění a artefaktů kulturní paměti a historie vyvolané vzpomínkami na holokaust a zkoumá způsoby institucionalizace, globalizace a čtené zpochyňování kultury holokaustu. Věnuje se třem vzájemně propojeným tématům, a sice otázkám narativu, nápravě archivu a politice výjimečnosti, přičemž eseje v ní obsažené zkoumají složitost etiky obklopující diskurz, artefakty a instituce paměti holokaustu.

Přeložil Zdeněk Havlíček

Claudio Fogu,
Wulf Kansteiner,
Todd Presner
(eds.)

Claudio Fogu (1936) je docent italských studií na Kalifornské univerzitě v Santa Barbaře.

Wulf Kansteiner (1964) působí jako profesor historie na Aarhuské univerzitě v Dánsku.

Todd Presner je profesor německého jazyka a srovnávací literatury na Kalifornské univerzitě v Los Angeles.

Žhavé léto Srpen 1968 bulharskýma očima

Dokumentární a částečně memoárová kniha vypráví na základě historických pramenů, rozhovorů s pamětníky a účastníky i vlastních zážitků o událostech pražského jara 1968. Nechybí široce a detailně pojaté historické zasetzení ani pohled do každodenního života občanů i vojáků, publikace se zároveň nese v emocionálním duchu tohoto převratného období. Značnou měrou se zaměřuje na vyvracení zažitých mýtů, které tuto historickou kapitolu dodnes obklopují, a příběhy jsou nezřídka představeny z několika hledisek. První část připomíná vnitropolitické i mezinárodní souvislosti pražského jara, jeho průběh a příčiny. Druhá část již hovoří přímo o bulharské účasti na intervenci a o jejích ohlasech v Bulharsku – od srpna 1968 až do současnosti.

Přeložila Jana Georgievová

Angel Nikolov

Angel Nikolov (1943) je bulharský historik, novinář, spisovatel a scenárista. Události léta 1968 zažil jako přímý svědek, student ČVUT a UK v Praze, a účastnil se protestů. Poté se musel vrátit do Sofie, kde vystudoval dějiny a filozofii.

Krzysztof Persak,
Łukasz Kamiński,
Pavel Žáček,
Petr Blažek
(eds.)

Čekisté Orgány státní bezpečnosti v evropských zemích sovětského bloku 1944–1989

Mezinárodní skupina historiků v knize představuje ucelené studie o genezi, organizaci, metodách a směrech činnosti bezpečnostního aparátu v jednotlivých zemích východního bloku, v nichž se Státní bezpečnost řídila podle sovětského vzoru a za účasti sovětských poradců. Praktiky, metody a mentalita sovětské politické policie byly převedeny do státněbezpečnostních složek států tvořících „vnější impérium“. Jejich funkcionáři se hrdě označovali jako „čekisté“ a za patrona pokládali Felixe Edmundoviče Dzeržinského, zakladatele bolševické Čky.

Přeložila Markéta Páralová Tardy
Úvodní studií a komentáři doplnili
Petr Blažek a Pavel Žáček

již vyšlo

Andrzej Krawczyk

Kněz prezidentem Slovensko Jozefa Tisa

Kniha je věnována jedné z nejvýznamnějších a současně nejrozporuplnějších postav moderní slovenské (potažmo československé) historie, Jozefu Tisovi. Autor analyzuje jeho životní osudy, nástup k moci, formování slovenského nacionalismu, „černou legendu“, jež kolem Tisa později vznikla, i dnešní postoje historiků. Nejedná se však o klasickou biografii, kniha je především široce pojatým obrazem Slovenska první poloviny 20. století. Krawczyk si klade dodnes podnětné otázky: Jak se katolický duchovní stane vrcholným politikem? Lze spojit křesťanské hodnoty s fascinací fašismem a vypjatým nacionalismem? Kam až může zajít zaštitování se vlastenectvím? Kde leží hranice mezi náboženstvím a ideologií?

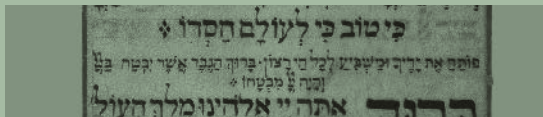
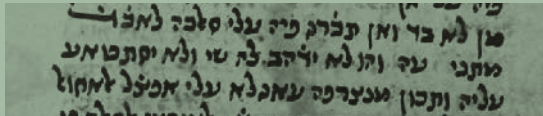
Přeložila Michala Benešová

již vyšlo

Judaica

Židovské myšlení od starověku po současnost představují komentované překlady původních prací – z hebrejštiny, judeo-arabštiny, ale i řečtiny, angličtiny nebo francouzštiny, a také monografie o významných židovských učencích.

Pavel Sládek

Doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D., (1976) je český judaista působící na Filozofické fakultě UK. Zabývá se raně novověkou židovskou kulturou, především rabínskou literaturou a židovskou knižní kulturou v období po objevu knihtisku.

Jehuda Leva ben Beša'el – Maharal Exkluzivistický univerzalismus v židovském myšlení raného novověku

Monografie věnovaná náboženskému filozofovi (asi 1525–1609), u něhož legenda o stvoření golema v obecném povědomí zcela překryla význam tohoto myslitele pro evropské dějiny filozofie náboženství. V úvodní studii je Maharal představen v kontextu židovského myšlení sklonku renesance a ve světle současného akademického výzkumu. Autor charakterizuje Maharalovy spisy a jeho myšlení, nastiňuje nejvýznamnější linie Maharalových nábožensko-filozofických, ale i společenských a politických úvah. Pozornost věnuje také interpretačním obtížím, které Maharalovo dílo vyvolává, shrnuje dosavadní stav výzkumu a definuje otázky, jež je třeba v budoucnu v souvislosti s Maharalovým myšlením řešit.

Saadja ben Josef

Doc. PhDr. Daniel Boušek, Ph.D., (1973) působí na Katedře Blízkého východu FF UK.

Mgr. Dita Válová, Ph.D., pracuje v Ústavu filosofie a religionistiky FF UK.

Kniha o tom, co si lidé myslí a čemu věří

Toto teologicko-filozofické pojednání (jud.-ar. *Kitāb al-Amānāt wa l-I'tiqādāt*), jehož autorem je rabín a rektor akademie v Bagdádu Saadja ben Josef (882–942), je jednou z prvních vědeckých monografií vzniklých v židovském prostředí. Text může být označen za revoluční literární počín, protože v prostředí židovské halachické literatury představuje nový typ literatury, který nepracuje s asociativním výkladem právních a náboženských otázek tolik typickým pro talmud, ale předkládá souvislý a detailní výklad jednotlivých témat. Kniha si tak klade za cíl být didaktickou příručkou poskytující čtenáři jasnou oporu pro mezináboženské polemiky, které byly nedílnou součástí intelektuálního života kosmopolitního Bagdádu první poloviny 10. století. Saadja svému čtenáři představuje jediný správný názor na vznik světa, Stvořitele, důvod seslání příkazů a jejich povahu, lidskou duši i posmrtný život.

Přeložili Daniel Boušek a Dita Válová

Nebud' jako tvoji otcové

Jiřhak ben Moše ha-Levi, známý jako Profajt Duran, byl během protizidovských útoků v letech 1391–1392 za nevyjasněných okolností pokřtěn a dlouhá léta žil jako křesťan pod jménem Honoratus de Bonafide. Působil jako lékař a astrolog na dvoře aragonského krále, zároveň však potají dále vyznával víru svých předků a psal náboženské spisy v hebrejštině, včetně protikřesťanských polemik. Z jeho díla vynikají satirická epištola *Nebud' jako tvoji otcové* (*Al tehi ka-avotecha*), polemický spis *Pohana pohanů* (*Kelimat ha-gojim*) a příručka hebrejské gramatiky *Dílo efodu* (*Ma'ase efod*). Publikace seznamuje s výběrem z Duranových polemických textů a s obsahlou předmluvou ke gramatickému spisu *Dílo efodu*, v níž Duran svým židovským současníkům předložil intenzivní studium hebrejského jazyka a Bible jako nejlepší odpověď na společenské a kulturní výzvy 15. století.

Přeložil a úvodní studií opatřil Milan Žonca

Pražský Maharal mezi tradiční aškenázskou učeností, mystikou a filozofií

Kolektivní monografie představuje myšlenkový svět rabi Jehudy Levy ben Bešal'ela, pražského Maharala. Kniha předkládá jeho syntézu tradiční agadické látky Talmudu a midrašů, náboženské filozofie a mystiky. Přináší srovnání Maharalova díla s myšlenkovým odkazem některých jeho současníků a dále přibližuje způsoby, kterými Maharal přejímal starší mystická a nábožensko-filozofická díla, dostupná aškenázským učencům 16. století. Zvláštní pozornosti se dostává vlivu knihy *Zohar* na Maharalovo myšlení. Mimořádnou součástí publikace je studie o recepci Maharalova díla ve východoevropském chasidismu.

Profajt Duran

PhDr. Milan Žonca, Ph.D., (1985) působí v Ústavu Blízkého východu a Afriky FF UK a ve Filosofickém ústavu AV ČR.

David Biernot,
Kamila Kohoutová,
Elliot R. Wolfson

Mgr. David Biernot, Th.D., (1973) vyučuje hebrejštinu a židovskou náboženskou filozofii na Husitské teologické fakultě UK.

Mgr. Kamila Kohoutová (1990) se zabývá studiem odkazu pražského Maharala. Působí na Husitské teologické fakultě UK.

Prof. Elliot R. Wolfson, Ph.D., (1956) je předním světovým odborníkem na židovský mysticismus. Působí na Kalifornské a Newyorské univerzitě.

Koedice s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy

Knižní kultura

Kulturní historie psaného slova je jedním ze zásadních faktorů pro vývoj lidské civilizace.

Edice se zabývá materiální podobou textů rukopisných i tištěných, jejich grafickou úpravou, výrobou, rozšířením, zpřístupňováním, čtením a jinými souvisejícími kulturními praktikami, a to od antiky až do věku digitální revoluce.

Knižní kultura

Co jsou dějiny knihy? Antologie textů k dějinám a teorii knižní kultury

Kniha uvedená názvem klasické stati předního představitele oboru Roberta Darntona přináší studie zaměřené na téma historiografie a dějiny knih a knižní kultury. Cílem svazku je zachytit proměny, jimiž zkoumání knižní kultury ve smyslu analýzy komplexních vztahů mezi společenskou existencí tištěného textu, jeho materiální podobou a významy, jichž je nositelem, prošlo zejména ve druhé polovině 20. a na počátku 21. století. Soustředí se na klíčové texty, které definovaly předměty a metody historiografie knihy. Obsahuje i studie badatelů, kteří rozpracovávají jednotlivé aspekty Darntonova modelu knižního komunikačního okruhu, jenž spojuje autory prostřednictvím sítí nakladatelů, knihářů, tiskařů, knihkupců, distributorů a knihovníků se čtenáři.

Jiřina Šmejkalová,
Lenka Pořízková
(eds.)

PhDr. Jiřina Šmejkalová, CSc., (1960) se zabývá otázkami centrálně řízené knižní kultury a její transformace po roce 1989. Působila na severoamerických a britských univerzitách, v současnosti přednáší na FF UK a UP v Olomouci.

Mgr. Lenka Pořízková, Ph.D., (1980) pracuje na FF UP v Olomouci, kde se věnuje knižní kultuře, typografii a dějinám českého knižního trhu. Řídí Vydavatelství FF UP.

**Koedice s Univerzitou Palackého
v Olomouci**

Paralelní existence Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku

Monografie se zabývá problematikou přechodu z výhradně rukopisné formy knihy ke knize tištěné a otázkami paralelní existence těchto dvou médií v počátečním období knihtisku v českých zemích. Stěžejními tématy jsou podoba a funkce rukopisné knihy po nástupu knihtisku, vývoj literárních textů a žánrů jako masového komunikačního prostředku, proměny výtvarné složky knih a také změny strategie jednotlivých aktérů podílejících se na vzniku, distribuci i recepci tohoto média. Zvláštní pozornost je věnována vztahu ke knize v nábožensky minoritních, ale po kulturní stránce výrazně profilovaných skupinách obyvatel českých zemí (Židé, Jednota bratrská).

Marta Hradilová,
Andrea Jelínková
Lenka Veselá
(eds.)

PhDr. Marta Hradilová, Ph.D., (1967) působí v Oddělení pro soupis a studium rukopisů Masarykova ústavu a Archivu AV ČR.

Mgr. Andrea Jelínková (1972) pracuje v knihovědném oddělení Knihovny AV ČR.

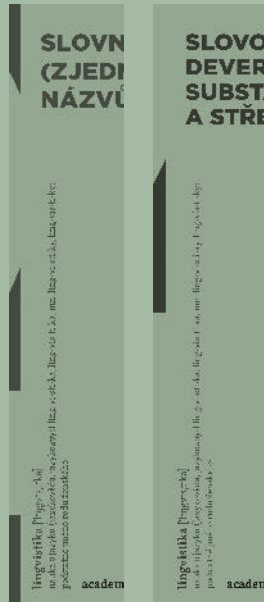
PhDr. Lenka Veselá, Ph.D., (1975) je vědecká pracovnice Knihovny AV ČR.

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR
a s Knihovnou AV ČR**

Lingvistika

Co je nám bližšího než mateřský jazyk?
Práce našich předních jazykovědců,
v širokém záběru od fonetiky po sociolingvistiku,
přinášejí knihy této edice. Jsou určeny
laickému i odbornému publiku.

Slovník univerbizátů (zjednoslovněných názvů)

Slovník univerbizátů je speciálním jazykovým slovníkem, jaký u nás dosud nebyl publikován. Nejde v něm o význam nebo tvar slova samého, ani o jeho pravopis, výslovnost či historii, ale o to, přiřadit souslovnému názvu název jednoslovný. Některé z těchto univerbizátů jsou názvy běžné a frekventované i v psaných textech (např. *kreditka*), jiné jsou užívány jen v úzkém okruhu lidí spojených profesí nebo sportovní či kulturní činností (např. *proutěnka*). Slovník zahrnuje více než 1200 abecedně řazených univerbizovaných názvů, včetně vlastních jmen (*Lomničák*, *Prodanka*). Užívání univerbizátů i jemu odpovídajícího sousloví v psaných textech je bohatě dokumentováno z autentických psaných zdrojů.

Ivana Kolářová,
František Štícha

PhDr. Ivana Kolářová, CSc., (1965) je odbornou asistentkou na Katedře českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty MU.

Doc. PhDr. František Štícha, CSc., (1950) je vědeckým pracovníkem Ústavu pro jazyk český AV ČR a vedoucím oddělení gramatiky tohoto ústavu.

Slovotvorný vývoj deverbativních substantiv ve staré a střední češtině

Kniha podává přehled slovotvorného vývoje deverbativních podstatných jmen od počátků češtiny do třetí čtvrtiny 18. století. Metodologicky vychází z funkčně strukturální derivatologické teorie a těží z dosud nejrozsáhlejších sbírek dobového jazykového materiálu, které jsou soustředěny v Ústavu pro jazyk český AV ČR. Základní osnovu výkladu tvoří kapitoly věnované jednotlivým onomaziologickým kategoriím a vnitřně uspořádané podle jednotlivých přípon; ty jsou nahlíženy ve své vývojové dynamice. Kniha přispívá k částečnému zaplnění prázdného místa v české historické mluvnici, která zatím postrádá ucelený a podrobný popis tvoření slov zpracovaný na dostatečně reprezentativním jazykovém materiálu.

Petr Nejedlý
a kol.

již vyšlo

EP 2020/2021

Literární řada

**Proč číst literaturu o literatuře? Svazky edice
přinášejí nové pohledy na dějiny literatury,
na jednotlivá literární díla i na širší souvislosti
vzniku autorského díla.**

Anarchie a evidence Esej o psaní a vidění

Moderní literatura spočívá na decentralizovaném psaní a nehierarchickém prezentování v původní nerozlišitelnosti událostí. Taktéž nezakládá dílo, ale proces psaní, který dílo rozkládá. Psaní je anarchie a pokračuje jako evidence toho, co chce být řeči sděleno, jako jisté setrvání sdělení v čase. Moderní umělecký jazyk se snaží událostem přiblížit až na hranici jejich reprezentace a ukázat je v jejich stávání se událostmi. Takový jazyk se stává jazykem pohybu, jazykem kinematografickým a evidentním. Kniha pojednává o projevech psaní a vidění nejen v tvorbě Gombrowicze a Nabokova, ale také Babela, Becketta, Bělého, Čechova, Kafky, Pilňaka anebo Prousta.

Miroslav Olšovský

Mgr. Miroslav Olšovský, Ph.D., (1970) je zaměstnanec Slovanského ústavu AV ČR a redaktor časopisu *Slavia*. Specializuje se na komparatistická literárněvědná studia, v současnosti na vizualitu v literatuře.

**Koedice
se Slovanským ústavem AV ČR**

Český strukturalismus v exilu

Strukturalismus představuje v české lingvistice, literární vědě a estetice jeden z nejvýznamnějších badatelských směrů, který získal značný ohlas i v zahraničí. Na jeho podobě a rozvoji se v průběhu 20. století výrazně podepsaly historické a politické události. Mezi emigranty, kteří v letech 1938–1939, 1948 a 1968 opustili Československo, bylo i mnoho významných literárních vědců (například R. Wellek, R. Jakobson, J. Veltruský, L. Matějka, L. Doležel a další). Kniha se zabývá jejich životními osudy, podobou a proměnami jejich vědeckého díla v zahraničí. V centru pozornosti jsou především ti literární badatelé, kteří v exilu v letech 1938–1989 udržovali a rozvíjeli poetiku a estetiku českého strukturalismu anebo se jí ve své práci inspirovali. První část publikace má charakter detailní literárněhistorické a teoretické analýzy, druhá má podobu antologie – obsahuje nejdůležitější dosud nepřeložené texty vybraných exilových literárních vědců.

Ondřej Sládek

Doc. PhDr. Ondřej Sládek, Ph.D., (1976) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, přednáší na Pedagogické fakultě MU, zabývá se teorií literatury, naratologií, českou literaturou 20. století a dějinami české literární vědy.

V edici *m* budou vycházet odborné monografické publikace věnované významným i dosud méně známým uměleckým osobnostem 20. a 21. století se zvláštním akcentem na středoevropský region.

Grigoriy Musatov

Kniha je první monografií, která se věnuje tvorbě ruského malíře a ilustrátora Grigorie Musatova (1889–1941). Na základě dohledaných dobových pramenů a soupisu díla, který vytvářel autorův přítel a sběratel v jedné osobě, bylo možné vytvořit publikaci propojující biografii s rozborem děl, hledat skryté odkazy a interpretovat osobitou ikonografií, silně ovlivněnou vlastní autobiografií. Vedle hledání osobních poselství bylo neopominutelným úkolem zasadit Musatovovu tvorbu do širších souvislostí českých spolků, do česko-ruského emigrantského kontextu (Skythové, Svaz ruských výtvarných umělců v ČSR, spolky, v kterých aktivně působil), i francouzského a ruského kontextu. Jsou zde vyzdvihnuty odlišnosti, ale také spjitosti s tvorbou Marca Chagalla a Henriho Rousseaua, s kterými je Musatov nejčastěji srovnáván. Součástí monografie jsou bohatý obrazový materiál, životopisný přehled a otištěný dobový soupis s názvy děl, datem vzniku a rozměry obrazů.

Barbora Klímová

PhDr. Barbora Klímová (1978), kurátorka a publicistka, vystudovala Filozofickou fakultu UK.

Koedice s Kunsthalle Praha a s Galerií Kodl

Chittussi

Antonín Chittussi (1847–1891) patří k nejvýznamnějším novodobým českým umělcům. V letech 1879–1884 pobýval převážně ve Francii, kde se zařadil mezi následovníky Barbizonské školy, později působil v Čechách. Během patnácti let vytvořil rozsáhlé krajinářské dílo, v němž rozvinul plenérový realismus francouzských krajinářů a v českém prostředí rozhodujícím způsobem přispěl k prosazení krajinomalby jako jednoho z vůdčích oborů výtvarného umění. Kniha zasazuje Chittussiho dílo do kontextu evropského umění té doby a důkladně zpracovává otázky spojené s tvůrčím procesem krajinářství a s vývojem malby v druhé polovině 19. století. Jádrem knihy je dosud největší soupis umělcových krajinomaleb i kreseb s vyobrazeními. Je uspořádán podle převažujících námětů a motivů, ve shodě s typickými objekty krajinářství i bytostnými sklony umělce.

Roman Prahel

Prof. PhDr. Roman Prahel, CSc., (1949) působil v Národní galerii Praha a posledních dvacet let přednáší dějiny umění na Filozofické fakultě UK. Zabývá se hlavně uměním 19. století, uspořádal řadu výstav a publikoval několik knih, mimo jiné o tvorbě Antonína Chittussiho.

Koedice s Kunsthalle Praha a s Galerií Kodl

Orient

Nechme se vtáhnout do tajů Orientu. Edice nás seznamuje se vzdálenými kraji, exotickými kuriozitami, ale i seriózními vědeckými pracemi zabývajícími se dějinami, kulturami a jazyky daných oblastí, a to prostřednictvím překladů autentických literárních památek Orientu i fundovaných, nepředpojatých a zasvěcených studií starších i současných badatelů a orientalistů.

Bitevné polia povojnovej literatúry na Taiwane (1945–1949)

Časopisy, diskusie a literárne diela

V druhej polovine čtyřicátých let 20. storočia sa v tchajwanskej literatúre prejavovali hlbšie politické, kultúrne a sociálne zmeny, ktoré priniesol koniec druhej svetovej vojny. Autorka chápe tchajwanskou literatúrou ako komplexnú štruktúru zasadenou do kontextu japonskej koloniálnej a čínskej kultúry, do níž vstupovali ruzní aktéri s ruznou motiváciou, pričomž dôsledne aplikuje teóriu literárneho poľa francouzského sociologa Pierra Bourdieua. Rozdelení analytické časti do dvoch oddílů vychází ze dvou komplexnějších přístupů ke studiu literatury odvozených z práce italského literárního vědce Franca Morettiho: oddíl *Čítanie z dialky* využíva kvantitatívnych metod k popisu štruktúry a zmien v rámci literárneho poľa, zatímco oddíl *Čítanie z blízka* odhaluje poetiku literatury ruzných skupin, jež na tchajwanském literárnim poli pôsobili.

Táňa Dluhošová

Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D., (1978) pôsobí jako ředitelka Výzkumného centra Orientálního ústavu AV ČR na Tchaj-wanu. Věnuje se tchajwanské literatuře, kultuře a dějinám. Vedle řady prací v odborných periodikách vydala monografiu *Medzi svetmi: Bai Xianying a identita v taiwanskej literatúre* (2006).

Misionárske cesty a výzkumy v jižní Africe

Knihu tvoří deníky, které si Livingstone psal během dlouhého pobytu v jižní Africe, opatřené tu a tam pozdější poznámkou či odkazem. Je to velmi syrový a bezprostřední text, v němž cestovatel, misionář a bojovník proti obchodu s otroky líčí nejen své cesty, ale i lidi, s nimiž se setkal, zvyky místních kmenů a jejich reakce na jeho misionářské úsilí. Věnuje se také rostlinám, zvykům ruzných zvířat, chorobám, na něž narazil, a dokonce i geografii míst, která navštívil. Jeho snahou je představit jižní Afriku možným kolonistům, kteří by ji „civilizovali“. Sám stojí v pozadí: jen čas od času se zmíní o záchvatech horčky, které ho vysilovaly, nebo o problémech s pošťou. Přesto z textu vyvstává pozoruhodný, odvážný a sympatický muž, který svůj život zasvětil nesmírně náročné misi.

David Livingstone

David Livingstone (1813–1873) byl lékař, cestovatel a misionář. Na svých cestách Afrikou šířil křesťanství, hledal nové obchodní příležitosti a neúnavně objevoval a popisoval neznámé části kontinentu.

Přeložila Anna Pilátová

Úvodní studii napsal Stanislav Komárek

Paměť

Inspiraci i ponaučení můžeme najít v životních příbězích druhých. Edice nabízí memoárově laděné texty nejen významných českých vědců, ale i dalších zajímavých osobností, jejichž osudy dobře charakterizují pohnutou dobu 20. století.

V ediční řadě vycházejí také životopisné monografie a edice korespondence.

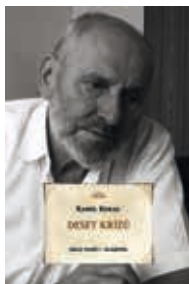

Cizinec na náměstí

Dne 1. března 1983 byla v domě na Montpelier Square v Londýně nalezena těla Arthura Koestlera a jeho manželky Cynthia. Jemu bylo 77, jí 55 let. Šlo o sebevraždu. Arthur Koestler trpěl Parkinsonovou nemocí a leukémií. Cynthia, jeho třetí žena, bývalá sekretářka, se těšila naprostému zdraví, a poté co svému muži věnovala celý svůj aktivní život, obětovala se mu i ve smrti. Jejich rodinný přítel Harold Harris našel mezi písemnostmi na Koestlerově pracovním stole rukopis třetího svazku Arthurovy autobiografie. Harris byl vykonavatelem poslední vůle a rozhodl se toto dílo, které vytvořili střídavě oba manželé, připravit k vydání. Svazek pokrývá velkou část jejich společného života a odhaluje jejich výjimečný vzájemný vztah a také společnou smrt.

Přeložila Eva Poskočilová

Deset křížů

Karel Kukal ve své knize popisuje podmínky pracovních lágrů přelomu čtyřicátých a padesátých let a rekonstruuje příběh svého útěku ze šachty číslo čtrnáct ve slavkovské oblasti. Kukal unikl z tábora s dalšími mukly a v rekonstrukci osudů ostatních vězňů dokládá i jejich vlastní svědectví. Ačkoli se skupině vězňů podařilo dostat z tábora, byli dopadeni, někteří z nich zabiti na útěku, ostatní odsouzeni. Kniha byla poprvé vydána roku 1993.

Předmluvu napsal Jiří Padevět

Arthur Koestler,
Cynthia Koestlerová

Arthur Koestler (1905–1983), maďarsko-rakouský spisovatel a novinář, patřil k předním intelektuálům druhé poloviny 20. století. Byl také nesmírně plodným esejistou, jeho zájmy sahaly od politiky přes filozofii, historii až kupříkladu k ezoterice. Bojoval za spravedlnost a také mimo jiné za zrušení trestu smrti či za právo na eutanazii.

Cynthia Koestlerová (1927–1983) celý život svázala s prací pro manžela a péčí o něj, společně s ním spáchala sebevraždu.

Karel Kukal

Karel Kukal (1927–2016) se narodil v Praze. V roce 1948 byl v souvislosti s případem Milana Choce zatčen a odsouzen k sedmi letům vězení a později k dalším dvaceti letům za útek. Propuštěn byl na amnestii v roce 1962.

Carl Schmitt

Carl Schmitt (1888–1985) byl kontroverzní myslitel, často nazývaný korunním právníkem třetí říše. Jeho schopnost vystihnout pojem se projevuje v řadě významných teorií, např. pojmu politična, legality a legitimacy, přítele a nepřitele nebo diktatury.

Glossarium

Deníky pod souhrnným názvem *Glossarium* představují pozdního Carla Schmitta, kontroverzní osobnost německého 20. století. Zápisky vznikly v poválečné době, kdy Schmitt bilancuje minulost, vypořádává se se svými resentimenty, vyjadřuje se k současnému dění, ale především rozvíjí staré i nové filozofické, právní a literárněvědní úvahy. Český překlad *Glossaria* zahrnuje všech pět dílčích knih a je opatřen obsáhlým komentářem.

Přeložila Zuzana Schwarzová

Jaroslav Maria

JUDr. Jaroslav Maria, vlastním jménem Jaroslav Mayer, (1870–1942) byl autor divadelních her, od dvacátých let 20. století pak převážně rozsáhlých společenských románů (*Kyvadla věčnosti, Panstvo v taláru, Vojáci a diplomati*).

Já Vlastní životopis

Kniha přináší historicky cenné příspěvky k poznání umělecké atmosféry pozdního romantismu a české secese na přelomu 19. a 20. století a jejich souvislost s národní kulturou, jak ji vnímal autor pohledem spisovatele-dramatika a advokáta. Maria přibližuje smysl svého mnohaletého putování po Itálii, které mu bylo nejen popudem k sepsání kunsthistorické cestopisné příručky *Italie* (1925), ale především ke vzniku většiny jeho dramát z volného cyklu takzvané ferrarské trilogie: *Parisina* (1916), *Lucrezia Borgia* (1917), *Torquato Tasso* (1917). Autor kriticky hodnotí vývoj české literatury od 19. století a vysvětluje svůj obrat k románové tvorbě z právníckého a profesního prostředí, kterou si kromě čtenářské popularity způsobil i řadu životních těžkostí, když jimi demaskoval společenské poměry první Československé republiky.

Edičně připravil Filip Hynek

Konec války a začátek míru

Obsah knihy odpovídá denní kronice autora z roku 1945. Největší pozornost je věnována bombardování Prahy 14. února téhož roku. Autor navštívil bombardovaná místa a podrobně popsal zasažené objekty a zčásti i osudy postižených. Následuje líčení květnových událostí v Praze od 5. května do osvobození a dále. Masařík procházel ulicemi a zaznamenával nálady, postoje a chování civilních obyvatel. Jde o významné, cenné a autentické svědectví z těchto dnů. Další měsíce po osvobození Prahy jsou ve znamení postupné obnovy státu z hlediska politického, hospodářského a společenského. Údaje z tohoto období jsou podloženy velmi četnými zprávami z tisku, rozhlasu i z vlastního pozorování. Je tak možné udělat si obrázek o průběhu každodenního života normálních občanů včetně autorovy rodiny. Text je doplněn mnoha fotografiemi.

Edičně připravili Ivo Masařík a Zdenko Maršálek

(Můj) život ve třetihorách

Život prof. RNDr. Oldřicha Fejgara, CSc., (1931), předního českého geologa a paleontologa, přímo volal po sepsání paměti. Jenže on dával přednost zpracovávání svých jedinečných zkamenělin. Pak mu ale rozhlasová redaktorka a spisovatelka Jindra Jarošová nabídla řešení, které prof. Fejfar okamžitě přijal. Sedm let se co týden scházeli u mikrofonu a vzniklý materiál pak redaktorka literárně zpracovala do této knihy. Originálním způsobem dává i laikovi nahlédnout do tajů zmíněné vědy a také do životních, často až neuvěřitelných zážitků prof. Fejgara. Jeho výzkumy ho postupně zavedly na všechny kontinenty planety kromě polárních krajů a Austrálie. Všude potkával mimo vědu i aktuální dějiny a především lidi. Se všemi si rozuměl nejen proto, že zná tolik jazyků. Jak s oblibou říká: „Na geologii je vůbec nejkrásnější, že v terénu se poznáte s lidmi, s nimiž byste se jinak nikdy nesetkali.“

František Masařík

JUDr. František Masařík (1902–1989) působil jako justiční důstojník. V roce 1949 byl zatčen a jeho další život byl poznamenán kádrovými postihy ze strany režimu. Jeho největší zálibou se stalo sepsování kronik. Vytvořil rozsáhlé kronikářské dílo zahrnující větší část 20. století.

Jindra Jarošová

PhDr. Jindra Jarošová (1948), absolventka Filozofické fakulty UK, působila v Národním památníku Terezín a v Českém rozhlasu. Je autorkou biografie *Via lucis* či knihy *Svatí kacíři aneb Reportáž nejen z Velké Moravy*.

Carl Gustav Emil Mannerheim

Carl Gustav Emil Mannerheim (1867–1951) byl finský baron, důstojník carské armády, vrchní velitel vojsk ve všech finských válkách 20. století a finský prezident. Významně přispěl k zachování nezávislosti svého národa a jeho demokratické orientaci.

Paměti finského maršála

Obsáhlé paměti významné osobnosti evropské historie první poloviny 20. století jsou jedinečným svědectvím velkých dějinných zvratů ve Finsku i pozoruhodných životních osudů jednoho z největších Finů. V mládí působil Mannerheim jako důstojník v carské armádě a vedl expedici přes střední Asii a Čínu. Na jaře 1918 stál za občanské války v čele bílých a poté se na krátkou dobu stal regentem své země. Od třicátých let byl znovu vrchním velitelem finské armády. Tě velel v zimní, pokračovací i laponské válce, a pomohl tak Finsku ubránit se Sovětskému svazu a zachovat si nezávislost. Službu vlasti zakončil krátkým prezidentstvím v letech 1944–1946. Poslední roky života strávil v sanatoriu v Montreaux, kde sepisoval své paměti.

Přeložil Michal Švec

Martin Nekola, Pavel Carbol (eds.)

PhDr. Martin Nekola, Ph.D., (1982) je politolog a historik. Zaměřuje se zejména na Čechy ve světě a československý exil po únoru 1948.

PhDr. Pavel Carbol, Ph.D., (1975) je historik a publicista, od roku 2015 předseda Společnosti Edvarda Beneše.

Synovcem prezidenta Paměti Bohuše Beneše

Bohuš Beneš (1901–1977) byl synovcem muže, který se stal jedním z nejdůležitějších politiků Československa. Edvard Beneš na Bohuše od mládí dohlížel a pomohl mu ke kariéře na ministerstvu zahraničí. Během ní působil na diplomatických misích v Ženevě, Montrealu či Londýně. Po Mnichovu se Bohuš stal sekretářem, tajemníkem a blízkým důvěrníkem prezidenta v londýnském exilu. V roce 1942 byl jmenován konzulem v San Francisku, rezignoval v den strýcovy smrti 3. září 1948. Paměti psal pro svou rodinu, nikoli primárně za účelem vydání. Na některých místech se proto nechává unášet emocemi a má sklony přibarvovat realitu, přesto se jedná o zcela unikátní pramen, který vedle zajímavých detailů ze zákulisí vysoké diplomacie přibližuje také osobu a myšlenkové pochody Edvarda Beneše.

Přeložila Anna Jaegerová

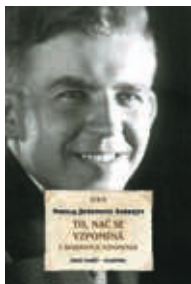

Tank mířil na Kafku

Když Heinrich Böll přijel s rodinou 20. srpna 1968 na pozvání Československého svazu spisovatelů do Prahy, aby se zde seznámil s vývojem tzv. pražského jara, netušil, že se záhy stane očitým svědkem sovětské vojenské invaze. Předkládaná kniha, kterou připravil jeho syn René a doplnil ji úvodním slovem a svými autentickými fotografiemi, představuje především Böllovy deníkové zápisky z oněch několika dní strávených v Praze, dále jeho dva esejistické texty reflektující srpnové události a několik rozhovorů pro tisk. Máme tak jedinečnou možnost dozvědět se, jak pražské jaro, jeho násilné potlačení a pozdější vývoj v ČSSR vnímal význačný západoněmecký spisovatel, pro něž byla svoboda nedělitelná.

Přeložil Michael Půček

To, nač se vzpomíná Z rodinných vzpomínek

Autor se ve vzpomínkách vrací do dětství, které narušila první světová válka a bolševická revoluce v SSSR. V jedenácti letech se svými rodiči emigroval do Estonska, strastiplná pouť byla poznamenána dokonce smrtí autorova bratra a sestry. Teprve v Tallinu se situace zlepšila. Mladý Andrejev získal možnost studovat a v roce 1927 dokončil studia v Praze, která se mu stala dalším domovem. Prožil zde nacistickou okupaci, ale po skončení druhé světové války byl zatčen sovětskou kontrarozvědkou SMERŠ, která pátrala po ruských emigrantech. Andrejev byl uvězněn nejprve na českém území, později v Německu. V roce 1948 byl propuštěn a přijal nabídku, aby přednášel na Univerzitě v Cambridgi. Dopisoval si s mnoha významnými ruskými emigranty a zájmal se o dění v SSSR. O vydání vzpomínek se zasloužila jeho dcera, pedagožka na Oxfordské univerzitě.

Přeložily Alena Morávková a Věra Lendělová

Heinrich Böll

Heinrich Böll (1917–1985) je nositelem Nobelovy ceny za literaturu (1972). V jeho dílech se odrážejí zážitky z války i pozdější politický vývoj ve Spolkové republice Německo.

Nikolaj Jefremovič Andrejev

Nikolaj Jefremovič Andrejev (1908–1982), historik, kunsthistorik a literární vědec, byl spolupracovníkem a později ředitelem Kondakovova ústavu. Po roce 1948 přednášel ruskou historii a literaturu na Univerzitě v Cambridgi.

Štěpán Hornung

Štěpán (Stephen) Hornung (1953) se narodil v Praze, v roce 1967 emigroval s rodiči a bratrem do Velké Británie, kde žije dodnes. Na Oxfordské univerzitě vystudoval nízkoteplotní jadernou fyziku a poté pracoval jako inženýr a manažer v oblasti výzkumu optických vláken a telekomunikačních systémů.

Znamení v kameni

Na základě osobních rozhovorů, deníků a dalších dokumentů vypráví autor válečné a poválečné zážitky svého otce Otto Hornunga. Osmnáctiletý Otto po okupaci Československa uprchl do Polska, kde vstoupil do formující se československé legie pod velením Ludvíka Svobody a postupoval s ní na východ. Účastnil se obrany obléhaného Tobruku a po ustavení 1. čsl. samostatné obrněné brigády s ní odcestoval do Británie. Když se po Dni D brigáda vylodila v Normandii, zúčastnil se Otto obléhání Dunkerku, při němž byl těžce zraněn. Po uzdravení se stal styčným důstojníkem pplk. O'Neill, s nímž se v rámci postupující americké armády vrátil přes Německo do vlasti... Název knihy odkazuje k Ottovu přesvědčení, že když už člověk je na světě, má se snažit žít tak, aby po něm zbylo alespoň malé „znamení v kameni“.

Přeložil Jiří Pacek

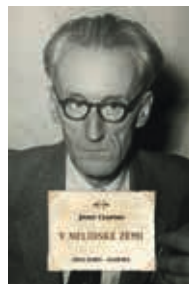
Józef Czapski

Józef Czapski (1896–1993) byl polský malíř, spisovatel a esejista narozený v Praze. Jako důstojník polské armády se stal jedním z hlavních svědků katyňského zločinu z roku 1940.

V nelidské zemi

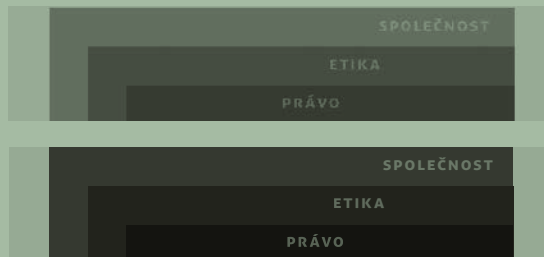
Autor ve své knize vzpomíná na převratné události 20. století. Narodil se v Praze na Malé Straně, kde také prožil rané dětství. Později se s rodinou odstěhoval na území dnešního Běloruska. V roce 1920 se účastnil polsko-bolševické války. Po napadení Polska hitlerovským Německem v září 1939 se při ústupu dostal do sovětského zajetí. Jako jeden z nemnoha unikl tragickému údělu polských důstojníků povražděných NKVD v roce 1940. Svědectví o zmizelých přátelích a kolezích a o svém neúspěšném pátrání po nich shrnul v knihách *Starobělské vzpomínky* a *V nelidské zemi*. Po válce žil Czapski v Paříži, kde příslušel k „silné hrstce“ polských exilových umělců a spisovatelů soustředěných kolem revue *Kultura*.

Přeložil Josef Mlejnek

Právo – etika – společnost

Jak pohlížet na eutanazii? Co to znamená respektovat práva zvířat? Za jakých podmínek má naše jednání dobré důsledky, a kdy naopak špatné? Edice reflektuje vysoce aktuální problémy dnešní společnosti z perspektivy filozofie, etiky, sociologie a práva.

Jan Kober

Mgr. Jan Kober, LL.M., působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se především na civilní právo a právní historii. Jeho odborná práce byla oceněna několika právníckými cenami (Monseho cena, Cena Randovy nadace, Cena Ius et societas Vzdělávací nadace Jana Husa).

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Pojmenování a právo Základní otázky právní úpravy jména, příjmení, pseudonymu a neformálních jmen

Právní otázky pojmenování náleží v českém právu k málo prozkoumaným oblastem, přestože se dotýkají každého z nás. Vždyt situací spojených s obtížným rozhodováním ohledně jména a příjmení může být v průběhu lidského života nemálo (narození dítěte, uzavření i rozvod manželství, úřední změny, osvojení). Autor pečlivě analyzuje tuto oblast práva, která prošla delším složitým vývojem, srovnává právní řešení s řešeními zahraničních právních řádů a vyslovuje řadu doporučení, jež jsou využitelná pro případné budoucí úpravy v právní regulaci. Publikace se zabývá i souvisejícími problémy úpravy pseudonymu a neformálních jmen. Knihu dobře využijí právníci, kteří se věnují občanskému, rodinnému, správnímu a ústavnímu právu, soudci, matrikáři i jiní úředníci, jakož i další zájemci o problematiku z řad laiků.

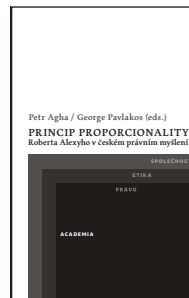
Petr Agha,
George Pavlakos
(eds.)

Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D., (1977) je ředitel Centre for Law and Public Affairs při Ústavu státu a práva AV ČR a odborný asistent Katedry politologie a sociologie Právnické fakulty UK. Zabývá se otázkami střetu mezi právem a politikou.

Prof. dr. George Pavlakos, Ph.D., (1970) působí na University of Glasgow a v Ústavu státu a práva AV ČR.

Princip proporcionality Roberta Alexyho v českém právním myšlení

Kniha kriticky zkoumá teorie předního právního filozofa Roberta Alexyho. Jak se shoduje převážná část právníckého akademického světa, představují Alexyho teorie nejen zásadní a klasické dílo německé ústavní teorie, ale především teorii, která významně přispěla k rozvoji normativně zakotveného, postpozitivistického vnímání a analýzy ústavněprávních systémů. Tato kolektivní monografie se zabývá nejen teoretickými, etickými a politickými tématy, zaměřuje se také na praktické otázky výkladu práva. Otázky, které si autoři této knihy kladou, se tedy týkají jak definice a koncepce ústavních, lidských a základních práv, tak Alexyho pokusu o vymezení struktury a obsahu ústavních práv stejně jako jeho snahy o stanovení limity a rozsahu základních práv, přičemž primární je politická otázka, jak řešit problémy v případě střetu práv.

Průvodce

Nechme se provést temnými i radostnějšími etapami naší historie. Knihy této edice mapují netradičním způsobem nejrůznější oblasti naší moderní historie a kultury. Síla těchto knih tkví především v obrazovém materiálu, který je doplněn stručným popisem.

Jiří Padevěť

Jiří Padevěť (1966) je ředitel Nakladatelství Academia, autor knih *Průvodce stalinistickou Prahou* (2018), *Za dráty* (2018), *Dotek Anthropoidů* (2017), *Krvavé léto 1945* (2016), *Krvavé finále* (2015) nebo *Průvodce protektorátní Prahou* (2013), která získala v roce 2014 ocenění Slovník roku a Kniha roku Magnesia Litera.

Krvavý podzim 1938

Průvodce zavede čtenáře na známá i méně známá místa spojená s útoky henleinovců a Freikorpsu na československé bezpečnostní složky i civilisty na podzim roku 1938. Stranou pozornosti autora nezůstala ani činnost polských diverzních jednotek a polské armády proti Těšínsku, Slovensku a Podkarpatské Rusi. Kniha nekončí obsazením odtrženého území, ale líčí i pokračující násilí, zaměřené zejména proti Židům, Čechům a německým antinacistům.

Radim Kopáč, Petr Stančík

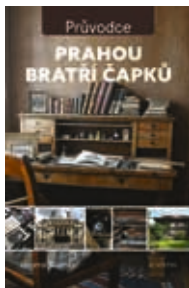
Radim Kopáč (1976) je autorem řady knih, častokrát na témata z dějin lidské sexuality (*Praha erotická*, Academia 2017).

Petr Stančík (1968) píše pro dospělé (naposledy *Nulorožec*) i pro děti (série o jezerci Chrujdovi nebo kamarádké trojce H₂O).

Praha ožralá

Obsáhlá kniha provádí čtenáře po hospodách a vinárnách staré i novější Prahy a přináší obrazy ze života i z literatury. Kdo, kdy, kde, co, s kým – a proč. Vycházka od pozdně středověké Jedové chýše, kde se za časů Egona Kische tančilo s mrtvolou, přes hospodu U Ježíška, v níž úřadoval Jan Neruda, až k dejvické nádražce, kde se při pivu holduje Miloši Frybovi. Kniha je bohatě ilustrována z dobových pramenů i nejnovějšími fotografiemi.

Prahou bratří Čapků

Literární bedekr si všímá míst spojených s životem, dílem a odkazem slavné sourozenecké dvojice. Bohatě obrazově vybavená příručka věnuje pozornost lokalitám, kde Josef a Karel Čapkové bydleli, pracovali, kde se konaly premiéry jejich divadelních her, kde žili jejich přátelé a lásky. Kniha nás přivádí mimo jiné na Vyšehrad, kde je hrob Karlův a symbolický hrob Josefův, či na Olšanské hřbitovy, místo posledního odpočinku jejich rodičů.

Jaromír Slomek

PhDr. Jaromír Slomek (1958) je literární kritik, publicista a editor. Absolvoval studia bohemistiky a pedagogiky na Filozofické fakultě UK, je autorem knižních rozhovorů *Život snů a skutečnosti* (1997) s cestovatelem Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem a *Řeč neřeč* (2007) s básníkem Karlem Šiktancem, napsal literární místopis *Prahou Jaroslava Seiferta* (Academia 2017). Na Fakultě sociálních věd UK přednáší externě kritiku v médiích.

Pražské tančírny

Kniha provází čtenáře po věhlasných pražských tančírniích a kavárnách. Jejich historii dokresluje dobovými událostmi, barvitými historkami a osudy nejslavnějších osobností moderny, neodmyslitelně spjatých s dobovými hudebními trendy s prvky jazzu a swingu až po nástup rokenrolu. Text je doplněn fragmenty partitur, reprodukcemi plakátů, plány a nákresy budov i fotografiemi osobností a míst, jakými byly Montmartre, Alhambra, Kravín, 5P, Sekt-Pavilon, Radiopalác, Hajnovka, YMCA, Central, Fénix, Terasy Barrandov, Lloyd, Lucerna, Belveder, Cariocca, Reduta, Kotva, Valdek, Vltava, SIA, Mánes a mnoho dalších.

Vladimír Mertlík,
Věra Pavlíková

Vladimír Mertlík (1945) je producent, scenárista, moderátor a autor řady historických televizních dokumentů a knih. Během kariéry realizoval stovky tuzemských i zahraničních koncertů, hudebních festivalů, rozhlasových a televizních pořadů (Česká televize).

Věra Pavlíková (1977), hudební skladatelka a publicistka, se věnuje české hudební historii první a druhé poloviny 20. století. Po studiu kompozice a zvukového designu v USA působí jako autorka se zaměřením na filmovou hudbu.

Pavel Šmejkal

PhDr. Pavel Šmejkal, Ph.D., (1966) je novinář a publicista. Absolvoval obor český jazyk – pedagogika na Pedagogické fakultě UK. Jako redaktor či editor prošel redakcemi odborného týdeníku *Strategie a Lidových novin*. V současné době působí jako šéfredaktor měsíčníku *21. století*. Je autorem či spoluautorem knih s tematikou domácího odboje: *Anthropoid, Protektorátem po stopách parašutistů, Silver A* či *Ležáky a odboj ve východních Čechách*.

S Moskvou za zády Zpravodajci – parašutisté – partyzáni

Kniha čtenářům přibližuje místa, která jsou spojena s činností lidí, již se v době druhé světové války zapojili do odbojové činnosti navázané na tehdejší Sovětský svaz. Od zpravodajců, kteří v protektorátu působili od rozpadu Československa, přes výsadky vysílané z různých center ze Sovětského svazu s úkoly zpravodajskými až po skupiny ryze bojové, vysazené s cílem vytvořit na okupovaném území partyzánské skupiny a posílit ozbrojený boj proti nacistům. Kromě osudů konkrétních vojáků, občanů předválečného Československa, z nichž většina v SSSR prošla speciálním výcvikem, jsou v knize vzpomínání i jejich domácí pomocníci, bez kterých by se stanovené cíle nepodařilo splnit.

Jan Rendek,
František Libenský

Kostnice v českých zemích

Kostnice jsou navzdory obecnému povědomí běžnou součástí naší kulturní krajiny a v minulosti se nalézaly téměř na každém hřbitově. Tato publikace je prvním souhrnným pokusem ukázat jejich rozmanitost v knižní podobě. Představuje přes 150 lokalit z různých koutů naší republiky, řazených abecedně. Jednotlivé kostnice jsou v ní zasazeny do historického kontextu obcí i chrámových okrsků, jejichž součástí většinou bývají. Nechybějí informace o dalších funerálních památkách a dějinách pohřbívání v příslušných obcích, v obsáhlé úvodní kapitole jsou navíc naše kostnice zasazeny do širších kulturně-historických a etnologických souvislostí. Kniha je doplněna množstvím fotografií jednotlivých objektů, včetně často obtížně dostupných interiérů, které odrážejí jedinečnou atmosféru těchto ponurých míst.

již vyšlo

Spisy Jakuba Demla

Jakub Deml
Šlépěje

Jakub Deml
Zrození Šlépějí

Jakub Deml

Jakub Deml (1878–1961) je jedním z neoriginálnějších českých spisovatelů 20. století. Katolický kněz, který byl stále ve sporu s církevní vrchností; volný soupeřník symbolismu, expresionismu, surrealismu i existencialismu; idylik i polemik; mystik i provokatér.

Prof. Mgr. Martin C. Putna, Dr., (1968) je literární historik, zabývající se především vztahem kultury a náboženství.

Šlépěje československé aneb Demlovo putování (1919–1921) Svazek 5.

Pátý svazek obsahuje pět dílů. *Šlépeje IV* (1919) jsou výrazem přátelství ke trojici literátů (Březina – Durych – Šalda) i prostředkem účtování s prorakouskými klerikálními kruhy. *Šlépeje V* (1919) přináší novou básnickou sbírku. *Šlépeje VI* (1919) obsahují jednak překlady ze středověké duchovní literatury (B. z Clairvaux), jednak egodokument *Aby se do toho vidělo*. *Šlépeje VII* (1920) dokumentují Demlův pokus přesídlit na Slovensko, z něhož je nejprve nadšen, ale na konci už zaznívá deziluze. *Šlépeje VIII* (1921) dovršují rozchod se Slovenskem a reflektují přestěhování do rodného Tasova. Edice dále obsahuje oddíl *Epilegomena*, zahrnující drobné tisky (*Jsem na Slovensku*) a časopisecké příspěvky.

Vydání Spisů Jakuba Demla řídí Martin C. Putna, hlavním redaktorem je Závěš Šuman

Zrození Šlépějí aneb Demlova „bílá kniha“ Svazek 4.

Čtvrtý svazek Spisů Jakuba Demla obsahuje první soubor autorových knih ve svérázném žánru kombinujícím deník, dokument a beletrii; v žánru, pro který on sám použil později slavný a kontroverzní termín „Šlépěje“. Svazek obsahuje tři Demlovy knihy, které předcházejí vzniku řady Šlépějí: *Rosnička* (1912), *Domů* (1913) a *Pro budoucí poutníky a poutnice* (1913), a první tři sborníky „šlépějové“ řady: *Šlépěje I* (1917), *Šlépěje II* (1918) a *Šlépěje III* (1919). Svazek doprovázejí doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce obálek původních vydání.

již vyšlo

EP 2020/2021

Spisy Julia Fučíka

Julius Fučík

Julius Fučík (1903–1943), kritik, novinář a prozaik, byl nadšeným příznivcem levé avantgardy a sovětského modernizačního projektu. Byl popraven za svou odbojovou činnost, o níž podal svědectví ve své nejznámější reportáži.

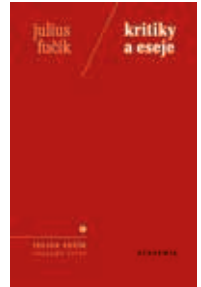
Mgr. František A. Podhajský, Ph.D., (1980) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zabývá se dějinami české teorie literatury a moderní českou literaturou. K vydání připravil kolektivní monografie *Julek Fučík – věčně živý!* (2010) a *Fikce Jaroslava Haška* (2016).

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Kritiky a eseje Vybrané spisy, sv. 1.

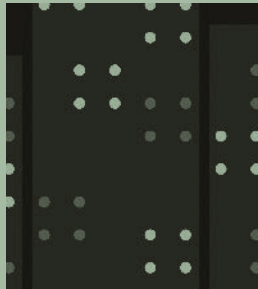
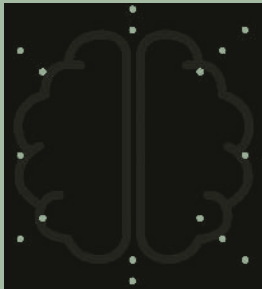
Dílo marxistického kritika a komunistického novináře J. Fučíka představuje významný pramen k poznávání české meziválečné kultury a protektorátního odbojového hnutí. První svazek vybraných spisů shrnuje jeho kritické a esejistické texty, včetně těch, které byly při vydávání *Díla Julia Fučíka* (1947–1963) z kulturněpolitických důvodů vynechány (např. nekrology A. Jiráska, V. Dyka nebo T. G. Masaryka). Čtyři základní oddíly knihy postupně nabízejí výběr z Fučíkových kritických zápisníků, divadelních, literárních a filmových kritik, ale také recenzí překladových a faktografických knih nebo esejistických portrétů významných spisovatelů a dramatiků. Svazek uzavírají literárněhistorické studie z protektorátního období, např. o B. Němcové nebo dějinách časopisu *Světlozor*, v nichž se Fučík ukazuje být předchůdcem genderové a kulturní kritiky.

Edičně připravil František A. Podhajský

EP 2020/2021

Spisy Stanislava Komárka

Stanislav Komárek

Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr., (1958), biolog, filozof a spisovatel, vystudoval entomologii na PřF UK a působí na Katedře filosofie a dějin přírodních věd PřF UK. Zabývá se dějinami biologie, vztahem přírody a kultury, humánní etologií, biologickou estetikou, dílem A. Portmanna a C. G. Junga.

Darwin, Wilson, Portmann, Lorenz Obraz člověka v dílech biologů

Co soudili význační biologové 19. a 20. století o člověku, jeho původu, evoluci, ontogenezi, povaze a o původu kultury? Má člověk vůbec něco jako „přirozenost“ a jak ji definovat? Je ve srovnání s jinými živočišnými druhy „přirozeností člověka nepřirozenost“? Jak proběhla ona tajemná hominizace na předělu mezi „typickými“ primáty a člověkem, zejména vývoj řeči, po němž sotva zůstane jaký fosilní záznam? Jaký podíl na vzniku člověka má přírodní a jaký pohlavní výběr? Proč k podobné transformaci živočišného druhu v kulturní došlo v dějinách jen jednou? Jak se liší „kultury“ jiných druhů od naší lidské? Do jaké míry je ontogeneze zkrácenou fylogenezí právě u člověka? Proč nás tohle všechno zajímá a proč nás to vlastně zajímat má? Na tyto otázky se pokusí odpovědět předkládaná kniha.

Stanislav Komárek

↑

Města a městečka Memoáry. I. díl: Městečka Memoáry. II. díl: Města

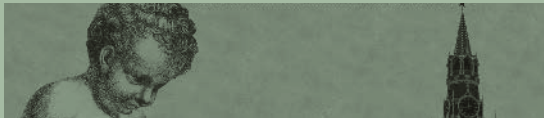
První díl zahrnuje vzpomínky na autorovo rodné jihočeské městečko a jeho okolí, včetně lokálního koloritu, zemědělských tradic a zvyků, jak je autor znal z vyprávění svých prarodičů a z vlastních dětských zkušeností. Druhý díl zachycuje vzpomínky na atmosféru Prahy normalizační, Vídně osmdesátých let a Prahy porevoluční. Čím a jak se od přítomné doby liší era psacího stroje a pevného telefonu, která měla čímsi blíže ke starému Rakousku? Jaká doba to doznávala v šedesátých letech na jihočeském venkově? V čem vlastně spočívala specifika komunistické diktatury? Jak vypadal tržní a konzumní Západ před nástupem digitálních technologií? Na takové a podobné otázky se autor pokusí hledat odpověď, která by nebyla příliš plakátovitě jednoznačná.

jíž vyšlo

EP 2020/2021

Spisy Vladimíra Macury

Vladimír Macura

PhDr. Vladimír Macura, DrSc., (1945–1999) byl literární historik a teoretik, sémiolog, překladatel a beletrista, autor celé řady studií, esejů, fejetonů a recenzí.

Občan Monte Christo a další prózy Vybrané spisy 6

Šestý svazek vybraných spisů Vladimíra Macury představuje autorovy prozaické texty vyrůstající z autentické – a mnohdy i přiznaně autobiografické – zkušenosti se soudobou českou znormalizovanou přítomností, kterou nejen dokumentují, ale také rozkrývají a demaskují. Román *Občan Monte Christo* (1993) a povídkové sbírky *Něžnými drápkami* (1983) a *Hra na něco* (1995) tak tematizují hrdiny, kteří se ze všech sil snaží prostřednictvím rozmanitých sociálních a komunikačních her ovládnout vlastní život, leč tato jejich snaha je přechasto dostává do bizarních a groteskních situací, naznačujících absurditu světa, v nichž je jim dáno žít a být.

Edičně připravila Milena Vojtková

Vladimír Macura

↑

Šťastný věk Studie o literatuře a kultuře dvacátého století Vybrané spisy 3

Svazek přináší šest souborů studií, v nichž Macura postupně cizeloval své pojetí modernistické a socialistické kultury. První čtyři oddíly obsahují práce o světové literatuře a teorii (např. Joyce, Tvardovskij), studie o českém marxismu (Fučík, Nejedlý, Štoll) a stati o Macurových básnických a prozaických vrstevnících (např. Šimon, Sýs). Zbýlé dva oddíly zahrnují disertační práci *Otázky poetiky české socialistické literatury* (1986), v níž Macura shrnul své lingvo-literární studie věnované převážně poezii Bezručově, Wolkerově a Halasově, a také titulní soubor sémiotických esejů *Šťastný věk* (1992). Jsou tak představeny Macurovy práce o kultuře, v jejíž tradici vyrůstal a kterou s kritickým odstupem objevně reflektoval.

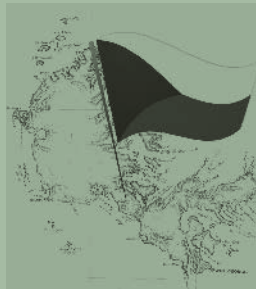
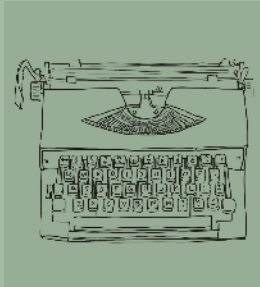
Sestavil František A. Podhajský
Edičně připravila Milena Vojtková

EP 2020/2021

Spisy

Petra Pitharta

Petr Pithart

Doc. JUDr. Petr Pithart, dr. h. c., (1941), právník, politik, člen KDU-ČSL, bývalý představitel Občanského fóra, poslanec, předseda české vlády, předseda a dlouholetý místopředseda Senátu Parlamentu České republiky, se po celý život věnuje také publicistice a esejistice. Napsal přes stovku esejů a přednášel na několika významných světových univerzitách.

Prsty do ran II

Druhá kniha publicistických textů Petra Pitharta z období od 17. listopadu 1989 do dneška. Autor se v ní ohlíží za tím, co se dělo, a reflektuje, co se děje teď. Není historikem svázaným profesními ohledy, ve vztahu ke své zemi a její minulosti ho nevede odborný výzkum, ale „srdce a vášeň“. V textech se odrážejí jeho patriotické postoje k českým dějinám duchovním i politickým v posledních padesáti letech. Autorovy názory byly a jsou „většinou menšinové“ a polemické, ať už vůči převažujícím hlasům v časech „obrody“ šedesátých let, za následného disentu, či za polistopadového establishmentu, k němuž ovšem sám patřil.

Petr Pithart

↑

Prsty do ran I

Výběr z textů 1960–1989

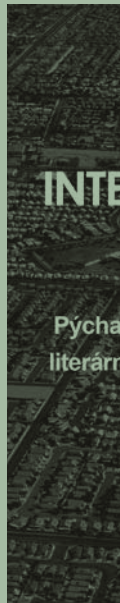
Kniha skrze kratší texty Petra Pitharta přibližuje třicetileté období šedesátých až osmdesátých let 20. století. Po ukázkách z mladických básnických pokusů shrnuje autorovu polemickou publicistiku v Literárních listech roku 1968, samizdatové texty a záznamy debat v disentu, stati z exilových periodik i „zprávu o stavu společnosti“ z října 1989, která předpověděla to, co si z minulosti ponese po 17. listopadu dál.

již vyšlo

Společnost

Kam směřuje dnešní společnost? Odpověď na tuto a další otázky můžeme hledat v dílech renomovaných českých i zahraničních autorů, která reagují na změny jak ve společnosti samé, tak na nové myšlenky v širokém oboru lidského myšlení, zvaném prostě společenské vědy.

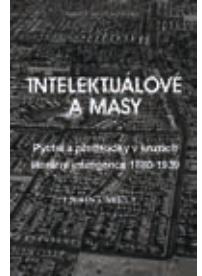

John Carey

John Carey (1934) je britský literární vědec, kritik a publicista, dlouholetý (a nyní emeritní) profesor literatury na Oxfordské univerzitě.

Intelektuálové a masy Pýcha a předsudky v kruzích literární inteligence 1880–1939

Publikace podrobuje kritice elitářské teze některých nejznámějších osobností britské literární scény konce 19. a počátku 20. století. Na citacích z jejich děl či soukromých písemností dokládá úzkost a averzi, kterou mezi intelektuály vzbuzovaly společenské změny spojené s prudkým růstem počtu obyvatel v 19. století: urbanizace a rozvoj předměstské zástavby spojený s devastací přírody a také všeobecné rozšíření gramotnosti a následný vzestup masové kultury, jehož průvodními jevy byly populární žurnalistika, masová turistika či reklama.

Přeložila Zuzana Štátná

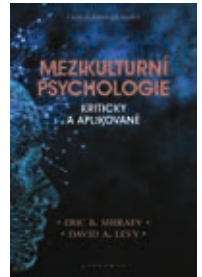
Eric B. Shiraev, David A. Levy

Eric B. Shiraev (1960) je profesorem psychologie na George Mason University. Zaměřuje se na mezinárodní vztahy, politickou psychologii, mezikulturní psychologii a komparativní vědy.

David A. Levy (1954) je profesorem psychologie na Pepperdine University. Zabývá se rovněž psychoterapií a je aktivní v médiích.

Mezikulturní psychologie Kriticky a aplikovaně

Kniha je prvním českým překladem zahraniční knihy z dnes společensky velice aktuální oblasti mezikulturní psychologie. Je určena především studentům psychologie, ale také souvisejících oborů, stejně jako odborníkům pracujícím s lidmi z cizích zemí a kultur. Kniha je členěna do 12 kapitol zabývajících se mezikulturními podobnostmi a odlišnostmi ve vnímání a myšlení, v emocích a motivaci, osobnosti, duševních onemocněních, komunikaci a mnoha dalšími fenomény. Kniha je proložena medailonky „Kritické myšlení“ a „Mezikulturní senzitivita“, stejně jako množstvím příkladů z reálného života. V závěru každé kapitoly je shrnutí klíčových poznatků a důležité terminologie. Důraz je kladen především na kritické přemýšlení o problematice a na metodologické aspekty mezikulturního výzkumu.

Přeložil Jiří Čeněk

Moderní duchovní skutečnost a marxismus

Kniha sestává ze tří esejů, jejichž filozofickou spojnicí představuje materialistická koncepce duchovní skutečnosti. Kalivoda otevírá marxismus různým myšlenkovým tradicím, strukturalismu, psychoanalýze a libertariánu, přičemž jeho postup je dialogický, přesněji dialektický. Z marxistického hlediska kritizuje limity uvedených koncepcí, současně však marxismus obohacuje o jejich podněty. Vzniká tak originální pojetí marxismu coby otevřeného, nedogmatického uvažování, které dokáže nejen analyzovat rozpory současnosti, ale také znovuoživit dnes poněkud uvadající ideu lidské emancipace. Dílo vyšlo poprvé v roce 1968. Edice je doplněna navazující studií „Emancipace a utopie“ z roku 1981, která doplňuje a prohlubuje některé aspekty Kalivodova předchozího výkladu.

Edičně připravil a doprovodnou studii napsal
Roman Kanda

Na jedné lodi Globalizace a bezdomovectví v českém městě

Kniha se zabývá globálními aspekty bezdomovectví a každodenním životem lidí bez domova v Česku. Tvrdí, že bezdomovectví není formou sociálního vyloučení a lidé bez domova nejsou na okraji společnosti, či dokonce mimo ni, jak bývá mylně poukazováno. Bezdomovectví představuje jako formu tzv. expulze, tedy nových forem nerovností, které nejsou důsledkem nějakého konkrétního faktoru, procesu či rozhodnutí (např. absence sociálního bydlení), ale jsou systémovým prvkem naší pokročilé globální ekonomiky. Kniha popisuje, jak se bezdomovectví v Česku zhmotňuje na průsečíku politickoekonomických procesů, jako jsou transformace, integrace do globální ekonomiky nebo urbánní změna, a specifických doprovodných dynamik a logik, které vznikají na pozadí kulturních, institučních nebo afektivních podmínek typických pro česká města a společnost obecně.

Robert Kalivoda

PhDr. Robert Kalivoda, DrSc., (1923–1989) byl český filozof, historik a estetik, významný představitel českého humanistického marxismu. Zabýval se marxistickou metodologií a filozofickou antropologií, husitstvím a modernou.

Petr Vašát

Mgr. Petr Vašát, Ph.D., (1984) působí v Sociologickém ústavu AV ČR. Zabývá se komparativním studiem architektury a neformálního urbanismu, bezdomovectví a postsocialistického města. V letech 2010–2013 realizoval etnografický výzkum mezi lidmi bez domova v Plzni.

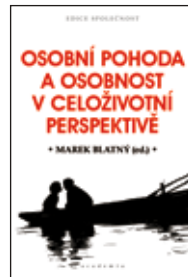
Koedice se Sociologickým ústavem AV ČR

Marek Blatný (ed.)

Prof. PhDr. Marek Blatný, DrSc., (1965) se zabývá psychologií osobnosti, celoživotním vývojem člověka a osobní pohodou. Mezi jeho výzkumná témata patří rizikové a protektivní faktory vývoje v adolescenci, podmínky adaptivního fungování člověka v dospělosti a kvalita života dospívajících po léčbě onkologického onemocnění. Uvedená témata studuje převážně na podkladě longitudinálních studií. Je autorem či spoluautorem více než 180 vědeckých prací a autorem či editorem desíti monografií. V letech 2007–2017 byl ředitelem Psychologického ústavu AV ČR.

Osobní pohoda a osobnost v celoživotní perspektivě

Vzájemné vztahy mezi pocity štěstí a spokojenosti a osobnostními vlastnostmi se staly v uplynulých desetiletích široce studovaným psychologickým tématem. Výsledky řady výzkumů ukázaly, že to, jak se lidé cítí ve svém životě spokojeni, je do určité míry ovlivňováno i osobnostními rysy. Předkládaná monografie rozšiřuje dosavadní poznatky o pohled psychologie celoživotního vývoje a na podkladě empirických studií přináší zjištění, která naznačují, že vazby mezi osobností a osobní pohodou se mohou v různých etapách života navzájem lišit.

Martin Bojda

Mgr. et Mgr. Martin Bojda, Ph.D. et Ph.D., (1991), filozof a historik, působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Specializuje se na duchovní dědictví evropského osvícenství a romantismu a na jeho působení ve 20. století.

Politické myšlení Karla Jaspere

Kniha přináší u příležitosti padesátého výročí úmrtí Karla Jaspere syntetický výklad jeho myšlení a působení prostřednictvím jeho *političnosti*. Jaspers se stal jedním z nevlivnějších moderních německých filozofů nejprve jako zakladatel filozofie existence, po druhé světové válce jako iniciátor jejího obratu k historické a politické rovině lidského bytí, která se nově ukázala jako nevytěsnitelná. Předložená publikace přináší první českou monografii o Jaspersovi a jednu z nejrozsáhlejších v mezinárodním měřítku. Pracuje s dosud nezáročeným množstvím archivních materiálů z Jaspersovy pozůstatosti i korespondence.

Proměny novinářské etiky

Fenomény turbonews, narušování soukromí, žurnalistiky šekové knížky, klamání či referování o nejnovějších objevech v medicíně – to jsou některé z eticky sporných oblastí, s nimiž se při své práci setkávají novináři a v konečném důsledku i příjemci jejich činnosti. Monografie zasazuje samoregulaci žurnalistiky do rámce aplikované etiky, analyzuje nejen eticky sporné oblasti, ale též jednotlivé formy samoregulace žurnalistiky, zabývá se jejich vznikem a vývojem stejně jako etapami novinářské etiky v ČR po roce 1989. Proč se ČR propadá v žebříčku svobody médií, který sestavuje organizace Reportéři bez hranic? Kdy započala oligarchizace médií v ČR a jaké dopady má na žurnalistiku? Jaké jsou výzvy etiky konvergujících zpravodajských médií? I tyto otázky se pokouší zodpovědět první komplexní kniha o novinářské etice v českém jazyce.

Václav Moravec

PhDr. Václav Moravec (1974) působí jako vysokoškolský pedagog na katedrách žurnalistiky IKSŽ FSV UK, kde je rovněž vedoucím Střediska žurnalistiky umělé inteligence, a produkce na FAMU. Veřejnosti je znám jako moderátor a dramaturg České televize. Za svou práci získal několik ocenění (např. Novinářská křepelka, Elsa či Týtý).

Od přírody podřadné Jak se věda mýlila v ženách

Liší se ženský mozek od mužského? Jsou muži od přírody promiskuitnější? Je pro kluky přirozenější hrát si s autičky a pro holky s panenkami? Měl Charles Darwin pravdu, když považoval ženy za méně vyvinuté a intelektuálně podřadné? Britská vědkyně, novinářka a popularizátorka vědy Angela Saini v knize *Od přírody podřadné* zkoumá fenomén výzkumů mezipohlavních rozdílů, který od dob Darwina patří mezi nejžhavější témata vědeckého zkoumání. Kniha vyšla ve Velké Británii v roce 2017 a získala cenu Physics World Book of the Year 2017 a druhé místo v žebříčku Goodreads v kategorii věda a výzkum. Časopisy *The Spectator*, deník *The Guardian* a mnohé další ji zařadily mezi knihy roku.

Angela Saini

Koedice se Sociologickým ústavem AV ČR

Přeložila Kateřina Šebková

již vyšlo

Strategie AV21

Strategii AV21, *špičkový výzkum ve veřejném zájmu*, prezentovala Akademie věd České republiky v prosinci 2014. Brožury této edice představují jednotlivé programy Strategie AV21 a jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia a volně ke stažení na webových stránkách Nakladatelství Academia.

Strategie AV21

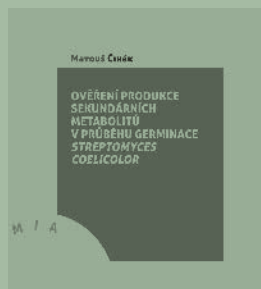
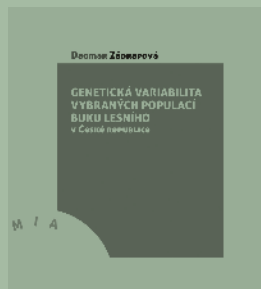

Výzkumné programy:

- Naděje a rizika digitálního věku
- Systémy pro jadernou energetiku
- Účinná přeměna a skladování energie
- Přírodní hrozby
- Nové materiály na bázi kovů,
keramik a kompozitů
- Diagnostické metody a techniky
- Kvalitní život ve zdraví i nemoci
- Potraviny pro budoucnost
- Rozmanitost života a zdraví ekosystémů
- Molekuly a materiály pro život
- Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací
- Paměť v digitálním věku
- Effektivní veřejné politiky
a současná společnost
- Formy a funkce komunikace
- Globální konflikty a lokální souvislosti:
kulturní a společenské výzvy
- Vesmír pro lidstvo
- Světlo ve službách společnosti
- Preklinické testování potenciálních léčiv

Studentské práce

Studentská soutěž Nakladatelství Academia je určena studentům a absolventům vysokých škol a probíhá ve třech kategoriích: Vědy o živé přírodě a chemické vědy, Vědy o neživé přírodě a Humanitní a společenské vědy. Vítězné práce vycházejí v této edici.

Expozice elektromagnetickému záření z běžných zdrojů

V těsné blízkosti lidských obydlí se často vyskytují běžné zdroje elektromagnetického záření (vysílače, telekomunikační sítě, dráty vysokého napětí apod.). Kniha se zabývá expozicemi elektromagnetického záření a polím pocházejícím právě z těchto běžných zdrojů a jejich možným vlivem na zdraví člověka. Pomocí výkonného softwarového nástroje byly namodelovány nejčastější a zároveň potenciálně nejnebezpečnější expozice daným fyzikálními faktory, získané hodnoty byly porovnány s hodnotami naměřenými v terénu, statisticky zpracovány a porovnány s referenčními hodnotami dle platné české legislativy.

Martin Bartas

Mgr. et Mgr. Martin Bartas (1992) vystudoval Lékařskou fakultu a Přírodovědeckou fakultu Ostravské univerzity, kde v současnosti působí jako doktorand a věnuje se výzkumu nekanonických struktur DNA.

Genetická variabilita vybraných populací buku lesního v České republice

Genetická variabilita je stěžejním hráčem na poli evoluce, selekce a samotné existence druhů. Právě problematikou genetické variability se zabývá tato kniha a pozornost je soustředěna na jednu z nejvýznamnějších listnatých evropských dřevin – buk lesní (*Fagus sylvatica* L.). V rešeršní části je buk lesní detailně popsán z pohledu morfologie, ekologie, pozornost je věnována ale také jeho rozšíření a dalším charakteristikám. V druhé části kniha obsahuje kompletní metodický postup výzkumu genetické variability, který byl proveden na vybraných autochtonních populacích buku lesního v České republice pomocí mikrosatelitových markerů (SSRs). Postup je doplněn o optimalizovaný laboratorní protokol a závěry výzkumu jsou diskutovány s již existujícími obdobnými studii na toto téma.

Dagmar Zádřapová

Ing. Dagmar Zádřapová (1994) vystudovala obor ochrana přírody na České zemědělské univerzitě v Praze. Aktuálně působí na Katedře genetiky a fyziologie lesních dřevin Fakulty lesnické a dřevařské ČZU, kde se v rámci svého doktorského studia věnuje výzkumu epigenomu smrku ztepilého.

Jana Doktorová

Mgr. Jana Doktorová (1991) je absolventkou magisterského studijního programu dějiny umění na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Malostranský graduál a jeho donátoři Renesanční iluminovaný rukopis jako nástroj měšťanské reprezentace

Tématem knihy je *Malostranský graduál*, významný renesanční iluminovaný rukopis z druhé poloviny 16. století, zhotovený pro literárské bratrstvo při kostelu sv. Mikuláše v Menším Městě pražském. Metodologický přístup práce toto výtvarné dílo interpretuje, reflektuje historický kontext i dosavadní bádání. Publikace představuje donátory, kteří jsou zaznamenáni na jednotlivých foliích rukopisu. Na základě písemných pramenů autorka odhaluje identitu těchto osobností, zejm. jejich profesi, rodinné a přátelské vazby, ekonomickou prosperitu a společenské postavení v rámci měšťské komunity. Rozkrývá motivaci jejich donací, způsob zásahu do výtvarné výzdoby graduálu a styl sebeprezentace v tomto výtvarném médiu.

Matouš Čihák

Ověření produkce sekundárních metabolitů v průběhu germinace *Streptomyces coelicolor*

Bakterie rodu *Streptomyces* ve svém vývojovém cyklu procházejí komplexní buněčnou diferenciací. Z klidového stadia spor přecházejí procesem germinace do vegetativní fáze růstu substrátového mycelia. Přejed do stacionární fáze naopak charakterizuje tvorba mycelia vzdušného a produkce antibiotik, z nichž mnohá se používají v medicíně. Publikovaná data genové exprese při germinaci *S. coelicolor* poukazují na skutečnost, že dochází k aktivaci genů řídících biosyntézu sekundárních metabolitů. Cílem práce je ověřit jejich produkci pomocí kapalinové chromatografie s hmotnostně-spektrometrickou detekcí. Ze získaných dat vyplývá, že bakterie při germinaci produkují antibiotikum albafavenon a polyketidové látky chalkon a germicidin A, jež napomáhají potlačení růstu konkurenční mikroflóry.

jž vyšlo

Šťastné zítřky

Vliv totalitní ideologie na kulturu, vědu a život celé společnosti analyzuje edice prostřednictvím textů vzniklých jednak během komunistického režimu, jednak po roce 1989. Jednotlivé tituly zobrazují na první pohled vlídnější, ale o to zruďnější a nebezpečnější tvář totalitního režimu, ať již nacistického, nebo komunistického, totiž tvář režimní každodennosti.

Daniela Stavělová a kol.

Doc. Mgr. Daniela Stavělová, CSc., (1954) působí v Etnologickém ústavu AV ČR a přednáší na HAMU v Praze. Zabývá se etnochoreologií a taneční antropologií, zkoumá význam hudebně taneční kultury v různých sociokulturních, politických či historických kontextech.

Tíha a beztíže folkloru Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích

Kolektivní monografie desetičlenného autorského týmu je výsledkem rozsáhlého zkoumání tzv. folklorního hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích, které bylo významným a zároveň rozporuplným kulturním i sociálním jevem. Svůj původ má v padesátých letech, kdy jsou zejména ve městech zakládány soubory lidových písní a tanců. Ty měly naplňovat představy ideologicky pojaté kultury, jejich konjunktura však zákonitě vyústila do „tíhy folkloru“ pocíťované na přelomu let padesátých a šedesátých. Kniha se zabývá tím, jak tuto aktivitu vnímali její přímí účastníci a co o ní prozradí jejich životní příběhy a vyprávění. Bylo folklorní hnutí nástrojem politické propagandy komunistického režimu, nebo šlo naopak o osvědčený svobody lidské i umělecké, které se staly jakýmsi bezpečným místem pro realizaci vlastních strategií a alternativních myšlenek?

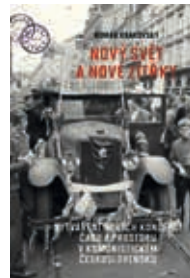

Roman Krakovský

Roman Krakovský (1976) vědecky působí na Vysoké škole společenských věd v Paříži (EHESS), vyučuje na Univerzitě v Ženevě a v Pařížském institutu politických věd (Sciences Po). Zaměřuje se na výzkum symbolických politik a mechanismů společenské koheze ve střední a východní Evropě v období socialistických diktatur.

Nový svět a nové zítřky Vytváření nových koncepcí času a prostoru v komunistickém Československu

Čas a prostor jsou zpravidla definovány jakožto fyzikální či biologické veličiny, které člověk nemůže ovládat a které chtě nechtě ovlivňují jeho každodenní život. Lidé ale čas a prostor zároveň měří a konstruují na základě individuální a kolektivní praxe a obecně sdílených představ. Ve své knize představuje Roman Krakovský mechanismy konstruování času a prostoru v době, kdy byl v Československu do praxe uváděn komunistický projekt, jehož ambicí bylo od základů proměnit celou společnost. Text se řadí do linie historicko-antropologické analýzy komunistických diktatur, kterou v devadesátých letech nastoupili Stephen Kotkin či Sheila Fitzpatricková a v posledních letech rozvinuli Alexei Yurchak či Gleb Tsipursky.

Přeložila Lucie Dušková
Úvodní studii napsal Milan Drápala

EP 2020/2021

Theatrológica

Jakou podobu má současný výzkum divadla a dramatu? Edice Theatrológica, slovo o divadle, zpřístupňuje nejen původní práce českých odborníků z oblasti teorie a dějin dramatu a divadla, ale přináší i potřebné překlady významných teatrologických děl ze zahraničí.

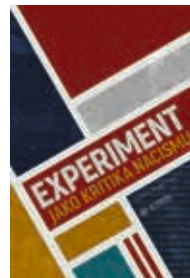
Zuzana Augustová

Doc. PhDr. Zuzana Augustová, Ph.D., (1963) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a na Filozofické fakultě ZČU v Plzni.

Koedice s Nakladatelstvím Akademie múzických umění v Praze

Experiment jako kritika nacismu Poválečná rakouská experimentální dramatika

Po druhé světové válce se v rakouské společnosti prosadila oficiální doktrína o Rakousku jakožto první Hitlerově oběti. Až v sedmdesátých a osmdesátých letech se spisovatelé začínají zabývat kritikou nacismu ve zvýšené míře a svůj občanský protest vyjadřovat i kolektivně a veřejně. Výjimku představovali autoři Vídeňské skupiny a Ernst Jandl, kteří svou tvorbou reagovali na holokaust už v padesátých a šedesátých letech. Kniha se věnuje dramatické tvorbě autorů této skupiny, Ernsta Jandla a Elfriede Jelinek, jež spojuje experimentální poetika a kritika nacismu, obecněji pak témata násilí a války, která se autoři snaží uchopit jazykovou a formální stylizací svých divadelních (v Jandlově případě též rozhlasových) textů. Experimentální divadelní texty je nutné vnímat v kontextu rakouské filozofické a literární tradice kritiky jazyka, která doposud ovlivňuje vztah spisovatelů k jazyku jako takovému.

Aleš Merenus,
Iva Mikulová,
Jitka Šotkovská
(eds.)

Mgr. Aleš Merenus, Ph.D., (1979) působí v Oddělení 20. století a literatury současné ÚČL AV ČR.

Mgr. Bc. Iva Mikulová, Ph.D., (1984) pracuje v Oddělení 20. století a literatury současné ÚČL AV ČR a na Katedře divadelních studií FF MU.

Mgr. Jitka Šotkovská (1982) je vědeckou pracovnící Oddělení 20. století a literatury současné ÚČL AV ČR.

Text a divadlo

Monografii uvádí rozsáhlá studie *Divadlo a text jako průnik fuzzy množin*, která velmi komplexně načrtává široké sémantické pole vztahu literární a divadelní komunikace. Dále je kniha rozdělena do šesti tematických oddílů: 1. Teorie současného dramatu / divadelního textu; 2. Poetiky – dramatické a režijní; 3. Dobové fenomény – publikování a recepce díla; 4. Intertextové vztahy – v operním libretu a dramatinizacích literárních textů; 5. Dramatičtí autoři; 6. Performeři a písničkáři. Struktura celé publikace pokrývá mnohorozměrný fenomén vztahu textu a divadla na několika úrovních, když v úvodních statích se jeho povaha představuje zejména v obecné, teoretické rovině, kdežto závěrečné oddíly knihy tento vztah demonstrují na jednom, historicky jedinečném fenoménu.

Věda kolem nás

Současnou českou vědu i významné osobnosti a objevy z její minulosti představují sešity této edice. Studenti i učitelé stejně jako nejširší veřejnost se zde mohou seznámit s činností pracovišť Akademie věd České republiky. Brožury jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia nebo volně ke stažení na www.academia.cz a www.vedakolemнас.cz.

Jak se bránit diskriminaci na pracovišti? Jaká tajemství skrývá RNA v našich buňkách? Jak funguje imunitní systém? Odpovědi na tyto a řadu dalších otázek najdete čtenáři v řadě Co to je..., představující jednotlivé vědní obory, metody a pojmy.

Řada Osobnosti seznamuje čtenáře s velikány české vědy, badateli, kteří se zapsali do historie, a to mnohdy v celosvětovém měřítku. Přináší jejich životní příběhy, jež byly často nečekaně dobrodružné.

Objevy učiněné českými vědci jsou někdy známější ve světě než doma. Tato řada se pokouší to napravit. Čtenáři se díky ní mohou seznámit například s vláknovými lasery.

Výzvy a otázky seznamují čtenáře s aktuálními výzkumnými problémy i infrastrukturami vytvářenými k jejich řešení. Jak vědci detekují elektromagnetické pole živých buněk? Jak využít vyhořelé jaderné palivo? Podaří se zdokumentovat mosulské památky dřív, než nenávratně zmizí? Jaké další výzvy stojí před týmy českých vědců?

Prostory společné paměti bádají ve vědách historických a sledují stále aktuální poselství minulosti – té vzdálené i zcela nedávné.

Pro všední den je řada zaměřená na přítomnost vědeckých aplikací v každodenním životě i na jeho zkoumání. Jak mezi sebou mluví vězni? Jak se mění právní postavení zvířat? Jak bude vypadat nové počasí, kterému se budeme muset přizpůsobit?

Zoologické klíče

Základní podmínkou pro studium živé přírody je správná identifikace objektu zájmu. U naprosté většiny bezobratlých je zapotřebí pro určování použít i pro začátečníky srozumitelné, zároveň však vysoce odborně a moderně zpracované klíče. A právě ty přináší tato edice.

Otakar Holuša

Prof. Ing. Otakar Holuša, Ph.D. et Ph.D., (1973) vystudoval obor lesní inženýrství na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně, po praxi v Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, kde se zabýval stanovištní klasifikací a lesnickým plánováním, dnes pracuje na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně, kde přednáší lesnickou entomologii, základy ochrany lesa či základy lesnické typologie.

**Pisivky (*Insecta: Psocoptera*)
České a Slovenské republiky /
Psocids (*Insecta: Psocoptera*)
of the Czech and Slovak Republics**

Kniha se věnuje nepříliš známému řádu pisivek (Psocoptera). V obecné části popisuje řád, anatomii a morfologii pisivek, ale i základní způsoby preparace a uskladnění nasbíraného materiálu. V publikaci je uveden aktuální checklist s českými názvy. Vlastní klíč je přehledně sestaven na základě nejnovějších poznatků s popisem významných determinačních znaků, které jsou dokumentovány na obrázcích či fotografiích. U každého druhu je popsáno biogeografické rozšíření s uvedením biotopů výskytu, respektive mikrobiotopů jednotlivých druhů.

Otakar Holuša

↑

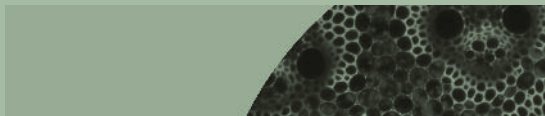
**Vážky (*Insecta: Odonata*)
České a Slovenské republiky /
Dragonflies (*Insecta: Odonata*)
of the Czech and Slovak Republics**

Kniha se zabývá jedním z nejstarších řádů hmyzu – vážkami (Odonata). V obecné části je popsána charakteristika řádu včetně bionomie, dále zvláštnosti řádu, základní způsoby preparace a uskladnění nasbíraného materiálu. V publikaci je uveden aktuální checklist pro jednotlivé země. Vlastní klíč je přehledně sestaven na základě nejnovějších poznatků s popisem významných determinačních znaků, které jsou dokumentovány na obrázcích či fotografiích. U každého druhu je popsáno biogeografické rozšíření v Evropě či ve světě, rozšíření a početnost v České a Slovenské republice, preference biotopů, zařazení mezi chráněné druhy či potenciální ohrožení.

Živá příroda

Edice přináší vědecké i populárně-naučné studie. Na jedné straně se čtenář seznámí s obory zabývajícími se organismy a vším, co s nimi souvisí, tedy od chemických dějů až po celé ekosystémy, na straně druhé bude předmětem zkoumání planeta Země od nejstarší minulosti až po její zařazení v rámci sluneční soustavy. Zvláštní pozornost bude věnována vztahům mezi organismy a jejich prostředím a vztahům organismů navzájem.

Martin Pivokonský,
Petra Vašatová,
Jana Načeradská,
Lenka Pivokonská

Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D., (1974) je ředitelem Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, kde vede vědecký tým zabývající se úpravou pitné vody. Patří do něj i spoluautorky publikace Ing. Petra Vašatová, Ph.D., (1984), zabývající se vlastnostmi vloček tvořených při úpravě vody, Mgr. Jana Načeradská, Ph.D., (1985), věnující se především koagulaci produktů sinic a řas, a RNDr. Lenka Pivokonská, Ph.D., (1979), zaměřující se na stanovování mikroplastů ve vodě.

Koagulace při úpravě vody

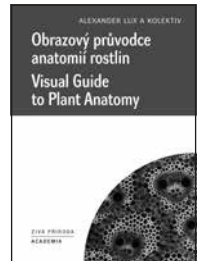
S klesající kvalitou zdrojů pitné vody je její úprava stále obtížnější a vyžaduje hluboké znalosti problematiky. Předkládaná publikace přináší podrobné shrnutí tématu koagulace při úpravě vody, které využije široká odborná veřejnost od studentů přírodovědných směrů až po provozovatele úpraven vody, inženýry i techniky. Kniha nabízí nejnovější poznatky v oblasti koagulace různých typů nečistot. Autoři kladou důraz zejména na důležitost optimalizace podmínek koagulace, a to jak hodnoty pH a dávky koagulačního činidla s ohledem na dosažení maximální účinnosti odstranění nečistot, tak i intenzity a doby míchání pro vytvoření vloček s vlastnostmi vhodnými pro následující separační procesy (sedimentaci, flotaci a filtraci).

Alexander Lux
(ed.)

Obrazový průvodce anatomii rostlin / Visual Guide to Plant Anatomy

Obrazový průvodce představuje jedinečné dílo využívající moderní digitální technologie v kombinaci s tištěnou verzí. Jedná se o unikátní kolekci originálních mikrofotografií rostlinných struktur, které dokumentují stavbu vegetativních orgánů s využitím různých metod mikroskopie. Menší část mikrofotografií se nachází v tištěné knize, kompletní soubor je dostupný na přiloženém DVD. Jednotlivé snímky jsou označeny tak, aby bylo možné skrýt popisky (vhodné pro výukové účely). Texty jsou souběžně v české a anglické verzi. Kniha je dále doplněna výkladovým slovníkem odborných pojmů, který je v elektronické podobě interaktivní.

již vyšlo

Živa

Časopis založil roku 1853 Jan Evangelista Purkyně. Mnohé myšlenky či ideje se ztratily v proudu času, ale přes celé věky přetrvalo Purkyňovo odhodlání vydávat časopis, jenž by přispíval k poučení svých čtenářů v oblasti přírodních věd. V každé době byla *Živa* moderním časopisem, který popularizoval biologické obory. S tímto kulturně-historickým dědictvím oslovuje své čtenáře i dnes.

Jmenný rejstřík

A

Agha Petr 16, 111
Allen Mark W. 22
Andrejev Nikolaj
Jefremovič 108
Antošíková Lucie 29
Ara Angelo 64
Arndt Tomáš 26
Augustová Zuzana 56, 139

B

Bajohr Frank 76
Bakeš Martin 79
Balík Vojtěch 54
Bárta Miroslav 8
Bartas Martin 134
Bažant Václav 40, 42
Beckmann Petr 70
Bednaříková Jarmila 65
Benešová Michala 89
Berglund Bruce R. 80
Bernardová Kristýna 27
Biernot David 92
Blatný Marek 129
Blažek Petr 89
Bojda Martin 129
Bok Václav 54
Böll Heinrich 108
Boušek Daniel 91
Bowles Cennydd 35
Brabcová Kateřina 49
Brandes Detlef 33
Brunová Marie 29
Buchar Jaroslav 74
Bureš Leo 21

C

Carbol Pavel 107
Carey John 127
Ciglbauer Jan 24
Cornwall Mark 48
Czapski Józef 109
Czechová Danuta 81

Č

Čadský Vladimír 33
Čapek Filip 9
Čech Pavel 9
Čeněk Jiří 127
Černý Karel 87
Čihák Matouš 135

Čurda Vojtěch 82

D

Danto Arthur C. 38
Daňhelová Kuhar Lenka 81
Dawkins Richard 71
Deml Jakob 117
Dluhošová Táňa 102
Doderer Heimito von 64
Doktorová Jana 135
Dolejší Kateřina 14
Doležalová Antonie 72
Drápala Milan 137
Drbal Vlastimil 9
Dub Petr 16
Dudáš Michal 33
Duggan Christopher 79
Dungel Jan 44
Duran Profajt 92
Dušková Lucie 137
Dvořáček Petr 76

F

Fialová-Fürst Ingeborg 38
Ficová Sylva 35
Fischerová Sylva 62
Fixl Matěj 80
Fogu Claudio 88
Fojtů Nina 25
Franc Martin 52
Frank Vojtěch 62
Friedl Jiří 24
Fritsch David 64
Fučík Julius 119

G

Gafke Matthias 25
Georgieiová Jana 88
Gilbert Martin John 76
Goeschel Christian 86
Goethe Johann Wolfgang 66
Gorodetsky Gabriel 10
Greenwald Bruce C. 17

H

Hahn Hans Henning 32
Hahnová Eva 32
Hálek Jan 48
Hanišová Viktorie 66
Hanuš Leo 17
Hanzlík František 28

Hartmann Zdeněk 84
Havlíček Karel 11
Havlíček Zdeněk 88
Heine Heinrich 58
Hilský Martin 16
Hlobil Tomáš 38
Hobsbawm Eric 85
Holuša Otakar 143
Hornung Štěpán 109
Houda Přemysl 77
Hradilová Marta 94
Hrbata Zdeněk 63
Hrubín František 58
Hříbek Tomáš 55
Hudec Karel 44
Husserl Edmund 60
Hynek Filip 105

CH

Chamovitz Daniel 68
Chvatík Ivan 60

J

Jacobsenová Michaela 66
Jaegerová Anna 107
Jarošová Jindra 106
Jarý Vítězslav 74
Jelínková Andrea 94
Jemelka Martin 49
Jiroudková Kamila 58
Jones Terry L. 22
Judson Pieter M. 49
Jünger Ernst 65
Jungmannová Lenka 56

K

Kalivoda Robert 128
Kamiński Łukasz 89
Kanda Roman 128
Kansteiner Wulf 88
Kaplan Zdeněk 20
Karlach Hanuš 66
Karlsch Rainer 83
Kasl Jiří 86
Kennan George F. 32
Keynes John Maynard 61
Kindlerová Rita 86
Kittová Monika 77, 79
Kitzlerová Jana 62
Klímová Barbora 100
Klosová Markéta 54

Jmenný rejstřík

- Klusoň Petr 71
Kober Jan 111
Kočárek Eduard 69
Koestler Arthur 104
Koestlerová Cynthia 104
Kohoutová Kamila 92
Kolář Ondřej 78
Kolářová Ivana 78
Kolářová Ivana 96
Komárek Stanislav 102, 121
Komenský Jan Amos 54
Konrád Ota 50
Kopáč Radim 66, 113
Kopal Petr 46
Kópplová Barbara 25
Kostrhun Petr 10
Kovařík Petr 71
Kovaříková Lenka 64
Kraenski Mauro 85
Krakovský Roman 137
Krátký Josef 74
Kraus Ivo 68
Kraus Michael 70
Krawczyk Andrzej 89
Krist Jan 10, 82
Krtková Jana 36, 68
Křestán Jan 74
Kuba Oldřich 60
Kučera Rudolf 50
Kuděla Jiří 17
Kudělová Milena 17
Küchler Max 9
Kukal Karel 104
Kurlander Eric 77
Kuwałek Robert 87
- L**
Landa Ivan 5
Las Cases Emmanuel de 60
Laštůvka Aleš 44
Laštůvka Zdeněk 44
Lendělová Věra 108
Leva ben Bešafel Jehuda 91
Levy David A. 127
Libenský František 115
Liping Ma 72
Liška Jan 44
Livingstone David 102
Lojdrová Šárka 38
Lukács György 5
Lukacs John 5
- Lux Alexander 145
- M**
Macura Vladimír 123
Mádlová Vlasta 52
Magris Claudio 64
Maharal 91
Macháčková-Riegrová Věra 66
Machálek Vít 84
Machalíková Pavla 18
Majakovskij Vladimír Vladimirovič 62
Mannerheim Carl Gustav Emil 107
Maria Jaroslav 105
Marinetti Filippo Tommaso 58
Maršálek Hans 25
Maršálek Zdenko 106
Masařík František 106
Masařík Ivo 106
Maškarinec Pavel 36
Matthäus Jürgen 76
Maxová Veronika 9
Merenus Aleš 56, 139
Mertlík Vladimír 114
Mikulová Iva 139
Míšková Alena 33
Mlejnek Josef 109
Moravec Václav 130
Morávková Alena 108
Moskovič Boris 48
Murár Tomáš 38
- N**
Načeradská Jana 145
Napoleon I. 60
Nejedlý Petr 96
Nekola Martin 107
Němečková Daniela 30
Nikolov Angel 88
Novotný Lukáš 36
- O**
Obstová Zora 58
Odehnalová Jana 32
Oliva Martin 10
Olšovský Miroslav 98
- P**
Pacek Jiří 109
Padevět Jiří 104, 113
Páralová Tardy Markéta 85, 89
Patočka Jan 60
Pátý Libor 70
Pavlakos George 111
Pavliková Věra 114
Pejchal Jan 74
Pelán Jiří 58
Persak Krzysztof 89
Petrasová Tatána 18
Petrlák Vladimír 85
Petronius 63
Petříček Jan 59
Pilátová Anna 102
Pindaros 62
Pinker Steven 82
Pirjevec Jože 17
Pithart Petr 125
Pivokonská Lenka 145
Pivokonský Martin 145
Pocestný Marek 76
Podhajský František A. 119, 123
Pohorský Aleš 60
Poloncarz Marek 87
Pořízková Lenka 94
Poskočilová Eva 104
Potocký Jan 63
Povolný Daniel 83
Prahl Roman 100
Presner Todd 88
Prokš Petr 78
Půček Michael 65, 108
Pulec Martin 29
Putna Martin C. 63, 117
- R**
Raab Miroslav 70
Rákosník Jiří 72
Rees Martin 36
Rendek Jan 115
Rimbert 65
Rolc Stanislav 74
Roreitner Robert 62
Rychlík Martin 6, 8
- Ř**
Řezníková Lenka 54
Řídký Radek 74

Jmenný rejstřík

S

Saadja ben Josef 91
Saini Angela 130
Samek Bohumil 14
Seidl Jan 48
Sekal Ondřej 64
Semotanová Eva 80
Shiraeve Eric B. 127
Schifferová Věra 54
Schmitt Carl 105
Schwarzová Zuzana 27, 105
Simonides Jaroslav 63
Skupa Lukáš 46
Slačálek Ondřej 59, 85
Sládek Ondřej 98
Sládek Pavel 91
Slavíková Marcela 54
Slovec Jaromír 114
Sochor Lubomír 5
Sorel Georges 59
Stádník Miloš 61
Stach Sabine 84
Stančík Petr 113
Stavělová Daniela 137
Steiner Martin 54
Stella Marco 22
Stellnerová Šárka 32
Stiglitz Joseph E. 17
Storchová Lucie 54
Suda Jan 20
Svoboda David 81
Svoboda Jiří A. 12
Svoboda Petr 28

Š

Šebková Kateřina 130
Šlouf Jakub 30
Šmejkal Pavel 115
Šmejkalová Jiřina 94
Šolcová Kateřina 54
Šotkovská Jitka 139
Šourek Petr 63
Šťastná Zuzana 127
Šťastný Karel 44
Štefl Martin 85
Štícha František 18, 96
Štofaník Jakub 49
Šuman Závěš 117
Šumpich Jan 44
Švec Michal 107

T

Taubman William 9
Teich Mikuláš 72
Těthalová Markéta 26
Toman Jan 69
Tošovská Adéla 5
Třísková Hana 11

U

Úradníček Luboš 40, 42
Urbánek Vladimír 54
Urválek Aleš 65

V

Valenta Aleš 83
Válová Dita 91

Vašát Petr 128
Vašatová Petra 145
Veis Jaroslav 9
Veselá Lenka 94
Vischer Melchior 66
Vjatrovýč Volodymyr 86
Vojtková Milena 123
Vondráček Jan 50
Vybírál Jindřich 38

W

Winter Tomáš 18
Wölfflin Heinrich 38
Wolfson Elliot R. 92

Z

Zádrapová Dagmar 134
Zajac Štefan 68
Zajíček Petr 10, 20
Zatloukal Jiří 61
Zbytovský Štěpán 58
Zelenka Filip 61
Zeman Zbyněk 83
Zwicker Stefan 27

Ž

Žáček Pavel 89
Žárský Viktor 68
Žďárek Jan 22
Žemla Martin 54
Žonca Milan 92

Rejstřík titulů

- A**
Alfred Rosenberg.
Deníky od roku 1934
do roku 1944 76
Anarchie a evidence.
Esej o psaní a vidění 98
Atlas ptáků České
a Slovenské republiky 44
Auschwitz a Spojenci 76
- B**
Bitevné polia povojnovej
literatúry na Taiwane
(1945–1949). Časopisy,
diskusie a literárne
diela 102
Bohuslav Ečer.
Český lovec nacistů 33
Budapešť 1900. Historický
portrét města a jeho
kultury 5
- C**
Cena vyloučení. Etnicita,
národní identita a pád
německého liberalismu
1898–1933 77
Cesta do pravěku 46
Cesta Harcem 58
Cesty z apokalypsy. Fyzické
násilí v pádu a obnově
střední Evropy
1914–1922 50
Cizinec na náměstí 104
Co jsou dějiny knihy?
Antologie textů k dějinám
a teorii knižní kultury 94
Co rostlina ví. Průvodce
smyslovým světem
rostlin 68
- Č**
Čekisté. Orgány státní
bezpečnosti v evropských
zemích sovětského bloku
1944–1989 89
Čertova zeď. Mise
nacionalistické mládeže
Heinze Ruthy 48
Česká a slovenská fyzika
1945–2005 68
- Československé četnictvo
ve sporu o Těšínsko 78
Československo a nová
Evropa. Mezinárodní
souvislosti vzniku
a formování samostatného
Československa
(1914–1918/1919–1920)
78
Český strukturalismus
v exilu 98
- D**
Darwin, Wilson, Portmann,
Lorenz. Obraz člověka
v dílech biologů 121
Dějiny a třídní vědomí.
Studie o marxistické
dialektice 5
Dějiny Československé
akademie věd I.
1952–1962 52
Dějiny genetiky v českých
zemích 69
Dějiny lidí. Pestrost
lidstva v 73 kapitolách
představujících tzv.
kulturní univerzálie 6
Dějiny skalpování.
Zakrvácené křtice,
trofeje a významy 8
Deset křížů 104
Diplomatem v půlnoční
zemí. Zástupci Habsburků
ve Švédském království
mezi lety 1650 a 1730 79
Domů, a za svobodou.
Role Československa
v migracích obyvatel
Polska v letech 1945–
1948 24
- E**
Egypt očima českých
egyptologů 8
Endemické rostliny České
republiky 20
Etika budoucnosti 35
Evoluce³. Evoluční trendy,
evolubilita a teorie
zamrzlé evoluce 69
- Experiment jako kritika
nacismu. Poválečná
rakouská experimentální
dramatika 139
Expozice
elektromagnetickému
záření z běžných
zdrojů 134
Expresionistické drama
z českých zemí 56
- F**
Fašistické hlasy. Důvěrné
dějiny Mussoliniho
Itálie 79
Fenomén Maffie. Český
protirakouský
odboj v proměnách
20. století 48
Fenomén Velká kotlina 1.
Flóra, vegetace, fauna 21
Fenomén Velká kotlina 2.
Geodiverzita, biodiverzita,
ochrana přírody 21
Futuristické manifesty 58
- G**
Genetická variabilita
vybraných populací
buku lesního v České
republice 134
Glossarium 105
Gorbačov – život a doba 9
Grigorij Musatov 100
- H**
Habsburská říše. Nová
historie 49
Heydrichovi „Ostmärker“ 25
Historie čísla π 70
Historie koncentračního
tábora Mauthausen 25
Hitlerova monstra. Třetí říše
a nadpřirozeno 77
Hrad a katedrála v moderní
Praze. Touha po posvátání
ve věku skepse 80
Hranice v krajinách 80
- CH**
Chittussi 100

I

Iluze pokroku 59
 Intelektuálové a masy. Pýcha
 a předsudky v kruzích
 literární inteligence
 1880–1939 127

J

Já. Vlastní životopis 105
 Jablko z oceli. Zrod, vývoj
 a činnost ukrajinského
 radikálního nacionalismu
 v letech 1920–1939 81
 Jak být dobrý i bez
 pána boha a další eseje
 o náboženství, morálce
 a vědě ve svobodné
 společnosti 35
 Jehuda Leva ben Bešalel–
 Maharal. Exkluzivistický
 univerzalizmus
 v židovském myšlení
 raného novověku 91
 Jeruzalém. Příručka
 a kulturněhistorický
 průvodce Svatým
 městem 9

K

Kalendář událostí
 v koncentračním táboře
 Auschwitz 81
 Karel Absolon. Objevitel,
 manažer, vědec 10
 Kněz prezidentem.
 Slovensko Jozefa Tisa 89
 Kniha o tom, co si lidé myslí
 a čemu věří 91
 Koagulace při úpravě
 vody 145
 Konec války a začátek
 míru 106
 Kontrašpionážní akce
 Terat. Zapomenutý
 hrdina třetího odboje,
 „agent chodec“ Bedřich
 Lorenz 29
 Kostnice v českých
 zemích 115
 Král Šumavy. Komunistický
 thriller 46

Krasové oblasti střední
 a severní Moravy
 a Slezska. Pozoruhodné
 dějiny objevů
 podzemního světa 20
 Kritiky a eseje. Vybrané spisy,
 sv. 1. 119
 Krize evropských věd
 a transcendentální
 fenomenologie. Úvod
 do fenomenologické
 filozofie 60
 Krvavý podzim 1938 113
 Kryslíčková „teroristická
 skupina“. Proces Talík
 a spol. 26

L

Ladislav Štoll 82
 Lékárny s Davidovou
 hvězdou v čase šoa.
 Osudy židovských
 farmaceutů
 v meziválečném
 Československu a během
 genocidy za druhé
 světové války 26
 Lepší andělé naší
 přirozenosti. Proč ubývá
 násilí 82
 Lidé kolem stolu aneb Úvod
 do mezilidské chemie 70

M

Majského deníky. Rudý
 velvyslanec u královského
 dvora 10
 Malostranský graduál a jeho
 donátoři. Renesanční
 iluminovaný rukopis
 jako nástroj měšťanské
 reprezentace 135
 Memoriál ze Svaté Heleny 60
 Města a městečka. Memoáry.
 I. díl: Městečka. Memoáry.
 II. díl: Města 121
 Mezikulturní psychologie.
 Kriticky a aplikovaně 127
 Mimořádný lidový soud
 v Praze (1945–1948).
 Retribuce jako služební

úkol na hraně možností
 i profesní cti zaměstnanců
 justice 30
 Misionářské cesty a výzkumy
 v jižní Africe 102
 Mluvtve čínsky hezky.
 Prozodie hovorové
 čínštiny 11
 Moderní duchovní skutečnost
 a marxismus 128
 Motýlí a housenky
 střední Evropy.
 Drobní motýlí II. 44
 (Můj) život ve
 třetihorách 106

N

Na jedné lodi. Globalizace
 a bezdomovectví
 v českém městě 128
 Na uranu záleží!
 Středoevropský uran
 v mezinárodní politice
 1900–1960 83
 Náboženství a průmyslové
 město 49
 Nacismus versus okultismus
 v protektorátu.
 Osudy Jiřího Arvéda
 Smíčovského
 a Jana Kefera 27
 Národní mučedníci. Albert
 Leo Schlageter a Julius
 Fučík. Hrdinský kult,
 propaganda a kultura
 paměti 27
 Násilí a válka mezi lovci
 a sběrači 22
 Nebuď jako tvoji otcové 92
 Nejhorší den Československé
 lidové armády.
 21. 8. 1968 83
 Nový svět a nové zítřky.
 Vytváření nových
 koncepcí času a prostoru
 v komunistickém
 Československu 137

O

O budoucnosti. Vyhledky
 pro lidstvo 36

Rejstřík titulů

- Občan Monte Christo
a další prózy. Vybrané
spisy 6 123
- Obecná teorie zaměstnanosti,
úroku a peněz 61
- Obrazový průvodce anatomii
rostlin / Visual Guide to
Plant Anatomy 145
- Od kolaborace k vraždám.
Příběh sedminásobného
vraha RNDr. Vladimíra
Malého z Českých
Budějovic 24
- Od přírody podřadné. Jak se
věda mýlila v ženách 130
- Odboj, nebo provokace?
Provokace StB prováděné
proti třetímu odboji
v rámci akce „Skaut“
na příkladu skupiny
„Za svobodu“ v letech
1948–1951 28
- Ohrožení hmyzem?
Neobvyklá setkání
po 40 letech 22
- Opera omnia 19/II 54
Opera omnia 26/II 54
- Osobní pohoda
a osobnost v celoživotní
perspektivě 129
- Osudné vynálezy
lidstva. Obtížná cesta
k fragmentárnímu státu
a osvětlenému právu 11
- Otrávené příběhy 71
- Ověření produkce
sekundárních
metabolitů v průběhu
germinace *Streptomyces
coelicolor* 135
- P**
Paměti finského maršála 107
Pancéřová ochrana 74
Paralelní existence. Rukopisy
a tisky v českých zemích
raného novověku 94
Pisivky (*Insecta: Psocoptera*)
České a Slovenské
republiky / Psocids
(*Insecta: Psocoptera*)
- of the Czech and Slovak
Republics 143
Po konci umění. Současné
umění a oblast mimo
dějiny 38
Počátky umění II. 12
Poemy. Svazek I. 62
Pojmenování a právo.
Základní otázky
právní úpravy jména,
příjmení, pseudonymu
a neformálních jmen 111
Politické myšlení Karla
Jasperse 129
Politika odkazu. Jan Palach
a Oskar Brüsewitz jako
politická mučedníci 84
Praha ožralá 113
Prahou bratří Čapků 114
Právo na veřejný prostor 16
Pražské tančírny 114
Pražský Maharal mezi
tradiční aškenázkou
učeností, mystikou
a filozofií 92
Prezident lidskosti. Životní
příběh Emila Háchy 84
Primitivní rebelové 85
Princip proporcionality
Roberta Alexyho v českém
právním myšlení 111
Proměny novinářské
etiky 130
Prsty do ran I. Výběr z textů
1960–1989 125
Prsty do ran II 125
Pýthijské zpěvy 62
- R**
Rozklad marxismu 59
Rozplétání duhy 71
Rudá samba. Činnost StB
v Brazílii v 50. a 60. letech
20. století 85
Rukopis nalezený
v Zaragoze 63
- S**
S Moskvou za zády.
Zpravodajci – parašutisté –
partyzáni 115
- Satyrikon 63
Scintilační materiály 74
Sebevražda v nacistickém
Německu 86
Shakespearova Anglie.
Portrét doby 16
Slovník univerbizátů
(zjednoslovněných
názvů) 96
Slovotvorný vývoj
deverbativních substantiv
ve staré a střední
češtině 96
Stálé vojsko vědecké.
Česká akademie věd
a umění 1890–1952 52
Státní moc, politická
správa a každodennost.
Prosazování řízeného
hospodářství v politickém
okrese Kladno
v protektorátu Čechy
a Morava 1939–1945 50
Strany a vládnutí v digitální
éře. Vybraná témata
výzkumu politického
stranictví 36
Stromy I – jehličnany 40
Stromy II – listnáče 42
Strudlhofské schody 64
Synovcem prezidenta.
Paměti Bohuše
Beneše 107
- Š**
Šlápěje československé
aneb Demlovo putování
(1919–1921).
Svazek 5. 117
Šťastný věk. Studie
o literatuře a kultuře
dvacátého století.
Vybrané spisy 3 123
- T**
Tajné služby na cestě KSČ
k moci 1945–1948.
Únor 1948, výsledek
nerovného zápasu 28
Tank mířil na Kafku 108
Terst 64

Rejstřík titulů

- Text a divadlo 139
Tiha a beztíže folkloru.
Folklorní hnutí druhé
poloviny 20. století
v českých zemích 137
Tito a jeho soudruzi 17
To, nač se vzpomíná.
Z rodinných
vzpomínek 108
- U**
Ukrajinské 20. století.
Zatajované dějiny 86
Umělecké památky Moravy
a Slezska 3 (O–P) 14
Utváření učící se
společnosti 17
- V**
V bouřích ocele 65
V nelidské zemi 109
Vážky (*Insecta: Odonata*)
České a Slovenské
republiky / Dragonflies
(*Insecta: Odonata*) of
the Czech and Slovak
Republics 143
Velká akademická gramatika
spisovné češtiny. II.
Morfologie 18
Vita Anskarii 65
Všechny vody Čech tečou
do Německa? Studie
k literatuře a kultuře
protektorátu 29
Výběr z esejů 61
Výbor z díla. Vteřina mozkiem
a Zajíc 66
Vyhlazovací tábor v Beřci 87
Vyhánění v německém
vzpomínání 32
- Z**
Z katedry dějin východní
Evropy na pražskou
radnici. Josef Pfitzner
1901–1945 33
Z mého života. Báseň
i pravda 66
Z Prahy po Mnichovu.
Diplomatické listiny
1938–1940 32
Zakázané drama
z období komunistické
totality 56
Základní pojmy dějin umění.
Problém vývoje stylu
v novověkém umění 38
Ze zámoří do Čech.
Čokoláda, čaj a káva
v raném novověku 87
Zkoumání etiky kultury
holokaustu 88
Znamení v kamení 109
Znát a učit elementární
matematiku 72
Znovuobjevená vědecká
revoluce 72
Zrození lidu v české kultuře
19. století 18
Zrození Šlěpějí aneb
Demlova „bílá kniha“.
Svazek 4. 117
- Ž**
Žhavé léto. Srpen 1968
bulharskýma očima 88

Nakladatelství Academia
Středisko společných činností
AV ČR, v. v. i.
Vodičkova 40, 110 00 Praha 1

Jiří Padevět
ředitel
padevet@academia.cz

Viktorie Gjurisířová
manažerka velkoobchodu
a zástupkyně ředitele
gjuristicova@academia.cz

Michaela Procházková
šéfredaktorka
prochazkova@academia.cz

Kateřina Brožová
vedoucí výroby
brozova@academia.cz

Marie Povýřilová
manažerka marketingu
povyřilova@academia.cz

Šárka Hakenová
manažerka maloobchodu
hakenova@academia.cz

Jana Šrotová
šéfredaktorka časopisu Živa
srotova@ssc.cas.cz

Seznam členů Redakční rady Nakladatelství Academia

Předseda:
prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., FEng., dr. h. c.,
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT

Členové:
RNDr. Miloš Anděra, CSc.,
Národní muzeum Praha
doc. RNDr. Jan Černý, Ph.D.,
Přírodovědecká fakulta UK
doc. RNDr. Lubomír Hrouda, CSc.,
Přírodovědecká fakulta UK
Mgr. Michal Jareš, Ph.D.,
Ústav pro českou literaturu AV ČR
RNDr. Eduard Kočárek, Ph.D.,
2. lékařská fakulta UK
Dipl. Biol. Jiří Mikovský, CSc.,
Národní muzeum Praha
RNDr. Jiří Moravec, CSc.,
Národní muzeum Praha
PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D.,
Ústav pro jazyk český AV ČR
PhDr. Leo Pavlát,
Židovské muzeum v Praze
Mgr. Michaela Procházková,
Nakladatelství Academia, SŠC AV ČR
Mgr. Ivo Purš, Ph.D.,
Ústav dějin umění AV ČR
prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc.,
Historický ústav AV ČR
PhDr. Martin Steiner,
Filosofický ústav AV ČR

ZÁMECKÉ HOTELY A KONFERENCEČNÍ CENTRA AKADEMIE VĚD ČR

Château hotels and conference centers of Academy of Science of Czech Republic

Konference
Conferences

Svatby
Weddings

Gastronomické služby
Gastronomy services

Oslavy
Celebrations

Firemní akce
Events

Semináře
Seminars

Ubytování
Accommodation

KLUB ACADEMIA

**STAŇTE SE ČLENEM KLUBU
A UŠETŘETE PŘI NÁKUPU KNIH AŽ 20 %**

PODMÍNKY A INFORMACE O ČLENSTVÍ V KLUBU ACADEMIA:

Členem Klubu Academia se může stát každý, kdo v Knihkupectví Academia uskuteční jednorázový nákup v hodnotě min. 1000 Kč, předloží účtenku a zažádá o vydání členské karty.

Členská karta Klubu Academia poskytuje slevu 20 % na nákup knih z produkce Nakladatelství Academia a 10% slevu na knihy ostatních nakladatelů. Sleva se nevztahuje na časopisy s výjimkou Živy.

Členství v Klubu není časově omezené. Členská karta je přenosná a pro její vydání není potřeba uvádět osobní údaje. Slevy lze uplatnit pouze v Knihkupectví Academia, a to v Praze, Brně a Ostravě. Slevy nelze kombinovat a nelze je uplatnit na již zlevněné zboží.

Praha: Václavské nám. 34 | Národní 7 | Na Florenci 3
Brno: nám. Svobody 13 | Ostrava: Kulturně-literární centrum, Zámecká 2

www.academia.cz

AUKCE | NÁKUP A PRODEJ | VÝSTAVY | ZNALECKÉ POSUDKY
EXPERTIZY | RESTAUROVÁNÍ | ODBORNÉ RÁMOVÁNÍ

JAROSLAV KRÁL - ČTENÁŘKA, olej na plátně, 1930, 109 x 85 cm • vyvolávací cena: 900 000 Kč, dosažená cena: 1 300 000 Kč

Národní 7, Praha 1 | galerie@galeriekodl.cz | otevřeno po–pá: 10–18 hod.

tel.: +420 251 512 728, +420 602 327 669

www.galeriekodl.cz

zdarma

Knihkupectví Academia

Praha – Václavské nám. 34 / Národní 7 / Na Florenci 3

Brno – nám. Svobody 13

Ostrava – Kulturně-literární centrum, Zámecká 2

www.academia.cz

www.vedakolemnas.cz

www.ivankraus.cz

www.ivanklima.cz

www.shakespeare-academia.cz

<http://ziva.avcr.cz>

www.twitter.com/NaklAcademia

www.facebook.com/nakladatelstvi.academia

www.instagram.com/nakladatelstvi_academia

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-200-3096-2

